

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2022

Martina BAHLEDOVÁ

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy a sportu

Bakalářská práce

Historie tělesné výchovy a sportu v Týně nad Vltavou

Vypracovala: Martina Bahledová

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2022

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty of Education

Department of Sports Studies

Bachelor thesis

The History of Physical Education and Sport in Týn nad Vltavou

Author: Martina Bahledová

Supervisor: doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2022

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie tělesné výchovy a sportu v Týně nad Vltavou

Jméno a příjmení autora: Martina Bahledová

Studijní obor: Tělovýchova a sport

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2022

Abstrakt:

Město, o kterém se zde zmiňujeme, leží v jihočeském kraji nedaleko Českých Budějovic a nese název Týn nad Vltavou. Bakalářská práce se zabývá historií, jak samotného města, tak i jeho okolních obcí, které pod samotné město spadají. Hlavním smyslem této práce je věnovat se především od historie až po současnost tělesné výchově a sportu v přílehlých vesnicích, kterými jsou například Koloděje nad Lužnicí, Chrástčany, Dolní Bukovsko a další. U každé obce či města se dozvíte něco málo z historie, které druhy sportů zde byly vykonávány, jaké zde byly spolky, sdružení a jejich vznik a vývoj od prvních písemných zmínek. Jsou-li příslušné sportovní a tělovýchovné spolky zachovány dodnes, dozvíte se, jak fungují a jak se jim dodnes daří.

Klíčová slova: katastrální území, sport, tělovýchovné spolky, fotbal, Sokol, turistika

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis: The history of Physical Education and Sport in Týn nad Vltavou

Author's first name and surname: Martina Bahledová

Field of study: Physical education and sport

Department: Department of Sports studies

Supervisor: doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

The year of presentation: 2022

Abstract:

The town mentioned here is located in the South Bohemian region near České Budějovice and is called Týn nad Vltavou. The Bachelor's thesis deals with the history of the city itself and its surroundings, which fall under it cadastrally. The main purpose of this work is to focus mainly from history to the present day on physical education and sport in given municipalities, such as Koloděje nad Lužnicí, Chrášťany or Dražič and others. For each municipality or town, you will learn a little from the history of what kinds of sports were performed here, what association, their formation and development were there since the first written mentions. Where appropriate, if the respective sports and physical education societies are preserved to this day and how they operate.

Keywords:

cadastral territory, sport, sports associations, football, Sokol, tourism

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

14. 12. 2022

Martina Bahledová

Poděkování

Děkuji Městskému muzeu v Týně nad Vltavou, především panu Ing. Hladečkovi za poskytnutí fotografií a ostatních materiálů. Dále děkuji panu starostovi obce Chrástany, Mgr. Josefu Vomáčkovi, za půjčení kroniky chráštánského fotbalu, paní Mgr. Miroslavě Machové, vedoucí mladých hasičů, panu Meidlovi a Hudečkovi za zapůjčení kroniky týnského fotbalu, panu Beránkovi a dalším za půjčení materiálů a literatury, bez nichž by tato práce nikdy nevznikla. Také velice děkuji za trpělivost a ochotu mému vedoucímu bakalářské práce panu doc. PaedDr. Janu Štumbauerovi, CSc.

1 Úvod.....	6
2 Metodologie.....	7
2.1 Cíl, úkoly, předmět práce	7
2.1.1 Cíl práce.....	7
2.1.2 Úkoly práce	7
2.1.3 Předmět práce.....	7
2.2 Metody práce	7
2.3 Rozbor pramenů a literatury	8
3 Stručná historie Týna nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí.....	11
4 Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí do roku 1918	23
4.1. Stručný nástin vzniku a vývoje Sokola v českých zemích do roku 1886, kdy byla založena sokolská jednota v Týně nad Vltavou	23
4.2. Založení a vývoj Sokola v Týně nad Vltavou	23
5. Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou v letech 1918—1945	29
5.1. Činnost Sokola v Týně nad Vltavou	29
5.2. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů a turistiky v Týně nad Vltavou ..	30
5.3. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů vybraných přilehlých obcí Týna nad Vltavou.....	38
6. Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí v letech 1946—1989	42
6.1. Činnost Sokola v Týně nad Vltavou	42
6.2. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů v Týně nad Vltavou	45
6.3. Historie turistiky a skautingu v Týně nad Vltavou	53
6.4. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů vybraných přilehlých obcí Týna nad Vltavou.....	57
7. Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí od roku 1990 do současnosti	64
7.1. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů v Týně nad Vltavou	64
7.2. Historie turistiky a skauting v Týně nad Vltavou	75
7.3. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů vybraných přilehlých obcí Týna nad Vltavou.....	79
8 Závěr.....	83

1 Úvod

Krásné malé město ležící na jihu Čech, které leží u dvou velkých toků Vltavy a Lužnice. To je Týn nad Vltavou. Dříve nazýván Thein, Moldautein nebo Vltavotýn. Po první světové válce se rozvíjelo nejen město, ale rozvíjel se i sportovní a kulturní život. Velký význam pro rozvoj sportu měl Sokol. O sokolství vzrostl v jižních Čechách zájem až v 70. letech 19. století, a tím se začalo polemizovat o organizaci Sokola a vzniku sokolských žup, které by pod sebe soustředily jednotlivé jednoty a měly být jejich řídicím orgánem. K uskutečnění však došlo až v 80. letech.

V Týně se tak začaly tvořit sportovní a tělovýchovné spolky, které si později rozebereme trochu podrobněji. Jedním takovým je fotbalový klub, který dnes nese název FK Olympie Týn nad Vltavou, a jehož začátek se datuje k roku 1921. Tím se řadí mezi nejstarší fotbalové kluby v jihočeském kraji. Se založením oddílu kopané souvisí i historie založení stolního tenisu v Týně nad Vltavou. Centrum dění byla totiž Sokolovna, kde bylo hřiště na kopanou, tělocvična, kuželna, jeden stůl na stolní tenis a hřiště na tenis. Tenis jako takový, můžeme v onom městě rozdělit na prvorepublikový a tenis po roce 1960, protože se hrálo na dvou místech. O tom až později.

V této bakalářské práci se však nebudeme zabývat pouze vývojem sportu, turistiky a tělesné výchovy v Týně nad Vltavou, ale podíváme se i do některých městysů a obcí, které spadají právě pod Týn. Oficiálně se jedná o městyse Dolní Bukovsko a následující obce: Temelín, Všemyslice, Horní Kněžeklady, Modrá Hůrka, Žimutice, Hartmanice, Dobšice, Bečice, Čenkov u Bechyně, Koloděj nad Lužnicí, Hosty, Chrástřany anebo Dražíč.

Obce, které jsou v této bakalářské práci zmíněny jsou například Chrástřany nebo Koloděje nad Lužnicí. Tyto dvě vsi, ležící nedaleko od sebe, směrem na sever od Týna nad Vltavou, spojuje jediné, a tím je právě fotbal. Fotbalový klub v Kolodějích nad Lužnicí sice oficiálně vznikl až v roce 2008, ale kopaná se zde hrála už před rokem 1975. Kdežto v Chrástřanech byla první fotbalová sezóna odehrána už v letech 1978/1979. Dodnes však tyto dva kluby proti sobě hrají a panuje mezi nimi soutěžní rivalita.

Dějinný vývoj sportovních a tělovýchovných spolků se musel zasadit do nějaké oblasti, a tak je na základě dostupné literatury sestavena nejdříve historie daného města či obce a následně historický vývoj sportovní klubů.

2 Metodologie

2.1 Cíl, úkoly, předmět práce

2.1.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zpracovat historii tělesné výchovy a sportu v Týně nad Vltavou a ve vybraných obcích, které spadají správní obvod obce s rozšířenou působností, tedy pod město Týn nad Vltavou, od jejich počátků až do současnosti.

2.1.2 Úkoly práce

- Provést detailní obsahovou analýzu všech dostupných pramenů týkajících se historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných obcí.
- Zpracovat historii tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných obcí s důrazem na souvztažné období.
- Zpracovat obrázky, fotografie a všechny možné obrazové prameny.
- Stanovit závěr.

2.1.3 Předmět práce

Předmět práce z hlediska územního je zaměřen na město Týn nad Vltavou a vybraných obcí, které pod něj spadají z hlediska správního obvodu.

Z hlediska časového je předmět práce zaměřen na období od počátků tělesné výchovy a sportu v Týně nad Vltavou a vybraných obcí až do jejich současnosti.

Z hlediska věcného je zaměřen na spolkovou tělesnou výchovu, organizovaný sport ve sportovních klubech a turistiku. Mimo předmět práce stojí rekreační tělesná výchova a sport.

2.2 Metody práce

Jedná se o klasickou historickou práci z našich dějin tělesné výchovy a sportu a dějin měst a obcí, které jsou v této práci rozebírány. Byť pod Týn nad Vltavou spadá spousta obcí, práce se zaměřuje pouze na čtyři z nich. Jsou jimi Chrášťany, Koloděje nad Lužnicí, městy Dolní Bukovsko a Temelín. Důvodem, proč jsou rozebírány právě tyto obce, je, že všechny mají jedno společné a jejich příběhy se různými směry prolínají. Dalším důvodem, proč jsou analyzovány výše zmíněné obce, je fakt, že v ostatních obcích, mezi něž patří např. Hosty, Dražič a další, žádné sportovní kluby, mimo dobrovolných hasičů a mysliveckých spolků, nebyly. K ostatním obcím, které pod Týn spadají, nebyly poskytnuty ani dohledány vhodné materiály, které by se daly k této práci

použít. Obyvatelé okolních vesnic se účastnili sportovního života převážně v Týně nad Vltavou nebo Temelíně.

V této bakalářské práci je kladen důraz na detailní obsahovou analýzu všech dostupných zdrojů. Jako metody práce byly použity běžné historické, především přímé a progresivní metody. V omezené míře se může objevit i metoda nepřímá či biografická. Práci byla věnována maximální pozornost ve zpracování všech dostupných písemných a fotografických pramenů, literatury a internetových zdrojů, vzhledem k výrazně dokumentačnímu charakteru. Vzhledem k tématu, v jednotlivých částech, je práce provedena diachronním postupem.

Obrázky a fotografie jsou získány z webových stránek, nebo z odborné literatury, která se daným tématem zabývá. Pod obrazovými přílohami je vždy uveden zdroj, odkud byly převzaty. Všechny zdroje, ze nichž bylo čerpáno, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

2.3 Rozbor pramenů a literatury

Literatura a prameny, které jsou pro tuto práci použity, lze rozdělit na několik oddílů. Další skupinou jsou i internetové zdroje. K internetovým zdrojům však musíme nahlížet s rezervou, a to proto, že všechny zdroje nejsou věrohodné. Pro danou problematiku jsem se vždy snažila dohledat více zdrojů a porovnat je, popřípadě konzultovat s odborníkem či kronikářem. Z webových stránek jsou převzaty převážně obrázky a fotografie, které byly pro tuto práci použity.

Archivní zdroje, v této práci se jedná o kroniky, jsou použity čtyři. Kronika týnského, chráštánského a kolodějského a kronika mladých hasičů v Chráštanech. V kronikách jsou většinou zapsány ty největší milníky, vzestupy a pády, úspěchy i neúspěchy daného klubu. Některé kapitoly v kronikách chybí. V zápisech je tato skutečnost vysvětlena tak, že v určité době se nenašel nikdo, kdo by o zapisování dějin spolku jevil zájem. Čerpáno je také z kronik příslušných měst a obcí a odborných článků, jež tuto tematiku obsahují.

V práci jsou použita i periodika, které poskytlo Městské muzeum v Týně nad Vltavou a s ním spojené infocentrum. Dále časopis Sokol, Sokol v Týně nad Vltavou, od paní Švajcarové. Publikace mi byla doporučena panem Ing. Hladečkem z Městského muzea v Týně. V této publikaci je shrnuta historie Sokola v Týně, ale i obecná historie

Týna nad Vltavou a důležitých osob s tímto tématem spojených. Dále bylo čerpáno z článku *Rozvojové strategie Vltavotýnska*, kde je rozebírána základní charakteristika mikroregionu Vltavotýnska, potřeby a problémy zdejšího obyvatelstva, cestovní ruch, sport, kultura a spolky. Také je zde použita publikace 80 let TS Slavoj Temelín sepsaná panem Bartuškou, v této zjevně obsáhlé publikaci se dočteme a vývoji SK Slavoj Temelín od roku 1932 až po nedávnou minulost.

Literatura pro vytvoření první kapitoly, dějin Týna nad Vltavou, čerpá z děl Karla Pletzera a Martiny Krausové, jež při své tvorbě, vycházeli z děl J. Sakaře. Druhé dílo Martiny Krausové, z něhož je též reprodukováno, je psáno zábavnou formou pro větší okruh čtenářů, neboť se v knize objevují nejen dějiny města, ale i pověsti, které se k danému místu vztahují. Z internetových zdrojů je čerpáno zřídka. Není tomu tak např. v první kapitole, kde jsou použity zdroje ověřené z oficiálních webových stránek města Týna nad Vltavou. Rozsáhlou historii města zde sepsala paní Martina Sudová, doktorka historie. Ta společně s Danielem Kovářem publikovala dílo *Tvrze, hrady a zámky jižních Čech*. V této knize se dozvíme podrobné informace o historických objektech v okolí dvou řek – Vltavy a Lužnice.

Zajímavé zpracování má publikace Leopolda Sekery a Miroslava Bilicze, *Historie vltavotýnské kanoistiky*, jež byla vydána u příležitosti 40. výročí založení oddílu kanoistiky v Týně nad Vltavou. Dozvíme se z ní vše o počátcích kanoistiky, a to jak ve světě, tak právě v Týně. Další literatura, která byla použita pro sepsání kanoistiky v Týně nad Vltavou je dílo *Historie kanoistického závodu České Budějovice – Praha* od pana Štumbauera a jeho syna. V této knize je zachycen kanoistický závod, který pomohl rozvinout, se snahou dostat do povědomí kanoistiku nejen v Týně, ale i v dalších místech. Jsou zde zmíněny jednotlivé etapy, historie závodu a popsána jednotlivá místa, kudy se kanoistický závod jel.

O vytvoření kapitoly dějin Sokola se částečně podílela i publikace od pana Kössla, Štumbauera a Waica, *Kapitoly z dějin tělesné kultury*. Toto poměrně rozsáhlé dílo se zabývá nejen českými dějinami, ale i těmi světovými od úplného počátku tělesné kultury.

Při psaní kapitoly o dobrovolných hasičích v závěru práce byla použita metodická pomůcka pro vedoucí kolektivů mladých hasičů. Směrnice hry Plamen je vlastně metodická příručka, ve které jsou ve druhé kapitole zmíněny a objasněny hlavní cíle,

celoroční činnost kolektivu, okruhy celoroční činnosti a kroniky. Třetí kapitola se zabývá závodem hasičské všestrannosti a brannosti, pro laiky orientační běh, povinnosti účastníků, propozice k závodu, kategorie. Čtvrtá kapitola je o činnosti sportovních oddílů v hasičské oblasti. Poslední, pátá kapitola, a její sportovní disciplíny, které jsou rozebírány a popsány jednotlivě. U každé disciplíny je zejména zmíněno nářadí potřebné k plnění disciplíny, pravidla, počet rozhodčích, provedení disciplíny, trestné body a hodnocení.

3 Stručná historie Týna nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí

Mikroregion Vltavotýnsko

Vltavotýnský mikroregion se nachází ve střední části, v samotném srdci jižních Čech, v povodí dvou řek Vltavy a Lužnice, přibližně 35 kilometrů na sever od města České Budějovice. Sdružení měst a obcí Vltava je tvořeno 14 obcemi, dohromady tvoří mikroregion Vltavotýnsko a zároveň jsou součástí správního území Týna nad Vltavou. S počty obyvatel 14 167 tvoří skoro 7,5 % okresu České Budějovice.

Obcemi, které spadají pod mikroregion Vltavotýnsko, jsou: Bečice, Čenkov, Dobšice, Dolní Bukovsko, Dražíč, Hartmanice, Horní Kněžeklady, Hosty, Chrástany, Modrá Hůrka, Temelín, Týn nad Vltavou, Všemyslice, Žimutice a jejich části.

Aktivní spolky a kluby v následujících obcích.

- *Bečice* – Myslivecké sdružení, Sbor dobrovolných hasičů
- *Čenkov* – Sbor dobrovolných hasičů
- *Dobšice* – Sbor dobrovolných hasičů
- *Dolní Bukovsko* – Myslivecké sdružení, Sbor dobrovolných hasičů, Modelářský kroužek, Sdružení žen, fotbalový klub Tělovýchovná jednota Dolní Bukovsko
- *Dražíč* – Myslivecké sdružení, Venkovský spolek – Dražičské panenky
- *Hartmanice* – Myslivecké sdružení, Sbor dobrovolných hasičů
- *Chrástany* – Myslivecké sdružení, Sbor dobrovolných hasičů, fotbalový klub Tělovýchovná jednota Sokol
- *Modrá Hůrka* - Sbor dobrovolných hasičů
- *Temelín* – Myslivecké sdružení, fotbalový klub TJ Slavoj Temelín
- *Týn nad Vltavou* – Myslivecké sdružení, Sbor dobrovolných hasičů, fotbalový klub FK Olympie a Rozmetadla Koloděje nad Lužnicí, kanoistický oddíl Jiskra, Skaut Týn nad Vltavou, Svobodný oddíl Brontosaurus, tenisový oddíl, basketbalový klub, sportovní klub stolního tenisu, sportovní klub Judo a další
- *Všemyslice* – Divadelní spolek Tyl
- *Žimutice* – Sbor dobrovolných hasičů

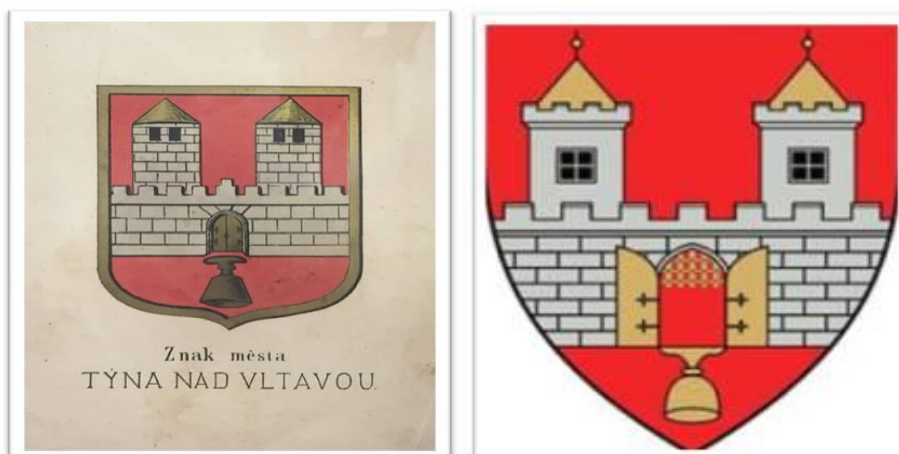
Týn nad Vltavou

Jedno z nejstarších sídel na jihu Čech, ohraničené dvěma velkými jihočeskými toky, Vltavou a Lužnicí, to je město Týn nad Vltavou. Nejstarší dochovaná zmínka pochází z prosince roku 1229, kdy město osobně navštívil pražský biskup Jan II. Tento rok, rok 1229, je považován a dnes připomínán jako počátek města Týna nad Vltavou.

Obrázek 1. Na obrázku je zachyceno město Týn nad Vltavou a pro něj typická voroplavba, jak pravděpodobně vypadalo v 19. století. Obrázek převzat z webové stránky www.tnv.cz/historie-nazvu-mesta-znak-mesta-pecet/d-12847

K prudkému rozvoji Týna došlo již v druhé polovině 13. století za biskupa Tobiáše, jenž založil na západním okraji území nového městského centra, tzv. Nový Týn. Na vltavském toku, kvůli zaplavení původních brodů, byl postaven dřevěný most, tehdy jediný na Vltavě v úseku mezi Budějovicemi a Prahou. Dále zde byly vybudovány čtyři mlýny a tři jezy pro regulaci hladiny. Nejstarší listiny o vzniku města se však nedochovaly a první určitá zmínka o Týnu jako městě je doložena až k roku 1327.

Obrázek 2. Na obrázku vlevo je znázorněn znak města, který byl používán až do roku 1601. Naopak obrázek vpravo znázorňuje nynější podobu znaku města. Obrázky převzaty z webové stránky www.starytyn.cz/fotogalerie/znak-mesta-tyna-nad-vltavou/ a www.tnv.cz/historie-nazvu-mesta-znak-mesta-pecet/d-12847

V roce 1680 postihla město morová epidemie. Díky tomu museli z města odjet všichni židovští obyvatelé, neboť byli považováni za příčinu nákazy. Na hřbitově, který

vznikl v důsledku morové epidemie, byl vybudován kostelík sv. Víta¹. Díky zavedení povinné školní docházky v roce 1780, došlo k zavítání žáků do Týna nejen z města, ale i z okolních vesnic. Dále přišly i vojenské posádky. Patronát nad samotnou školou měla obec, na venkovských školách místní vrchnost. V německých židovských školách, jež byly dvě, v Neznašově a v Kolodějích nad Lužnicí, naopak dohlížela židovská náboženská obec.

Nový okres Týn nad Vltavou tvořilo území bývalého arcibiskupského panství. Okres Týn nad Vltavou byl tvořen z 22 obcí s celkovým počtem 17 395 obyvatel². Konec 19. století znamenal pro město stagnaci v oblasti hospodářství – nevznikaly nové podniky, kromě malých řemeslníků a loděnice, neexistoval ve městě žádný průmysl. Hlavní dráha vedena z Českých Budějovic do Plzně se mu vyhnula a skončil i význam plavby po řece. Město se tak ocitlo v úplné izolaci. Jediný rozvoj byl zaznamenán v oblasti společenské a sociální. V roce 1868 byla zřízena první městská Opatrovna maličkých, r. 1871 vznikla Čtenářská beseda, r. 1872 byl ustaven Spolek jihočeských akademiků. Od roku 1856 ve městě fungoval ochotnický spolek Vltavan a v roce 1861 vzešel pěvecký spolek Puchmír, pojmenovaný na počest slavného rodáka. Následující ho léta byl založen hasičský spolek Ochrana, otevřena byla chlapecká měšťanka, vznikl Krejcarový spolek, který zajišťoval příspěvek chudým školákům, a v neposlední řadě v roce 1894 schválila své stanovy tělocvičná jednota Sokol.

S rokem 1872 přišly i počátky znovusnažení o významu města Týn nad Vltavou, a to tím, že se zde vybuduje železnice. Vzniklo několik návrhů, kudy by měla železnice vést, avšak většina jich byla zavrhnuta a námět zůstal jen na papíře. Až v roce 1895 schválila plány na výstavbu železnice z Týna nad Vltavou do Čičenic Říšská rada. O dva roky později začala výstavba a již v roce 1898 zastavil na týnském nádraží první vlak.

Rok 1891 přinesl Týnu první, vlastní regionální tisk Vltavan. Po dvou letech jeho edice skončila, ale před 2. světovou válkou na jeho tradici navázal Jan Hauser, který vydával periodikum Vltavín, jež vychází dodnes. 7. března 1892 ve městě udeřila povodeň a poškodila dřevěný most přes řeku Vltavu. Město se tak rozhodlo pro výstavbu nového mostu z odolnější ocelové konstrukce. Stavba začala v květnu téhož roku a v listopadu byl most slavnostně vysvěcen a zpřístupněn. V roce 1894, ve mlýně Jana

---

¹Krausová M, Týn nad Vltavou, str. 25.

²Krausová M, Týn nad Vltavou, str. 34.

Samce, byla rozsvícena první elektrická žárovka. Město se i tak rozvíjelo pomalu. Až po přelomu letopočtu byly ve městě založeny dva větší průmyslové podniky. Obyvatelé také apelovali na zlepšení dopravní situace, ale marně.

Nadcházející 1. světová válka přerušila snahy o městský rozvoj. Až konec války a vyhlášení samostatného Československa³ přineslo do města radost, klid a nadšení. Do čela obce byl postaven okresní úřad v čele se starostou Jindřichem Pavlíčkem. V roce 1921 vznikly na Malé Straně v Týně nad Vltavou kasárny pro dělostřelectvo. V témže roce v hostinci U Chrástfanských zahájil provoz první biograf. Společenská úroveň města tak začala stoupat. V roce 1925 byla vybudována Sokolovna s restaurací a třemi sály, kde vzniklo nové kulturní centrum města. O sedm let později vzniklo, díky muzejnímu spolku, Městské muzeum.

Druhá světová válka zasáhla město o něco značněji. V březnu 1939 začala okupace příchodem německého dělostřelectva. Funkcionáři města byli hned na začátku války zatčeni a odvezeni do koncentračních táborů. Na jaře roku 1942 začaly transporty židovských obyvatel z celého Vltavotýnska. Starosta města byl donucen k rezignaci. Ve městě vznikla německá škola a české spolky byly rozpuštěny. K 30. květnu 1942 se pět zaměstnanců Okresního úřadu stalo prvními jihočeskými oběťmi heydrichiády pro údajné schvalování atentátu na Heydricha. Avšak díky průmyslu se město vyhnulo bombardování. Na konci války, 1. května 1945, vznikl Okresní revoluční národní výbor a byl ustaven Městský národní výbor. O pár dní později, 10. května, dorazila do města Rudá armáda. Němečtí vojáci a němečtí obyvatelé chvatně opouštěli město.

Po válce se město začalo opět rozvíjet, do kasáren nastoupil nový útvar Československé armády a vybuďovala se nová budova školy. Převratné změny nastaly až kolem roku 1960, kdy zanikl okres Týn nad Vltavou. Území bylo rozděleno mezi České Budějovice na jihu, Písek na západě a Tábor na severu. Město Týn nad Vltavou tak připadlo okresu České Budějovice. Další změnou byla dostavba přehrady Orlík, díky níž vznikl pravidelný spoj mezi Týnem a Orlíkem. V letech 1967—1969 byl přes řeku vybudován nový most, ten starý začal sloužit jako pěší zóna. Dalšímu rozvoji města přispěla výstavba velkého závodu Mikrotechna.

---

³ 28. října 1918 – vznik Československa, které zahrnovalo území Čech, Moravy, Českého Slezska, Slovenska a Podkarpatské Rusi. Československo zaniklo k 31. prosinci 1992 rozdělením na Českou republiku a Slovenskou republiku od 1. ledna 1993.

V prosinci roku 1976 byly k Týnu nad Vltavou přičleněny obce: Břehy, Hněvkovice, Předčice, Netěchovice, Nuzice a Koloděje nad Lužnicí, čímž se zvýšil počet obyvatel. Nejvýznamnějším zásahem se stala výstavba Jaderné elektrárny Temelín, která byla počata v roce 1980. Byla zřízena dvě vodní díla, nad Týnem přehrada Hněvkovice a pod Týnem Kořensko. V okolí byly kvůli výstavbě elektrárny demolovány vesnice Knín, Temelínec, Březí, Podhájí a Křtěnov. Stavba hněvkovické přehrady si vyžádala likvidaci vsi Jaroslavice. Pro zaměstnance elektrárny bylo vybudováno nové sídliště Hlinky.⁴ A ve městě vyrostl nový obchodní dům i parkoviště. V roce 1983 bylo vybudováno v městském parku, na místě bývalého hradu, otáčivé hlediště, které bylo jedinou amatérskou scénou ve střední Evropě. Dodnes se na něm konají divadelní představení. V roce 1988 byla postavena nová poliklinika a lékárna.

Rok 1990 přinesl obnovení Junáka⁵. V prosinci 1994 navázalo město Týn nad Vltavou partnerství se švýcarským městem Wohlen bei Bern. Ve stejném roce byl areál na Semenci, který byl původně plánovaný jako nové pohřebiště, přeměněn na stanici Pomoc přírodě. Dodnes slouží jako útulek poraněné zvěře. Na konci roku 1999, v areálu zemědělské usedlosti Dvůr Čihovice, byl otevřen Domov sv. Anežky. Zařízení je určeno pro lidi se zdravotním postižením.

Město Týn nad Vltavou má nyní i se spádovými obcemi přes 8 000 obyvatel. V posledních letech se stává, stejně jako přilehlé Vltavotýnsko, vyhledávaným rekreačním a turistickým místem, kde lze nejen v letních časech zažít nespočet kulturních a společenských akcí.

---

⁴ Obytná zóna nad městem, nesoucí název podle původního naleziště a zdroje místních hrnčičů.

⁵ Skautská organizace, označení Junák je původně Svojsíkův český ekvivalent pro mezinárodní označení skaut. Spolek Junák – český skaut byl založen 15. června 1914 v Praze právě A. B. Svojsíkem. Prvním starostou byl Čeněk Klika, kterého vystřídal na konci roku 1917 Josef-Rössler Ořovský.

Obrázek 3. Nynější pohled z ptačí perspektivy na město Týn nad Vltavou. Na obrázku je vidět náměstí s kostelem sv. Jakuba a okolí. Obrázek převzat z webové stránky tvorimtedyjsem.blogspot.com/2019/07/tyn-nad-vltavou-nemecky-moldauthein-je.html

Chrástřany

Chrástřany, dříve Chrastian, byla od roku 1850 samostatná obec. Leží v českbudějovickém okrese, 9 kilometrů severozápadně od Týna nad Vltavou. Název vznikl z podstatného jména chrást, což znamená les a označoval tak lesnaté území. První zmínka o obci se datuje do roku 1352, kdy byl název vsi zapsán jako Chrazcan. Historie obce sahá ještě dál do minulosti, tj. až do 11. století, kdy byla obec součástí biskupského panství Týna nad Vltavou. Ve středu vesnice byl v roce 1384 postaven, dnes již barokní, dříve gotický, kostel sv. Bartoloměje.

V průběhu husitství se konala nedaleko Chrástřan jedna z lidových poutí. Věřící lidé chodili na tzv. *hory*, kde se shromažďovali ke kázání pod širým nebem⁶.

Farnost v Chrástřanech zanikla během třicetileté války následkem rekatolizace, a dále z důvodu nedostatku katolických kněží. Faru a kostel tedy spravoval děkan z Týna nad Vltavou. K obnovení a osamostatnění zdejší fary došlo až v letech 1724, kdy farářem byl ustanoven Antonín Pelikán. K farnosti byly přiřčleněny obce Hosty, Pašovice, Koloměřice a Doubravka.

---

⁶ Jedno z takových míst, kde se lidé shromažďovali je také nedaleko Chrástřan. Nazývá se Burkovák, pro místní hora Tábor, a právě na této hoře kázal v době husitství mistr Jan Hus.

Obrázek 4. Historická pohlednice, která je nazvaná *Pozdrav z Chrášťan*. Je na ní zachycena chrášťanská náves spolu s kostelem svatého Bartoloměje. Obrázek převzat z facebookových stránek obce Chrášťany.

V roce 1768 shořela dřevěná budova školy. V důsledku tohoto neštěstí se zbudovala nová budova, která byla využívána do počátku 19. století⁷. V roce 1889 byla dokonce otevřena čtvrtá třída. Do školy docházely i děti z okolních vesnic, díky čemuž kapacita budovy přestala stačit. Do doby, než byla postavena nová školní budova, se vyučovalo v některých chrášťanských domech, např. čp. 22 a čp. 14. V počátcích roku 1800 jsou již známá konkrétnější data v dění této malebné obce. Purkmistrem se stal Jan Říčanský, povoláním mydlář⁸, a právě jeho manželkou byla Anna, rozená Vodičková, pocházející z Chrášťan. Co se týče průmyslu, obyvatelé žili především ze zemědělství. Byl zde otevřen lom na stavební kámen, ve Vranově papírna.

V roce 1897 byl založen sbor dobrovolných hasičů. Starostou byl tehdy František Burian s dvěma radními, Antonínem Šmidingerem a Josefem Soukupem. Obec měla i svoji porodní bábu, Annu Šedivou. Také máme zmínky o řezníkovi, truhláři, obuvníkovi, o dvou obchodech se smíšeným zbožím a o třech hostincích. V měsíci říjnu 1921 byla založena tělovýchovná jednota Sokol Dražič – Chrášťany. Jako tělocvična sloužil hostinec U Jarošů. V únoru 1938 byl zaznamenán zvláštní přírodní úkaz – polární záře, z čehož začali lidé usuzovat, že se blíží těžké časy. 24. září byla provedena mobilizace vojáků do čtyřiceti let. Druhá světová válka byla nejen pro chrášťanské obyvatele utrpením. Mnoho židovských rodin bylo odvečeno do koncentračních táborů. Holocaust přežil pouze jeden z nich, Josef Poláček.

---

⁷ Dnes se budova staré školy využívá ke shromažďování zájmové činnosti dětí, pro které jsou zde připraveny mimoškolní aktivity. V prvním patře se pak nacházejí sociální byty, na dvoře soukromá truhlárna.

⁸ Mydlář – dnes již archaický název výrobce mýdla.

V září 1970 byla slavnostně otevřena nová školní budova, která slouží ke svému účelu, byť s úpravami, doposud. Mateřská škola se otevřela v roce 1988. Od roku 1990 patří k Chrášťanům osady Doubravka, Doubrava, Pašovice a Koloměřice. Koloměřice patřily v minulosti k týnskému panství. Osady, jež leží necelé dva kilometry na jih od Chrášťan. Uprostřed na návsi stojí barokní kaple sv. Barbory. Narodil se zde zasloužilý umělec, spisovatel a literární kritik - Václav Pekárek.

O Pašovicích, dříve Passowicie - název vznikl z osobního jména Pach či Paš, je poprvé zmínka v roce 1454. Tímto se řadí mezi jedny z nejstarších lokalit vltavotýnského regionu. V roce 1765 zde žilo na třinácti gruntech 128 obyvatel. Obec patřila k nejchudším, ve smyslu zemědělském. Půda byla neúrodná a v blízkosti rozsáhlých lesů bohatých na zvěř, která zemědělské plodiny ničila, trpěla. Pašovičtí využívali polohy své obce přímo nad pravým břehem řeky Vltavy a přivydělávali si koňským potahem solních šífů. Pro tento účel se chovalo v Pašovicích šest koní. Při nízkém stavu vody v přehradní nádrži nalezneme pod obcí malou betonovou pevnůstku, tzv. *řopík*⁹. Ten pochází z roku 1938, kdy se budovala Vltavská obranná linie. Na Vltavotýnsku se tyto pevnosti dochovaly jen výjimečně.

Dnes mají Chrášťany i s přidruženými obcemi zhruba 730 obyvatel. Starostou obce je v současné době, v době psaní práce, Josef Vomáčka. Obec má nově i svoji vlajku a znak. Na základě historie a v souvislosti se stávajícími faktory, jsou představeny heraldické symboly¹⁰ obce. Pro návrh znaku a později i vlajky se vycházelo z následujících faktů:

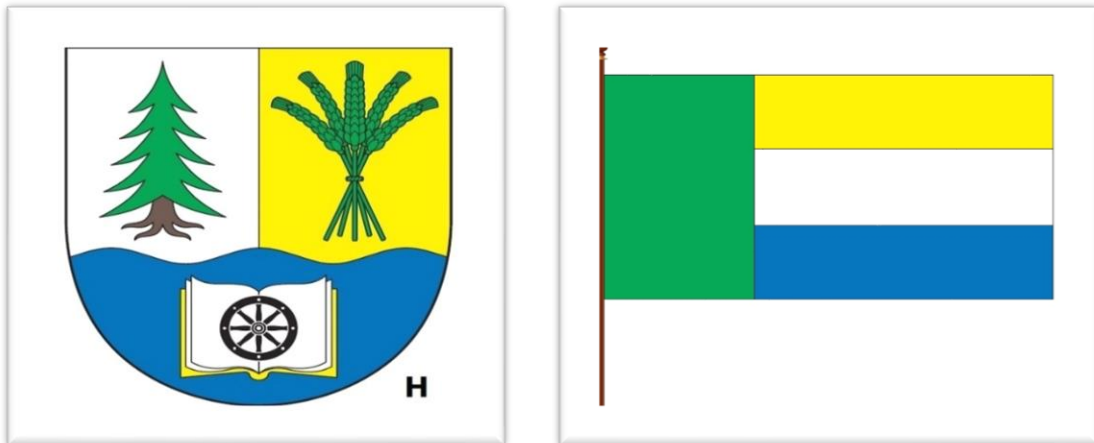
- vlastnické vztahy – církevního majitele, kterým bylo Arcibiskupství pražské a světského držitele, kterým byl rod Čabeličtí ze Soutic;
- stromy/lesy.¹¹

---

⁹ Řopík je lidový název pro železobetonové opevnění budované v rámci výstavby československých opevnění.

¹⁰ Figura je heraldický název pro symbol, kterými jsou např. stromy, orlí křídlo atd.

¹¹ Vomáčka J. - Obec Chrášťany – Znak Chrášťan a heraldické zdůvodnění.

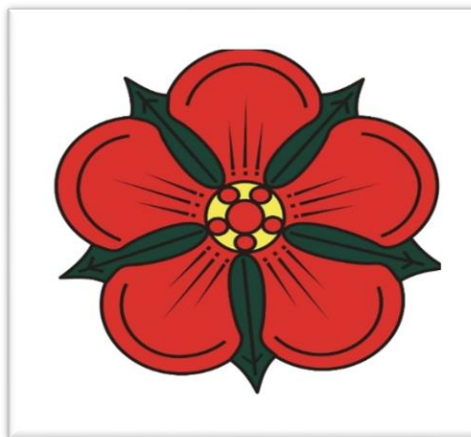

Obrázek 5. Na levé straně je znak obce, který symbolizuje i přidružené vesnice. Na straně pravé se nachází obecní vlajka. Důvody, proč byly zvoleny právě tyto symboly, jsou sepsané panem starostou na webových stránkách obce nebo v dokumentu „Znak Chrášťan a heraldické zdůvodnění“. Obrázky převzaty z internetových stránek - chrastany.eu.

Dolní Bukovsko

Městečko Dolní Bukovsko bylo založeno pravděpodobně králem Přemyslem Otakarem II. Nasvědčovala by tomu pravidelná dispozice náměstí, jež je tvořeno dvěma řadami usedlostí, táhnoucími se podél silnice. První zmínka pochází z roku 1323. Český král Jan Lucemburský vyměnil Dolní Bukovsko s Petrem z Rožmberka, které tak přešlo do držby Rožmberků. Znak obce vychází právě z tohoto rodu, který se skládá z červené rožmberské růže se zlatým středem, se zelenými lístky na stříbrném štítě.

Uprostřed náměstí se nachází farní kostel Narození Panny Marie. Gotický kostel, z období 1260, na jehož jižní fasádě jsou vyobrazeny sluneční hodiny.

Obrázek 6. Znak Dolního Bukovska, jehož vyobrazená růže vychází z rodu Rožmberků, kteří měli město ve vlastnictví. Obrázek převzat z <https://www.dolnibukovsko.cz/>

Okolo poloviny 19. století se v celé této bohaté a úrodné oblasti rozvíjel nový architektonický styl, tj. *selské baroko*¹².

V období první republiky byl zaznamenán významný rozvoj společenského života a živností. V roce 1923 nabízelo své služby 129 řemeslníků. Od roku 1909 působil v obci Sokol, jehož členové pořádali různé aktivity pro místní obyvatelstvo. V šedesátých letech byl vystaven kulturní dům a od dvacet let později nákupní středisko. V roce 1983 zemřel rodák a učitel Jan Kolář, který pro Dolní Bukovsko mnohé znamenal. Zasloužil se o podrobné zpracování dějin obce, k jeho počtě mu byla odhalena pamětní deska. Kroniky, které sepsal, jsou dostupné v místní knihovně.

Koloděje nad Lužnicí

První zmínka o obci *Kaladý* pochází z roku 1295. Do poloviny 16. století zde byl pouze přívoz a krčma. Po smrti Jana ze Soutic¹³ vybudoval jeho syn Adam v Kolodějích šlechtické sídlo – kamennou patrovou budovu, opevněnou příkopem u řeky Lužnice. V roce 1588 se stala dědičkou Adamova družka Barbora z Budokova, po jejíž smrti se kolodějský majetek dostal do rukou druhé rodové větve Čabelických-Podbořských¹⁴. Na konci 17. století, kdy v Týně propukla epidemie moru, vzrostl v Kolodějích počet obyvatel, zejména židů. Že byly Koloděje spíše židovská vesnice, připomíná i fakt, že je nad vesnicí, směr Chrástřany, postaven velký židovský hřbitov.

Třetího července 1847 zemřel v Kolodějích nad Lužnicí „patriarcha českého loutkářství“ Matěj Kopecký. Jeho ostatky byly uloženy na týnském hřbitově. Původní hrob však upadl v zapomnění. Až při 125. výročí jeho narození byl na jeho počest postaven vedle hřbitovního kostela pomníček.

V roce 1704 přišel statek do dražby, který získal Václav Norbert Oktavián Kinský, jehož dcera, Marie Alžběta, se vdala za hraběte Františka Vratislava z Mitrovic. S tímto rodem je majetek spojován několik následujících staletí. Syn Vratislava, Karel, provedl přestavbu tvrze a vytvořil z něj barokní zámek, k němuž byla přistavěna

---

¹² V selském baroku dochází ke spojení nového architektonického stylu s lidovou tradicí. Stavby dokonale splývají s okolním prostředím. Jsou stavěny kostely, kapličky a selské statky. Štíty usedlostí poutají pozornost množstvím dekoru, který se skládá mimoděk ze srdíček, koleček, čtyřlístků. Zdobení se neprojevuje jen v architektuře, ale také v trendech módy. Tradiční kroj se nosil až do devadesátých let 19. století. (Mgr. Lucie Plechatá).

¹³ Jan ze Soutic zemřel r. 1567, v té době to byli Čabeličtí ze Soutic – zástavní držitelé Týna nad Vltavou.

¹⁴ V roce 1625 prodal Jan starší Podbořský Koloděje Janu Menceiusovi z Koldorfu, Od té doby měl statek několik majitelů.

i dominantní kaple Sv. Anny. Na konci 19. století byla mezi zámekem a vstupní branou vybudována rodinná hrobka rodu Vratislavů z Mitrovic. Dnes má zámek, mimo hrobky, ve vlastnictví společnost Mitrowicz, a.s., která v roce 2016 poprvé otevřela zámek veřejnosti.

Obrázek 7. Kolodějský zámek Mitrowicz, který v nedávné době prošel značnou rekonstrukcí. Obrázek poskytl správce Mitrowicz.

Temelín

První zmínka o obci Temela, později Temelín se datuje od roku 1381. Archeologické nálezy, které byly v obci nalezeny, dokumentují pravěké osídlení¹⁵. Temelín leží přibližně 6 kilometrů jižně od Týna nad Vltavou a žije zde 860 obyvatel. Během války o rakouské dědictví (r. 1744) byl zde velký polní tábor pruské armády. Do poloviny 19. století byly obec součástí neznašovského panství. Na počátku 20. století byla v obci veškerá občanská vybavenost - poštovní úřad, obchod, četnická stanice, trafika. Během následujících let byl vybudován rozsáhlý sportovní areál a čerpací stanice. Temelín dokonce zmiňuje i ve svých dílech spisovatel Petr Chelčický. Další významné osobnosti, které jsou spojovány z Temelínem a jeho okolím jsou například biskup Aleš z Březí, malíř a restaurátor František Peterka a Václav Holub, římskokatolický kněz František Sobíšek, český básník a pedagog Josef Bartuška a další. Obec je známá zejména díky jaderné elektrárně Temelín (JETE), která tvoří značnou část katastru obce. Elektrárna¹⁶ se nachází přibližně 2 kilometry od obce Temelín na místě, kde dříve stála

---

¹⁵ Veškeré nálezy jsou umístěny v Národním muzeu v Praze a v Městském muzeu v Týně nad Vltavou.

¹⁶ Věže elektrárny jsou vidět ze vzdálenosti 50 až 70 kilometrů.

vesnice Temelínek. Z obce Temelínek se dodnes zachovala pouze Boží muka. V rámci Evropy se jedná o jednu z nejnovějších jaderných elektráren, výstavba byla dokončena v roce 2002 a započala 1985. S výstavbou JETE zanikly i obce a osady, které patřily pod Temelín. Jedná se o obec Březí, Knín, Křtěnov, Podhájí a Temelínek. Křtěnov patří mezi nejstarší osídlená místa na Vltavotýnsku. Problémem obce Temelína kvůli elektrárně je především znečištění naopak pozitivem je, že mnoho lidí z okolí zde našlo práci. V budoucnu je naplánováno rozšíření JETE.

OBEC TEMELÍNEC
 V těchto místech se nacházela obec Temelínek
 První písemná zmínka o obci je z roku 1372.
 V roce 2001 obec zanikla a byla vysídlena z důvodu ochranného pásma JE Temelín.

Počty domů a obyvatel v historii obce:		
Rok:	Počet domů:	Počet obyvatel:
1869	22	143
1900	23	152
1930	25	137
1970	18	54
1980	15	25
1991	1	2
2001	1	0

Na památku všech žijících i budoucích.

OBEC BŘEZÍ
 V těchto místech se nacházela obec Březí.
 První písemná zmínka o obci je z roku 1357.
 V roce 1991 obec zanikla a byla vysídlena z důvodu ochranného pásma JE Temelín.

Počty domů a obyvatel v historii obce:		
Rok:	Počet domů:	Počet obyvatel:
1869	45	342
1900	51	348
1930	49	285
1970	50	251
1980	52	238
1991	0	0

Na památku všech žijících i budoucích.

OBEC KŘTĚNOV
 V těchto místech se nacházela obec Křtěnov
 První písemná zmínka o obci je z roku 1261.
 V roce 1991 obec zanikla a byla vysídlena z důvodu ochranného pásma JE Temelín.

Počty domů a obyvatel v historii obce:		
Rok:	Počet domů:	Počet obyvatel:
1869	39	253
1900	42	228
1930	48	221
1970	42	179
1980	39	150
1991	3	0

Na památku všech žijících i budoucích.

Obrázek 8. Na obrázcích jsou vidět pamětní desky umístěné na místech, kde před výstavou jaderné elektrárny stály výše zmíněné obce. Je na nic zachycen rok, počet domů a počet obyvatel, jejichž čísla se postupem let snižovaly až zanikly úplně. Obrázek převzat z budejovice.rozhlas.cz

4 Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí do roku 1918

4.1. Stručný nástin vzniku a vývoje Sokola v českých zemích do roku 1886, kdy byla založena sokolská jednota v Týně nad Vltavou

Z iniciativy Dr. Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera vznikla v 60. letech 19. století v Rakousku první česká tělocvičná organizace, tedy Sokol. Miroslav Tyrš spolu s Juliem Grégem připravili stanovy nově vzniklé Tělocvičné jednoty pražské. Stanovy byly schváleny, a tak byla na 16. února 1862 svolána valná hromada. Toto datum je považováno za založení Sokola. Starostou, později Sokola Pražského, se stal Jindřich Fügner. Místostarostou a náčelníkem Miroslav Tyrš., který se stal po uvedení do funkce rozhodující osobností jak metodické, organizační, tak i ideové. Další, kdo se podílel na založení Sokola, byli bratři Grégrovi, Adolf Hájek, Rudolf Thurn-Taxis a další. Zpočátku se cvičilo převážně v tělocvičnách a pod Tyršovým vedením se vytvořily základy sportovní gymnastiky, turistiky, atletiky. Tyršovi nástupci, zejména od osmdesátých let 19. století, sport odmítali a sportovní odvětví se začala rozvíjet mimo sokolskou organizaci.

V ostatních českých městech začaly sokolské spolky vznikat v šedesátých letech. Se vznikem Sokola jdou ruku v ruce i počátky organizované tělesné výchovy žen. První ženský spolek vznikl v roce 1869, Spolek paní a dívek pražských. Náčelnice zmíněného spolku byla Tyršovou žákyní. Byla jí Klemeňa Hanušová, autorka prvního českého díla o ženské tělovýchově, tj. Tělocvik dívčí. Velkou krizi zaznamenal Sokol v sedmdesátých letech, kdy byly některé jednoty převáděny na hasičské spolky. Krizi se podařilo zažehnat na začátku osmdesátých let. Důkazem je úspěšná příprava a hladký průběh I. všesokolského sletu k 20. výročí založení Sokola. Sokol měl, v roce 1884, 137 jednot s více jak 17 tisíci členy¹⁷.

4.2. Založení a vývoj Sokola v Týně nad Vltavou

První snahy o vznik Sokola spadají až do roku 1886. Hlavní nátlak na jeho zřízení měla písecká jednota. V roce 1886 byl ustanoven organizační výbor z předních osobností Týna, k nimž patřil František Samec nebo Jan Kučera. Veškerá činnost tím, že obstarali stanovy, skončila.

---

¹⁷ Kössl, Jiří; Štumbauer, Jan; Waic, Marek – Kapitoly z dějin tělesné kultury

Na konci října, přesněji 25. října 1891, MUDr. Viktor Mann svolal schůzi k vytvoření jednoty a učinil svolání k přistupování za členy. Přihlásilo se 28 činných a přispívajících členů, kteří jako zápisné museli přinést 1 zlatý a každý měsíc platili deset nebo dvacet krejcarů.

Valná hromada se, za účasti okresního komisaře J. Felixe, konala 8. listopadu 1891. Starostou jednoty se stal Viktor Mann, náčelníkem F. B. Řepiš a do výboru byli jmenováni J. Pavlíček, J. Macal, A. Mašek, V. Kniha, J. Kučera, K. Plaňanský a Václav Nováček. Funkce jednatele padla na Jana Kučeru a funkce pokladníka na Jana Macala¹⁸. Časopis Sokol věnoval založení jednoty pouhé dvě věty „...*Nová jednota sokolská založena v Týně nad Vltavou. Nazdar!...*“¹⁹

Sokolové ze začátku neměli svoje vlastní nářadí, museli si ho propůjčit od táborské jednoty, a také si museli zřídit sál, kde mohou cvičit. Ten nakonec, dokonce zadarmo, sehnali *U Chrástanských*. Na první valné hromadě r. 1892 se týňští sokolové rozhodli vstoupit do sokolské župy Žižkovy. V tu dobu měli 56 členů, z nichž 29 bylo činných. Tento rok byl pro Sokola velmi produktivní. Rozhodli se pořídit vlastní prapor. O látku a nákres se postaral Vojtěch Kniha, o ušití pak členky Bicanová a Nikolauová. Uspořádali také první ples za účastní jednot z Vodňan, Soběslavi a Tábora. Pořídili si kroje, zajistili letní cvičiště a do cvičební místnosti pořídili vybavení²⁰. V zahradě *na Lázní* se 17. července téhož roku konalo jejich první veřejné cvičení.

---

¹⁸ SOkA České Budějovice, Sokol – tělovýchovná jednota Týna nad Vltavou.

¹⁹ Časopis Sokol, 1891.

²⁰ Bradla, visutou hrazdu a kruhy.

Obrázek 9. Dobová, značně poničená fotografie, zachycuje první sokolské cvičení 17. července 1892 v zahradě na Lázní. Obrázek převzat z Městského muzea v Týně nad Vltavou, fotografii poskytl pan Ing. Hladeček.

V roce 1894 byl nucen V. Mann, z důvodu změny povolání, odstoupit z funkce starosty. Jeho nástupcem se stal J. Pavlíček. Viktor Mann byl za zásluhy na mimořádné valné hromadě zvolen prvním čestným členem. Téhož roku sehráli tamní sokolové první divadlo nesoucí název *Krásná Helena*. Jednota se však nesoustředila jen na své vlastní aktivity, ale účastnila se i na životě ostatních spolků z okolních jednot. Pořádili si nová bradla, ale jelikož je neměli kam uschovat, pronajali si hostinec U Hájků. Zhotovili i knihovnu, kde ze začátku bylo jen několik odborných, poučných a zábavných či hudebních spisů.

Největší událostí od vzniku jednoty sokolské byla bezpodmínečně účast na třetím všesokolském sletu v Praze v květnu 1895²¹. Následující rok byl pro Sokoly jeden z nejšťastnějších, neboť se dočkali nové tělocvičny, po níž dlouho toužili. Z bývalé bednářny a vinopalny se postupem času stávala tělocvična. Stavba, kterou vedl Vojtěch Kniha, vyšla celkem na 1 100 zlatých, z čehož 600 zlatých věnovalo obecní zastupitelstvo a obnos za náradí místní škola, jež za svůj peněžitý dar mohla v tělocvičně cvičit.

Slavností otevření započalo ráno 6. září průvodem přes město k radnici, kde pronesl řeč starosta města Karel Veselý a župní starosta Dr. Hynek Lang. Za rok 1895 měla jednota sokolská 132 členů. Byl ustanoven Cvičitelství sbor a pravidelné cvičení učňů. Další rok se tělovýchovná jednota, kromě večírků, cvičení a výletů, zúčastnila i

---

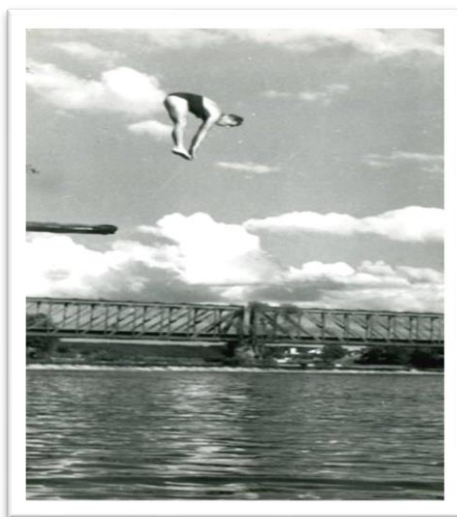
²¹ Za týnskou jednotu cvičili K. Hovora, V. Hájek, V. Kozák, J. Samec, S. Šíma a V. Hlaváč.

dvou župních cvičení a podílela se na udržení Sokola v Bechyni. V tomto roce se počet členů snížil na 125.

Dalším důležitým mezníkem v dějinách týnského Sokola bylo rozhodnutí, v němž chtěli přestoupit z župy Žižkovy k nově vznikající župě Husovy se sídlem v Českých Budějovicích²². V lednu 23. 1898 se týnská jednota zúčastnila ustavující schůze župy Husovy, následující rok se stali její součástí²³. Místonáčelníkem byl zvolen Václav Hlaváč, jenž byl zároveň náčelníkem III. okrsku²⁴. Knihovna, kterou si zřídili, měla v té době na 226 spisů a opět se organizovala řada večírků, oslav a výletů.

První vystoupení, jehož se týnští sokolové dočkali v župě Husovy, se konalo 16. července 1899. V tomto roce měla jednota 119 členů, a také se jim podařilo splatit dluh za střelnici. Rok na to pan Hlaváč navrhl, aby jednota zřídila ženský odbor. Návrh byl však zamítnut. První župní slet v Týně nad Vltavou se konal 22. července 1900. Přijelo třináct jednot a navštívil ho i náčelník České obce sokolské, Dr. Jindřich Vaníček. Na tomto sletu týnští Sokolové excelovali.

Následující roky byl podán návrh na zřízení cyklistického odboru²⁵ a v roce 1903 byla na ostrově mlynáře Karáska vybudována plovárna, která v zimě sloužila jako kluziště, a stala se tak jedním z důležitých příjmů jednoty.

Obrázek 10. Na snímku je zachycena žena, která skáče do řeky Vltavy na místní plovárně v Týně nad Vltavou. Obrázek převzat z Městského muzea v Týně nad Vltavou, fotografii poskytl pan Ing. Hladeček.

---

²² SOA Třeboň, Sokolská župa Husova.

²³ Ve stejném roce vstoupila i do Husova fondu.

²⁴ III. okrsek v roce 1899 tvořily jednoty z Husince, Prachatic, Týna nad Vltavou a Protivína.

²⁵ S návrhem přišel Dr. Lev, který byl v roce 1903 zvolen starostou, návrhu bylo vyhověno.

Ženský odbor, který byl dříve smeten ze stolu, dostal šanci až v roce 1907. Rok předtím se do Sokola přihlásilo 15 žen, které cvičila Františka Tollerová, na základě přednášky *O významu tělocviku* učitele Korandy. První ženská valná hromady za účasti 17 členek se uskutečnila 17. března 1907. Do čela byla zvolena Hedvika Pavlíčková jako starostka, Vlasta Levová místostarostka, Františka Tollerová jako náčelnice, místonáčelnice Kolářová a jednatelka Havránková. Dne 23. června vystoupily ženy poprvé a o několik dní později se dostavily na V. všesokolský slet. Staraly se o čistotu tělocvičny, jezdily na sjezdy a cvičení. Na důkaz, že opravdu existují, připevnily na sokolský prapor červeno-bílou stuhu, na které stálo „...*Ženský odbor Sokola v Týně nad Vltavou...*“.

V říjnu 1908, 28., byl ustanoven bruslařský odbor. Rok na to, v prosinci 1909, vznikl odbor stavební. Mimo jiné v témže roce započalo svoji činnost i sokolské hnutí v Dolním Bukovsku. Začátky tělovýchovy v Dolním Bukovsku sahají na počátek 20. století, kdy se začaly prosazovat myšlenky sokolského hnutí. Tělovýchovná jednota (TJ) Sokol byla v Bukovsku založena v roce 1909. K činnosti přispěli téměř všichni občané města, a TJ tak mohla od samého počátku vyvíjet bohatou činnost, jak sportovní, tak i kulturní a osvětovou. Před 1. světovou válkou dokonce místní občané založili sokolskou kapelu, jež účinkovala řadu let nejen v rodném městě, ale i v širokém okolí. Členové se hojně účastnili veřejných okrskových cvičení a župních sletů, pořádali veřejná sokolská cvičení a akademie, světové přednášky, výstavy, plesy a mnoho dalších aktivit.

V Týně nad Vltavou stojí za zmínku rok 1912, kdy se uskutečnil VI. všesokolský slet a po něm valná hromada, na které se zrušil ženský odbor, a ženy se tak připojily k mužům.

Sokolská činnost za první světové války nebyla hojná. Atmosféra byla napjatá. Bylo zakázáno uspořádání Jihoslovanského večera, Husovy oslavy byly pečlivě střeženy a přerušeno bylo i pořádání žákovských besídek. Byly zde i světlejší momenty. 13. července 1914 se stal na župních závodech přeborníkem v hodu oštěpem Václav Kadlec, týnský Sokol. Dařilo se i dorostu, který vybojoval 2. místo při roztřídovacích závodech. Cvičení bylo ukončeno 15. září z důvodu, že se místní tělocvična proměnila v lazaret.²⁶Cvičební prostor se týnským sokolům vrátil až na konci

---

²⁶ Nejpotřebnější nářadí se přesunulo do hostince U Ptáků, ostatní bylo schováno do kolny zámku.

roku 1915, neboť během něj do něj byli umísťováni váleční zajatci. V roce 1916 nařídilo okresní hejtmanství vojenský výcvik mládeže a členové Sokola museli z jednoty vystoupit²⁷. Ti ale nezháleli a pod jiným jménem se zapsali, aby mohli jednotu navštěvovat nadále.

Na říjen 1918, tedy na počest Československé republiky, uspořádali tynští Sokolové oslavu. Podle ČOS a Národního výboru sepsala jednota svoje muže a začala zastávat funkci městské stráže. Ta měla za úkol dohlížet ve městě na pořádek. Vznikl tým II. pluk Stráže Svobody, utvořený z župy Žižkovy a Husovy. Na konci války měla jednota 63 členů z 212. Z toho dvacet bylo raněno, devět zajato, tři zabiti a tři přišli zpět jako ruští legionáři²⁸.

---

²⁷ Platí to pouze pro členy, kteří pracovali ve státní sféře.

²⁸ SOA Třeboň, Sokolská župa Husova.

5. Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou v letech 1918—1945

5.1. Činnost Sokola v Týně nad Vltavou

Prvopočátky Sokola v Týně nad Vltavou nebyly zrovna šťastné. Jednota sice vznikla v roce 1886, svoji činnost ale zahájila až o pět let později. První cvičení týnských Sokolů bylo uskutečněno v roce 1892. V květnu 1895 se dočkali nové tělocvičny a vstoupili do sokolské župy Žižkovy. V roce 1898 přestoupila jednota k župě Trocnov. Vybudována byla letní plovárna, jež v zimě sloužila jako kluziště. Byl ustanoven ženský, stavební a bruslařský odbor.

Velkým mezníkem byl rok 1920. Z důvodu, že jednotě byl přidělen pozemek od arcibiskupského velkostatku, dále že byl sehnán stavební materiál, mohla tak začít výstavba nové tělocvičny. Stavba měla započít nejpozději do konce roku 1921, tudíž nastala mužům pracovní povinnost. Vybudovali si i nové letní cvičiště, na němž se v červenci uspořádal okrskový slet župy Husovy²⁹. Jak šel čas, ve městě vznikaly další spolky. Funkcionáři na tuto skutečnost reagovali s odporem. Založena byla tělocvičná jednota Orel a Dělnická tělocvičná jednota. Výstavba Sokolovny započala položením základního kamene až v roce 1925. Oslavy byly zahájeny proslovem Ladislava Kuny³⁰. K samotnému otevření Sokolovny došlo 28. listopadu, bylo pozváno mnoho spolků, neboť se jednalo o jednu z nejvýznamnějších událostí v dějinách jednoty.

Obrázek 11. Na fotografii je zachycena budova týnské Sokolovny těsně před jejím dokončením v roce 1925. Fotografie převzata od pana Ing. Hladečka z Městského muzea v Týně nad Vltavou.

---

²⁹ Všichni členové Sokola (od 18 do 30 let) museli povinně odpracovat daný počet hodin. Když to neučinili, museli zaplatit pokutu za každou neodpracovanou hodinu.

³⁰ Předseda Družstva pro postavení a udržení Sokolovny.

Září r. 1929 - ustanovující schůze loutkového divadla, které do konce roku sehrálo jedenáct představení. Loutkové divadlo mělo pro Sokola velký význam, neboť z něj získávali rekordní příjmy. Činnost Sokola ubývala na síle, důkazem je fakt, že 28. října 1930 neměla jednota cvičence k tomu, aby mohla předvést svoje tradiční představení.

Ani sokolské hnutí v Dolní Bukovsku nezahálelo a ve 30. letech, po založení Sportovního klubu Bukovsko, se začala hrát kopaná v rámci Jihočeské fotbalové župy. Činnost Sokola zde už značně nefungovala, a tak se mohli nadšení mládenci sportovně vyžívat v novém klubu. Hřiště, na kterém se hrálo, si postavili svépomocí za pouhé tři měsíce a začala se hrát mistrovská utkání III. třídy Třeboňska. V roce 1948 postoupili do II. třídy jindřichohradecká, kde se hrálo s velice silnými soupeři.

Vzhledem ke komplikující se situaci byla při cvičebních hodinách prováděna branná výchova. K zastavení činnosti Sokola došlo 13. dubna 1941. Veškerý majetek byl zabaven a odevzdán okresnímu úřadu³¹.

Po zastavení činnosti Sokola 13. dubna 1941, v době okupace německým vojskem, byli členové Sokola střeženi na každém kroku. V koncentračních táborech bylo uvězněno několik týnských sportovců, jako byl Jan Švehla, Alois Bilicz nebo Karel Hájek. Našlo se i několik statečných Sokolů, mezi ně patřil i zmiňovaný A. Bilicz, který se podílel na činnosti partyzánské skupiny. Bedřich Karásek pro změnu uchovával v muzeu zbraně a další cenné dokumenty týkající se Sokola.

5.2. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů a turistiky v Týně nad Vltavou

Fotbal v Týně nad Vltavou

Počátky kopané v českých zemích³² spadají do let 1880—1890, zatímco moderní kopaná se objevila v Anglii počátkem 19. století³³. Do první světové války se kopaná hrála jen ve velkých městech, v těch menších byly jednoty Sokol, které se však uzavíraly sportovnímu hnutí a stavěly je mimo své řady. Konec války a nabytí státní samostatnosti se příznivě projevilo i ve sportovní činnosti³⁴.

---

³¹ SOkA České Budějovice, Sokol – tělovýchovná jednota Týn nad Vltavou.

³² Oficiální historie v českých zemích počíná až dnem 19. října 1901 po valné hromadě Českého svazu fotbalového.

³³ 26. října 1863 byl v Anglii založen, na světě první, svaz kopané.

³⁴ Žák František - 65 let kopané v Týně nad Vltavou, str. 14.

Vznik fotbalové klubu, dnes FK Olympia, v počátcích S.K. Olympia, v Týně nad Vltavou, se datuje od roku 1921, čímž se řadí mezi nejstarší kluby v Jihočeském kraji.³⁵ 22. června 1921 byla svolána Valná hromada, které se zúčastnilo 42 lidí, převážně mladých. V nově zvoleném výboru se postavil do čela Antonín Plaňanský. Za klubové barvy si pak zvolili modrou a bílou.

Činnost byla zahájena sice jen tři dny po usnesení schůze, ale jen *Sportovním věnečkem* a sběratelskou akcí³⁶, kde se jim podařilo vybrat 248 Kčs. Na nákup dresů a kopaček to však nestačilo. Proto si každý hráč musel opatřit bílou košili, na ni našít modrou pěticípou hvězdu, vzít si staré šněrovací boty a na jejich podrážky si přidělat kožené proužky. Tak vznikl historicky první mundúr, ve kterém S.K. Olympia nastoupila k prvnímu utkání na domácí půdě proti S.K. Vodňany. Hrála v něm až do roku 1922, kdy byly zakoupeny dresy, modrobílé pruhované a bílé trenýrky³⁷.

Žel, jak v kronice uvedl dlouholetý předseda Karel Hovorka „...mladí lidé sice měli rádi kopanou, ale neměli zájem o statistické údaje, a tak není možné uvést ani přesné sestavy mužstev, střelce branek ani přesné výsledky...“

Klub neměl ani vlastní hřiště, což bylo velkou nevýhodou. Pro zápasy byla využívána *Panská zahrada*³⁸, kde se však konaly i jiné akce, a tím docházelo k omezení činnosti fotbalistů.

V roce 1923 se klub účastnil mistrovství II. třídy Jihočeské župy fotbalové, kde se odehrálo 13 zápasů. V pozdějších letech, když probíhala výstavba Sokolovny, se zápasy odehrávaly na městském tržišti. Do roku 1930 činnost klubu upadala, částečně byla i přerušena. 28. května se konala mimořádná Valná hromada, kde se zvolil nový předseda, a došlo k významnému rozhodnutí. Klubové barvy již nebudou modrá a bílá, ale rudá a bílá. Pramenilo to ze dvou důvodů: rudá barva byla převzata z Rudé hvězdy³⁹ a také z barvy slavné AC Sparty, jimž fandila většina členů SK Olympia.

Při příležitosti desátého výročí v roce 1931 došlo k propagaci i ostatních sportů, protože *činnost sportovní* není pouze o kopané, ale i o dalších sportech, které se později

---

³⁵ Název „Olympia“ byl zvolen dle českobudějovického klubu Olympia, kde působil K. Hovorka.

³⁶ Jan Strnad a Ota Dvořáček se vydali městem s tvz. „prosebným listem“ a vybírali peníze na darech.

³⁷ Na jejich úhradu se zaručilo směnkami pět členů výboru a klub dostal příspěvek od města ve výši 200 Kč.

³⁸ Později byla předána Družstvu pro postavení cvičiště a Sokolovny.

³⁹ Rudá hvězda byl další oddíl kopané, založen v roce 1931 v Týně nad Vltavou jako součást Federace proletářské tělovýchovy.

staly nedílnou součástí SK Olympie. Proto byl ve dnech 23. a 24. května uspořádán Všesportovní den, zahájený benátskou nocí na Vltavě, při kterém viděli občané Týna velkou rozmanitost sportů. Konaly se soutěže v lehké atletice, cyklistice – závod z Týna nad Vltavou do Bechyně a zpět, plavání, boxu, šermu a samozřejmě kopané za účasti SK Union Písek, K.C. Vpřed České Budějovice a plaveckého šampiona z jihu Čech, Jana Reinera.

I přesto se našli tací, kteří činnost fotbalového klubu nepodporovali. Za hřiště sloužilo stále městské tržiště až do roku 1932, tehdy bylo mužstvu znovu pronajato hřiště u Sokolovny. V červnu 1936 se uskutečnily jubilejní oslavy na počest trvání klubu⁴⁰. Součástí byl štafetový běh městem s položením věnce u památníku padlých v první světové válce a samozřejmě fotbalové zápasy dorostu SK Vodňany a utkání starých pánů s Amaterským SK Praha.⁴¹

Poslední předválečný Silvestr v roce 1938 měl nepříjemnou dohru na okresním úřadě, neboť při vystoupeních zazněly verše:

*„... S lordem Halifaxem – to Vám byla mela,
když nás byl prodávat – u Ády Hitlera ...“*

Na těchto oslavách byl poprvé hrán a zpíván legendární Pochod SK Olympia, jehož autorem byl vltavotýnský rodák JUDr. Karel Nikolau.

„...Čí jsou to děti, jež na hřiště letí, nadějí jsou naší, holkám hlavy plaší.

Vlajka jejich stará, mysl ale jará a jsou jako lvi – hip, hip, hurá.

Olympia, Olympia, švarné chlapce má,

nikdo toho nelituje, kdo se do ní dá.

nadšení a mladá sély, to jsou její dobré víly,

hip, hip, hip, hurá – Olympia...“

Následovaly roky se střídavými úspěchy. *„...Fašistická okupace klub těžce zasáhla, předseda klubu JUDr. Šáda byl odvečen do koncentračního tábora, vedoucí mužstva Vilém Vavroušek byl mezi prvními oběťmi nacistické zvůle na jihu Čech, z vězení se nevrátil správce hřiště Karel Moravec, řada hráčů musela odejít na nucené práce do*

---

⁴⁰ Oslavy se uskutečnily pod záštitou města Týna nad Vltavou, Jihočeské fotbalové župy, Jihočeské odbočky Sboru čsl. soudců fotbalových v Českých Budějovických a Jihočeské fotbalové župy hokejové v Táboře.

⁴¹ Utkání skončilo 2:2.

Německa. Do konce války klub jen živořil, ale po osvobození se rychle zkonsolidoval a zahájil plnou činnost...⁴²“

Hokej

Hokejový odbor byl ustanoven 19. října 1934, jehož prvním předsedou byl Jan Šílený a jednatelem Václav Srnec. Jako kluziště sloužila řeka Vltava, mantinely z prken byly zapůjčeny od J. Šíleného z jeho rodinné firmy a branky zhotovili hráči pod vedením bratrů Noskových. Činnost byla zahájena v lednu 1935. Dříve to nešlo, neboť řeka nebyla dostatečně zamrznutá. Družstvo nastoupilo v sestavě: I. útok: J. Strnad – T. Býček, J. Humhej; II. útok: F. Nosek, B. Kučera, J. Nosek; III. útok: V. Mezera, Zd. Brych a V. Míček. Hrál se ve fotbalových dresech v neděli, v dopoledních hodinách. Ve dnech, kdy se nehrálo a ve večerní době, sloužilo kluziště k potřebě obecního.

Činnost oddílu závisela na počasí. Stávalo se, že za celou sezónu bylo odehráno minimum zápasů. Výjimkou byla snad jen sezóna 1936/37, kdy bylo sehráno rekordních 25 zápasů. V roce 1940 bylo zřízeno nové kluziště na plovárně, a jelikož byl hokej velmi dobrý zdroj příjmů, napadlo F. Noska uspořádat *lední karneval*, kterému se dostalo velkého ohlasu mezi lidmi.

V současné době nemá město žádný hokejový klub. Kluziště na plovárně není, zimy už nejsou to, co bývaly. Zůstaly jen vzpomínky.

Obrázek 11. Mužstvo ledního hokeje SK Olympie na zamrzlé Vltavě, 40. léta 20. století. Obrázek převzat z městského muzea v Týně nad Vltavou, fotografii poskytl pan Ing. Hladeček.

---

⁴² Němec F. - 65 let kopané v Týně nad Vltavou.

Kanoistika a vodní sporty

V roce 1865 Skot J. Mc Gregor postavil svůj Rob-Roy kajak moderním způsobem, tudíž lze tento rok považovat za začátek vodáckého sportu. U nás vše začalo až o deset let později, kdy Angličané Bradley a Stewens sjížděli na kanoi řeku Vltavu. Loď od nich zakoupil pro svůj veslařský klub Ferdinand Zinke z Roudnice, a tím začíná slavná pouť kánoí po českých řekách.

A byl to právě J. Rössler-Ořovský, který založil v roce 1893 Český Yacht Club (ČYK), velký sportovec, člen Veslařského klubu BLESK, kterému jako první získal mistrovský titul. Jeho otec si nepřál, aby se tolik věnoval sportu, a přitom zapomínal na studia, proto ho poslal na učení do Francie, později i Anglie. Tam se však s vodou sblížil ještě více, zejména pak s mořem. V Čechách byl zakladatelem kanoistiky, turistiky na řekách a vodního skautingu⁴³.

V jižních Čechách má stavba lodí dávnou tradici. Jako první začala vyrábět kánoe kolářská firma Friedler v Českých Budějovicích a loďkařská firma Babůrek v Týně nad Vltavou, kde postupem času začaly vznikat další firmy, které si pro zajímavost můžeme připomenout. V Zadním Podskalí k nim patřily firmy L. Kuna, J. Hovora, Šedivý a K. Veselý, Malá Strana V. Žižkovský a na Solnici pak firma Jan Šílený a synové.

Řeka Vltava byla odjakživa tepnou, kterou brázdily malé i velké lodě a loďky. V Týně nad Vltavou především díky výše zmíněnému Janu Šílenému⁴⁴. Loďařskému řemeslu se mladičká Jan naučil od svého otce Františka. Koncem 80. let začal pracovat jako loďmistr zdejší loděnice Josefa Knihy, ten zemřel velmi mlád. Po jeho smrti v roce 1891 se Jan Šílený stal jeho nástupcem a také zakladatelem nové loďařské firmy, která nesla nejdříve název *Loděnice Jan Šílený, stavitel lodí*. Po první světové válce, po osamostatnění Československa, se firma přejmenovala na *První česká loděnice Jan Šílený a synové*.

---

⁴³Z publikace Historie českého yacht klubu – Rudolf Holý, dlouholetý předseda ČYK.

⁴⁴Jan Šílený se narodil 12. července 1862 v Buzkově, dnes neexistující osada na břehu Vltavy, asi 3 km po proudu od Purkarce k Týnu.

Obrázek 12. Na obrázku vidíte Jana Šíleného s manželkou. Zakladatele firmy *První česká loděnice Jan Šílený a synové*. Obrázek převzat z Městského muzea v Týně nad Vltavou, fotografii poskytl pan Ing. Hladeček.

Nebyl to jen tento podnik, který vyráběl lodě. Ostatní zmíněné firmy vyráběly pramice, lodě různých velikostí, hausbóty, šify⁴⁵ nebo maňasy. A byly to právě maňasy a pramičky, které měly blízko ke kanoistice. Prvním odvážlivcem, jenž se na maňasu objevil na vltavotýnské hladině, byl Alois Bilicz. Psala se dvacátá/třicátá léta před 2. světovou válkou. V této době vyrůstal v Týně nad Vltavou první kanoista - Emanuel Plaňanský. Byl to právě on, kdo položil základní kámen vltavotýnské kanoistice a zasloužil se o její rozšíření. Významný podíl na rozvoji vodní turistiky a závodní činnosti měl i slavný závod České Budějovice – Praha⁴⁶. Byl to nejdelší závod na lodích, dlouhý 188 kilometrů. První takový závod se konal v roce 1922. A právě Týn nad Vltavou se nacházel na středím toku trasy České Budějovice – Praha. Vltavotýnský úsek započal na 1,27 metrů vysokém jezu s propustí vlevo v Hněvkovicích. V 50. letech byl jez značně poničen, a pro vodáky se stal nebezpečným. Následně prošel rekonstrukcí a zachoval se až do roku 2015, kdy musel být znovu opraven. Až do Týna nad Vltavou se od hněvkovického jezu jelo téměř na stojaté vodě. Také ve městě čekal závodníky úsek málo proudící vody, to samé i za městem. Byly zde za sebou hned tři jezy. První, nazývaný *Panský*, o výšce 0,83 m. Druhý, *Mostecký*, o výšce 0,86 m a třetí, zvaný *U Býčků*, o výšce

---

⁴⁵ Dřevěná nákladní loď přepravující vytěžený písek ze dna Vltavy.

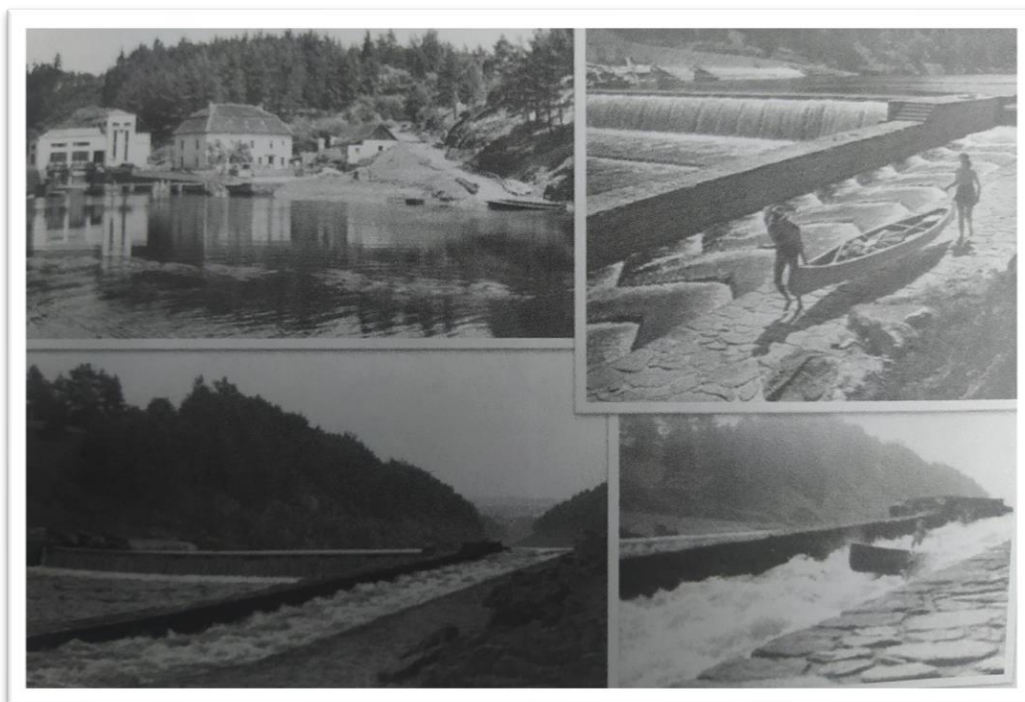
⁴⁶ TJ Jiskra a Městské muzeum v Týně nad Vltavou – Historie vltavotýnské kanoistiky.

1,26 m. Pod těmito jezy se za určitých vodních podmínek tvořily hluboké vodní válce, které dovedly závodníky potrápít. Při většině ročníků závodu, které se konaly, byl v Týně nad Vltavou cíl první etapy a start etapy druhé. Město bylo také jediné větší sídlo na celém úseku trati. Svě zázemí našli účastníci závodu v hostinci *U Plaňanských*, kde se nacházela oficiální stanice kanoistického svazu.

Obrázek 13. Město Týn nad Vltavou na pravém břehu Vltavy. Zde čekaly na závodníky hned tři jezy. Obrázek převzat z Štumbauer, J., & Štumbauer, P. Historie kanoistického závodu České Budějovice - Praha.

Trasa dále pokračovala přes soutok Vltavy a Lužnice. Po 1 kilometru byl uprostřed řeky ostrov. Zde bylo oficiální vodácké tábořiště oddílu kanoistiky. Po pár metrech stál dvojitě zalomený, vysoký 1,2 m, jez *Kořensko*. Po vodě z Českých Budějovic na *Kořensko* činí délka 40,1 km. Řeka se různě stáčela, nejprve prudce doleva, později mírně doprava, na pravém břehu plynula kolem obce Pašovice, které spadají pod obec Chrástřany, na levém břehu kolem obce Újezd. Tento úsek přivedl vodáky k jedné z největších legend mezi jezy. Kolmý, 2,80 m vysoký jez hydroelektrárny Schwarzenberského pivovaru *Nový mlýn*. Svoji oblíbenost mezi závodníky si získal díky 60 m dlouhé retardérce s dvaadvaceti zdrhly na dně, které vytvářely vysoké vlny. Poslední vltavotýnský jez vysoký 1,06 m byl Rejsíkov pod Doubravkou. Při určitém stavu vody zde docházelo k řadě rozbitých lodí.

Obrázek 14. Na obrázku vlevo nahoře je zachyceno vodní dílo Nový mlýn. Vlevo dole pak jez, který se zde nachází. Vpravo nahoře je fotografie, jak vypadá jez při zavřené retardérce. Vpravo dole je dále zachycen náročný průjezd, který museli závodníci absolvovat. Obrázek převzat z Štumbauer, J., & Štumbauer, P.- Historie kánoistického závodu České Budějovice - Praha.

V samotném Týně se první kanoistické závody odehrály v druhé polovině 30. let. Konaly se dva ročníky a byly součástí *Všesportovních dnů*⁴⁷. Tehdy se jelo v kánoi jednotlivě, ve dvojicích a na loďce ve dvojicích.

Obrázek 15. Na obrázku je vyfotografován Alois Bilicz, jeden z prvních průkopníků vltavotýnského vodního sportu, na maňasu, rok 1924. Obrázek převzat z Městského muzea v Týně nad Vltavou, fotografii poskytl pan Ing. Hladeček.

V Týně nad Vltavou se v této době rozvíjely i jiné sporty, zejména tenis a stolní tenis.

⁴⁷ Otcem myšlenky na pořádání těchto dnů byl sportovní funkcionář Sokola Václav Srnec.

5.3. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů vybraných přilehlých obcí Týna nad Vltavou

Fotbal v Temelíně

Podle obecní kroniky se fotbal v Temelíně hrával již od roku 1932. Zdejší mládež se scházela na návsi a často docházelo ke kolizi se zvířaty. Největším impulzem k rozvoji fotbalu v obci bylo mistrovství světa ve fotbale, které se konalo v Itálii. Tehdy ve finále hrálo ČSR proti italskému výběru⁴⁸. I přes porážku československého týmu byli pro zdejší kluky mistry a každý chtěl hrát jako oni. Zdejší fotbalové hřiště vzniklo roku 1934. Mládež si pronajala část rybníční louky v Námětku, postavili si tam branky a první utkání se sehrálo s Neznašovem. Od téhož roku začala být v obci vedena klubovní kniha sportovního kroužku Temelín. Skvělým vstupem do historie byl pro Temelín turnaj 22. září 1934 za účasti SK Březnice, Zahájí, Neznašov, Sedlce a Temelína.

Fotbalový kroužek byl v obci založen místními nadšenci 5. října 1934. Od začátku čítal 14 činných členů, 43 přispívajících a 80 dorostenců. Od 1. října 1935 jim pronajal Ing. František Našinec část své louky ke zřízení hřiště. Temelínské hřiště stojí na onom místě dodnes. Po prvním roce činnosti měl SK Temelín odehráno 39 zápasů. Za kluby mohli tehdy hrát i neregistrovaní hráči. Hráli zde i hráči z okolních vesnic, kteří dosáhli odpovídajícímu výkonu. Temelín měl také družstvo dorostu, které mělo 34 hráčů a odehrálo 7 zápasů.

V následujícím roce 1935 měl Temelín k dispozici 57 hráčů. Nejúspěšnější z nich byl Radomír Našinec s 23 brankami ve 30 zápasech.

Ustanovující schůze Sportovního klubu se konala 16. února 1936. Mezi zúčastněnými byl starosta obce, zástupce školní rady, zástupci místních hasičů a členové ochotnického spolku. Po přednášce Ing. Našince na téma Tělesná kultura ve vývoji lidstva, následovala předčítání navržených stanov. Schůze se nesla i v duchu voleb. Předsedou klubu se stal Ing. Našinec, místopředseda Václav Procházka, jednatel František Štern, hospodářem František Krásl. Následovalo hlasování o výši členských příspěvků – přispívající členové 1,- Kč měsíčně, činní členové 0,50 Kč a dorostenci 0,20 Kč. Za klubové barvy si zvolili červenou a bílou, které napodobovaly pražskou Slávii.

---

⁴⁸ Zápas se tenkrát vysílal rozhlasem. U Štěrnů dali rádio z okna, venku byly připravené židle a každý kdo chtěl mohl přijít.

V květnu 1937 se konala druhá valná hromada klubu. Řešili se zejména finance, dluhy hráčů na příspěvcích a nevhodné chování fanoušků při zápasech. Byl zvolen nový pokladník a roční příspěvky sníženy. V témže roce se sjednalo pro hráče úrazové pojištění⁴⁹. V následujícím roce byl uspořádán první ples. Mužstvo se zúčastnilo i turnaje o pohár vesnických klubů na hřišti v Týně nad Vltavou. SK Temelín vyhrál všechny tři zápasy, a tak si mohl s velkou radostí odvézt putovní pohár.

V roce 1939 o křtěnovské pouti 9. července pozvali hráči Temelína mužstvo SK Olympie Týna nad Vltavou, aby se sehrálo přátelské utkání. Tímto datum pravděpodobně započala tradice přátelských utkání o křtěnovské pouti. Činnost klubu za rok 1939 zhodnotil na valné hromadě 20. února 1940 kapitán družstva R. Našinec. Za největší úspěch sezóny označil vítězné zápasy na turnaji v Protivíně. Temelín sehrál 19 zápasů, z toho 11 vyhrál, 2 remizoval a 6 prohrál. Proběhly i volby. Za jednatele byl zvolen Karel Kestler. V zápisech se od roku 1940 vytratilo jméno Karel Štern. Důvod byl prostý, souviselo to s protizidovskými opatřeními⁵⁰. Po zavření vysokých škol 17. listopadu 1939 přestal hrát za SK Temelín i vysokoškolák Jaroslav Našinec, protože byl společně s Tomášem Lukášem odvečen do koncentračního tábora v Dachau.

Mezi válečnými lety výbor klubu nezasedal, konaly se pouze valné hromady. V sezóně 1940 sehrál Temelín 22 zápasů. Nejvíce branek, přesně 27 nastřílel Radek Našinec. Následující rok mužstvo sehrálo 24 zápasů. Vše zápasů se účastnil jako jediný Vojtěch Klejna ze Všemyslic.

Zpráva z roku 1943 není příliš obsáhlá, avšak je z ní zřejmé, že Temelín zvítězil o putovní pohár Hospodářského družstva. V roce 1942 z nařízení německé správy bylo na fotbalovém hřišti zbudováno silné zábradlí, aby se zde každoročně mohlo konat předvádění býků z okolních vesnic. Nově do kádru přišly posily z Prahy a Českých Budějovic.

Z valné hromady 27. května 1944 je zápis nekonkrétní. Došlo akorát k obměně funkcionářů. Předseda Dvořák, místopředseda V. Horák, pokladník František Parýzek a

---

⁴⁹ Pojištění se vztahovalo i na tréninky. V případě úmrtí měla rodina dostat 10 000,- Kč, v případě invalidity 30 000,- Kč a při pracovní neschopnost 8,- Kč za den.

⁵⁰ Karel Štern byl synem židovského obchodníka. Setrval na postu útočníka a zároveň jednatelem klubu. Naposledy byl kronice zapsán 20. srpna 1939 při turnaji v Temelíně. Štern narozen 21. února 1916, byl 18. dubna 1942 zařazen do transportu. Zemřel o pár dní později 27. dubna 1942 v Izbici/Lublinu. Podobný osud potkal i jeho bratra Františka Šterna.

jednatel J. Červenka. SK Temelín se zúčastnil turnaje o putovní pohár v Týně nad Vltavou. Dalšími zúčastněnými byli SK Dražič a SK Žimutice. SK Temelín turnaj vyhrál a tentokrát obdržel pohár definitivního držení. Radomír Našinec byl nejlepším střelcem klubu.

Na Vltavotýnsku se konalo mistrovství Kuratoria⁵¹, jehož se museli zúčastnit dorostenci z SK Temelín. Soutěž vyhrálo družstvo Temelína.

Ve zprávě o majetku z valné hromady 14. ledna 1945 bylo uvedeno, že klub vlastní 14 párů kopaček, 11 dresů, 8 ks trenýrek, 11 ks štulpen a 2 míče. Předsedou byl zvolen Jaroslav Dvořák, pokladníkem František Parýzek, jednatel Antonín Stejskal a členové výboru Vojtěch Havlátko, Karel Hovorka a Jan Peterka.

Podle statistiky od roku 1934 do 1944, tedy za uplynulých 10 let SK Temelín, odehrál nejvíce zápasů, konkrétně 174 Radomír Našinec, František Škrna 138 a Jan Slepíčka s Karlem Šternem 103 zápasů. Střelcům kraloval opět Radomír Našinec s počtem 225 góly, po něm Karel Vyskočil s 78 góly.

Obrázek 16. SK Temelín 24. července 1938 po zápase v Týně nad Vltavou, kdy získal putovní pohár. V horní řadě druhý zprava Karel Vyskočil, vzadu trenér Ing. František Našinec, předním s pohárem jeho syn Radomír, ve spodní řadě brankář Václav Trnka, vedle něj Karel Štern. Obrázek převzat z 80 let SK Slavoj Temelín.

Hokej v Temelíně

Hokej byl v Temelíně oblíbený od roku 1935. Hráli ho ti samí hráči jako fotbal. Přinášel jim zpestření a radost v zimní pauze. Hřištěm byly rybníky Holečků a Panský. Hokejovou sezónu započal SK Temelín až v roce 1941 s SK Chvalešovice výhrou 4:2.

---

⁵¹ Kuratorium pro výchovu mládeže byla masová organizace zaměřená na výchovu české rasově vhodné mládeže od 10 do 18 let v duchu nacionálně-socialistických idejí. Byla založena 28. května 1942 po vzoru Hitlerjugend.

Následující den, při odvetě na domácí půdě, prohrál Temelín 1:11. Při zápase totiž došlo ke zranění temelínského brankáře a nebyl nikdo jiný, kdo by ho mohl nahradit.

V roce 1942 porazil Temelín Olympii Týn se skóre 14:9. Při odvetě opět Temelín prohrál vysoko 2:15. Oba dva zápasy se sehrály v Týně nad Vltavou. V roce 1943 sestavili temelínští dokonce dvě družstva. V předposledním válečném roce sehrál Temelín zápas s SK Chvalešovice a následující den se zúčastnil turnaje ve Strachovicích⁵².

	Temelín	Strachovice	Dřítěň	Hluboké Tm.	Chvalešovice	
Temelín	~~7:0~~	7:0	12:1	2:0	7:1	28:2
Strachovice	0:7	~~4:3~~	4:3	1:2	1:0	6:12
Dřítěň	1:12	3:4	~~3:14~~	3:14	2:5	9:35
Hluboké Tm.	0:2	2:1	14:3	~~4:1~~	4:1	20:7
Chvalešovice	1:7	0:1	5:2	1:4	~~7:14~~	7:14

Celková Tabulka

1. Temelín	4	4-0-0	28:2	8
2. Hluboké	4	3-0-1	20:7	6
3. Strachovice	4	2-0-2	6:12	4
4. Chvalešovice	4	1-0-3	7:14	2
5. Dřítěň	4	0-0-4	9:35	0

Obrázek 17. Tabulka hokejových výsledků turnaje ve Strachovicích, který se konal 26. prosince 1944.
Obrázek převzat z publikace 80 let SK Slavoj Temelín.

⁵² Bartuška Jan – 80 let SK Slavoj Temelín, str. 25.

6. Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí v letech 1946—1989

6.1. Činnost Sokola v Týně nad Vltavou

Po valné hromadě v listopadu 1981, kdy byl zvolen starosta a členové výboru, započala činnost jednoty. Vstoupili do sokolské župy Žižkovy a pořídili si vlastní kroje. V roce 1896 se týňští Sokolové dočkali nové tělocvičny. Ustanoven byl ženský odbor v čele s Hedvikou Pavlíčkovou ve funkci starostky a Františkou Tollerovou, náčelnicí. Na valné hromadě, po VI. Všesokolském sletu v roce 1912, byl onen ženský odbor zrušen, a ženy se tak mohly připojit k mužům. Následující léta byl jednotě přidělen pozemek, na jehož půdě měla stát nová Sokolovna. S výstavbou se začalo v roce 1925. Ve 30. letech neměla jednota dost členů na to, aby mohla předvést svoje tradiční vystoupení. I vzhledem ke komplikující se situaci blížící se války. K zastavení činnosti Sokola došlo v Týně nad Vltavou 13. dubna 1941. Veškerý majetek byl zabaven a předán okresnímu úřadu.

Dlouhých šest let byly kvůli nacistům tělocvičny uzavřeny, to se změnilo 19. února 1946. Zemský národní výbor v Praze oznámil, že v Týně nad Vltavou se činnost spolku opět povoluje. Následující měsíc se sešla valná hromada, kde byl starostou zvolen Václav Brožík, místostarostou Jan Walter, náčelníkem Miroslav Busta a náčelnicí Růža Prudilová.

Obrázek 18. Okrskový slet sokola v Týně, 30. června 1946. Sokolská jízda na týnském náměstí. Obrázek převzat z Městského muzea v Týně nad Vltavou.

V Českých Budějovicích na župních závodech získal oddíl žactva první cenu v soutěži 16 družstev. Za odměnu dostali putovní vlajku župy. V nářadovém tělocviku získalo družstvo mužů taktéž první cenu. V závodě jednotlivců byli odměněni Miroslav Bilicz za místo první a Vladimír Fiala za místo druhé. 29. června byly uspořádány plavecké závody, v květnu a v červnu veřejné okrskové cvičení. V roce 1947 činnost Sokola zaznamenala 18 přednášek, 22 představení s loutkami, 12 proslovů a 6 besídek.

Valná hromada si v lednu 1948 zvolila nové členy do funkce. Starostou byl Alois Bilicz, místostarostou Václav Brožík, náčelníkem Karel Beran, náčelnicí Antonie Strnadová a jednatelem Václav Mezera. Po únoru 1948 došlo ke změně charakteru sokolské organizace a veškerých jednot. Ústřední akční výbor Národní fronty uvedl, že nadále bude Sokol jedinou tělovýchovnou organizací a ostatní sportovní, turistické svazy, spolky a kluby se měly s veškerým majetkem a členskou základnou stát jeho součástí. Postupem času se tak ČOS stala jedinou organizací a byly zřízeny závodní sokolské jednoty. Všechny sokolské organizace musely do prosince 1948 sepsat soupis veškerého jmění, náradí, náčiní, rozpis hospodaření a seznam tělovýchovného zařízení. V listopadu téhož roku byly některým členům Sokola rozeslány dopisy s oznámením o vyloučení z členství tělocvičné jednoty v Týně nad Vltavou. Ten, kdo dopis obdržel, se mohl do osmi dnů odvolat k sokolské komisi.

Tentýž měsíc se sešel správní výbor Sokolovny, kde se členové, kteří byli vyloučeni, měli vyjádřit k provinění se proti státu, za což byli komunisty nařčeni. Rok 1949 a 1950 se nesl ve znamení začleňování se do nové jednotné organizace. I tak se podařilo uskutečnit spousty akcí a projevů, zejména pak loutková představení. 24. ledna 1951 poprvé zasedla kádrová komise Sokola Jitex a Sokola v Týně nad Vltavou za přítomnosti týnských Sokolů: J. Luňáčka, V. Srnce a L. Kačena. Po sloučení těchto dvou jednot byl navržen nový výbor. Starosta J. Sýkora nebo Josef Šáda a místostarostkou Vlasta Kosinová.

Na konci roku 1952 byl zrušen systém závodních sokolských jednot, rozpuštěna byla sokolská organizace a majetek, který vlastnila, byl rozdělen členy do jednotlivých sportovních organizací. Od roku 1955 byly v Týně pořádány Spartakiády.

Obrázek 19. První okresní spartakiády v Týně nad Vltavou 22. května 1955. Na fotografii je zachycen nástup žen. Obrázek poskytl pan Ing. Hladeček z Městského muzea v Týně nad Vltavou.

Tehdejšímu Okresnímu archivu v Týně nad Vltavou byly v roce 1959 předány nezpracované písemnosti týnského Sokola. Následně byly uloženy v místním zámku. O rok později se spojil archiv v Týně s archivem v Českých Budějovicích, ve kterém proběhla v roce 1962 částečná skartace. Fond v Týně se musel z vltavotýnského zámku vystěhovat a byl přestěhován do bývalé školy v Litoradlicích. Přestěhování trvalo až do roku 1997. V roce 1999 a 2006 byly knihy převezeny do Státního okresního archivu. Následujícího roku, roku 2007, došlo k další skartaci a konečné inventarizaci knih. Písemnosti o tělovýchovné jednotě Sokol v Týně nad Vltavou vznikly z vlastní činnosti a díky stykům s ČOS a župami. Oficiální existence jednoty se datuje od roku 1891 do r. 1948.

Obrázek 20. Veřejné cvičení Sokolů v Týně. Na fotografii zachycena letka přes stůl v provedení místního Sokola. Obrázek převzat z Městského muzea v Týně nad Vltavou.

6.2. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů v Týně nad Vltavou

Fotbal v Týně nad Vltavou

Činnost klubu SK Olympia byla zahájena 22. června 1921. Na ustanovující schůzi se zvolily klubové barvy, kterými byly modrá a bílá. První dresy, které na sebe hráči SK Olympia oblékli, si museli opatřit sami. Základem byla bílá košile, na kterou se našila modrá pěticípá hvězda a šněrovací boty. Do roku 1930 činnost klubu upadala, částečně byla i na nějaký čas přerušena. Po mimořádné valné hromadě 28. května 1930 se zvolilo nové vedení klubu, které rozhodlo, že klubové barvy nebudou modrá a bílá, nýbrž červená a bílá. Klub těžce zasáhla fašistická okupace. Předseda klubu, JUDr. Šáda, byl odvečen do koncentračního tábora, mezi prvními oběti nacistické zvěle byl vedoucí mužstva Vilém Vavroušek. Řada hráčů musela odjet na nucené práce do Německa. Po válce se klub rychle zotavil a opět zahájil plnou činnost.

V roce 1948, kdy se sloučila československá tělovýchova, došlo několikrát ke změně názvu: Olympia, Sokol Jitex, Slavoj Jitex až po název Jiskra Týn nad Vltavou. O dvacet let později, po vybudování stadionu s travnatou plochou a tribunou pro 800 diváků, se oddíl vrátil z hřiště Na tržišti zpět k Sokolovně⁵³. „...Byli jsme velmi dobrá parta, nekouřili jsme, nepili alkohol, měli jsme zájem hrát...“ řekl pan Novotný o svých spoluhráčích.

V roce 1959, mimo dorostu, měl nově oddíl dvě žákovská družstva, která v podzimní sezóně odehrála dvanáct zápasů. Jediné, co se dá v tomto roce vyzdvihnout, je fakt, že do podzimních soutěží byla zapojena čtyři mužstva. Klub se potýkal nejen s finančními problémy, ale odcházeli dobří hráči a ti, co je měli nahradit, nestačili fyzicky. Nechodilo se ani příliš trénovat a žáci, právě kvůli nedostatku peněz, museli být ze soutěží odhlášeni, a tudíž hráli jen příležitostná utkání na domácí půdě. Dalším faktem, s nímž se museli týňští fotbalisté vypořádat, bylo hřiště u pivovaru, jež bylo v žalostném stavu – tribuna byla na rozpadnutí, do šatny se někdo vloupal, zničil ji, auta jezdila po okrajích hřiště. Toužebně se čekalo na dokončení nového stadionu, což se také stalo, ale až v květnu 1968. U Domu osvěty byl vybudován nový stadion.

---

⁵³ Začal se konat první memoriál na uctění památky Ladislava Světela, který byl jako příslušník SNB v roce 1972 zavražděn.

U příležitosti slavnostního otevření bylo sehráno přátelské utkání s Duklou Bechyně a konalo se veřejné cvičení v základní tělesné výchově.

V srpnu 1969 byl uspořádán sraz fotbalistů vltavotýnska, při kterém vystoupily gymnastky ČSSR a přítomný byl i Emil Zátopek. Sehráno bylo několik zápasů, mj. staří a bývalí hráči proti mladým. Téhož roku se konalo na stadionu mezinárodní utkání v ženské kopané⁵⁴.

Historická fakta činnosti fotbalového oddílu od roku 1988 zahrnovala následující: na výroční schůzi v měsíci lednu došlo ke zvolení nového výboru, neboť práce původního výboru nebyla na žádoucí úrovni. Novým předsedou se stal Mašek Jan, místopředsedou byl zvolen Brom Václav, jednatelem Němec Franta, pokladníkem Suchan Josef, členy Pizinger Franta, Meidl Jan, Novák Václav. Velmi diskutovaným tématem nově složeného výboru bylo osamostatnění se od TJ, avšak v té době to bylo zcela nesmyslné⁵⁵. Se zájmem a zápalem pro věc se pustili do jiných splnitelných úkolů, jako byla rekonstrukce střechy, dostavení nového hřiště, údržba sociálních zařízení nebo připojení teplovodu na hlavní tribunu. Velkým a zároveň složitým úkolem bylo zajištění trenérů a vedoucích mládeže. Nicméně tento problém je celostátní a nadšenců jako je Mikšovský⁵⁶ a Bezouška ubývá. Je to škoda, neboť mládež potřebuje kvalitní trenéry, aby z nich byli dobří hráči. Fotbalisté Jiskry od začátku této sezóny vedli tabulku I.B třídy a podařilo se jim postoupit do vyšší soutěže I.A třídy. Vrátili se i někteří odchovanci, bratři Švecové, Bezpalec, Vlček, brankář Němec.

Obrázek 21. Na fotografii je Josef Mikšovský, kterému gratulovali k jeho 1000. vstřelené brance. Obrázek převzat z kroniky týnského fotbalu.

---

⁵⁴ 1969 - Výběr anglické ligy, o rok později přijely týmy z Vídně, Union Schwarz a Itálie, Cimballi Sports.

⁵⁵ Důvodem byla předem nejasná pravidla, majetkoprávní a organizační vztahy.

⁵⁶ Josef Mikšovský v utkání III. třídy Jiskra Týn B – Drahotěšice, vstřelil svůj 1000 gól v jeho dlouholeté kariéře.

Fotbalová sezona 1987/88 skončila. Vltavotýnskou kopanou v různých soutěžích reprezentovalo pět celků, včetně těch mládežnických. Předseda klubu sezonu zhodnotil jako velice úspěšnou, nejen kvůli tomu, že 1. mužstvo postoupilo do I.A třídy. Dařilo se i dorostencům a 2. mužstvu, kterým jen o bod unikl postup do Okresního přeboru (OP)⁵⁷. Dále byl uspořádán zájezd do Německa, kde byli členové klubu vřele přivítáni německým mužstvem SV GeigantAH. První večer se nesl v duchu seznámování, po oficiálním přivítání představitelem klubu i města se rozproudila zábava, kde ani jazykové bariéry nebyly problémem porozumění. Druhý den se konalo přátelské utkání, jež skončilo vítězstvím Týna.

Výroční schůze oddílu v lednu 1989 nebyla nijak oslavná, spíše sebekritická, shrnuly se poznatky z předešlé sezony a byly stanoveny konkrétní úkoly pro následující rok. Oddíl měl celkem 163 členů, z toho 86 dospělých, 13 dorostenců a 64 žáků. Aktivních členů, kteří hráli, bylo 104. Odehrálo se 152 zápasů, z toho 82 vítězných. Vstřeleno bylo 390 branek, oproti 221 inkasovaných, se jednalo o slušnou bilanci.

Kanoistika a vodní sporty

Řeka Vltava byla odjakživa tepnou, po které se proháněly malé i velké lodě. Jinak tomu nebylo ani v Týně nad Vltavou, hlavně díky Janu Šílenému, který spolu se svými syny vyráběl lodě všech velikostí. První odvážlivcem, který se objevil na vltavotýnské hladině, byl Alois Bilicz na maňasu. Základní kámen vltavotýnské kanoistice položil Emanuel Plaňanský. Zasloužil se i o její rozšíření a dostal ji do povědomí ostatních lidí. Nicméně pomohl tomu i slavný závod České Budějovice – Praha. První kanoistické závody se konaly ve druhé polovině 30. let, kdy byly součástí Všesportovních dnů. Jezdilo se v kánoi jednotlivě, ve dvojicích a na loďce ve dvojicích.

Po skončení 2. světové války založil Leopold Sekera Junácké středisko, jehož součástí byl od roku 1946 oddíl vodních skautů. O tři roky později byl založen samotný kanoistický oddíl, kde u zrodu stála skupina mladých mužů⁵⁸ propojených místním Sokolem, Junákem a trampingem. Miroslav Bilicz, jako člen výboru Sokola a jeden ze spoluzakladatelů, přednesl návrh o založení oddílu na schůzi. Návrh byl schválen 16. dubna 1949. Mohla tak oficiálně začít činnost kanoistického oddílu.

---

⁵⁷ Vltavotýnský zpravodaj 4/1988.

⁵⁸ Bilicz, Frýd F., Frýd K., Hájek, Kobera, Sekera a Vejvoda.

V září téhož roku se uskutečnil *Propagační závod kánoí a kajaků*, který vzbudil veliký zájem v místních občanech. Cílem této akce byl nábor nových členů. Nápor, jenž přišel, byl neúprosný. Bylo málo lodí, zaučovali se organizátoři a pořadatelé, nebyla loděnice, chyběly zkušenosti. Z toho důvodu byli někteří členové posíláni do kursu pro amatérskou stavbu lodí, jiní zase do výcvikového kursu trenérů v Třeboni.

K zásadnímu obratu došlo v 50. letech, kdy si týnský kanoistický oddíl vzal pod patronát KVS Sokol Podolí Praha. Všechno se v tu chvíli změnilo. Byl to zvrát, jímž oddíl přeskočil nejméně deset let tápání, hledání a získávání zkušeností, jak v závodění, tak i v organizační činnosti. Na podnět Josefa Andrese byl také získán nový název *Kanoistický oddíl Josefa Truhláře*. Hlavní prioritou klubu ale však stále zůstávalo zajištění loděnice. 20. září 1950 se podařilo získat bývalou farní stodolu na pravém břehu Vltavy, která byla roku 1953, po nákladné rekonstrukci, slavnostně otevřena. Nová loděnice nesla název podle legendy československé kanoistky Josefa Brzáka-Felixe, Felixova.

Nadšená a obětavá práce nezůstala dlouho bez odezvy. Krajský i ústřední tisk nešetřil chválou a v novinách se objevovaly titulky typu: *Významné uznání týnským vodákům* nebo *Vodáci v Týně nezahálí* a spousty dalších. Činnost klubu pokračovala dále. V Bechyni uspořádali propagační závod, a pomohli tak místnímu vodáckému oddílu. Rovněž v roce 1951 byli požádáni, aby se stali patrony vodáckého oddílu v Milevsku. V průběhu 50. let 20. století, kdy došlo k velké reorganizaci tehdejší československé tělovýchovy, byl oddíl týnských kanoistů činný pod hlavičkou TJ Jiskra. Týnským organizátorům bylo záhy svěřeno pořadatelství vrcholových závodů, krajských přeborů, mistrovství a přeborů ČSR.

Na začátku 60. let zasáhla oddíl citelná ztráta v důsledku rozsáhlých demolic vltavotýnské zástavby spojených s výstavbou vodního díla Orlík. Týnští kanoisté díky tomu přišli o loděnici. Po úmorném vyjednávání, jež se nakonec vyplatilo, si mohl oddíl postavit zcela novou loděnici na levém břehu Vltavy. Budova je dodnes jednopatrová. V přízemí se nachází úschovna lodí, dílna, malá tělocvična. V prvním patře jsou kanceláře a klubovna. Mimo to byly klubu přiděleny dva domky, které slouží jako noclehárny při závodech. Koncem 80. let proběhla úprava břehu, díky tomu se na Vltavotýnsku mohla vytvořit trať pro mezinárodní závody. Výhodou byla také stálost vodní plochy, zajištěná vodními díly Hněvkovice a Kořensko, umožnila tak využívat řeku i pro další disciplínu, a tím byl kanoistický maraton.

Vodní turistika

Předtím, než byl založen oddíl, byla vodní turistika velmi aktivní. Především na Vltavě a Lužnici. Většinou se jednalo o tradiční sjezd Vltavy nebo sjezd z Týna do Prahy. Tenkrát nebyly na řece žádné přehrady. Voda byla rychlá, samé peřeje a kolem ní to pělo romantickým prostředím. Vltava, snad jako jediná mezi našimi řekami, neměla jediný nezajímavý úsek. Po založení oddílu a i poté, co na Vltavě byly vybudovány přehrady, manželé Sekyroví začali objevovat řeku Lužnici. Každoročně ji sjížděli i s dětmi a přidávali se k nim další a další rodiny. Zvláště oblíbené byly úseky Tábor – Bechyně – Týn nad Vltavou; Písek – Zdíkov na Otavě, co se týče Vltavy: Český Krumlov – České Budějovice a z Českých Budějovic nebo Hluboké nad Vltavou do Týna nad Vltavou. Vodní turistika stála vždy ve stínu závodní činnosti. Pokud členové závodili, věnovali se tréninkům a závodům, starší pak organizacím, a proto se stávalo, že vodní turistika byla opomíjena. V rámci oslav 30. výročí založení oddílu se konal hromadný sjezd z Hluboké nad Vltavou do Týna za účasti třiceti členů⁵⁹.

Současná vodní turistika se od té minulé značně liší. Katastrofálně se změnila čistota řek. Také na řekách byla vybudována vodní díla, jak již bylo zmíněno. Na Vltavě konkrétně vodní nádrž Hněvkovice a Kořensko. Břehy řek jsou dnes obsazeny pionýrskými tábory, podél řek jsou též vybudovány chatové oblasti a veřejná tábořiště jsou přeplněna. Je tomu tak i na jiných českých vodních plochách, a proto romantiku, klid a peřeje můžeme najít již jen na některých méně návštěvou oblíbených řekách.

Jak praví Leopold Sekera „...Vltava se pomalu, ale jistě stává řekou turisticky nezajímavou a na doby, kdy se za jejími krásami sjížděli vodní turisté z celé Evropy, mohou starší vodáci jen s lítostí vzpomínat...“⁶⁰

Poctivá práce přinesla vltavotýnským vodákům mnoho úspěchů. V novinách se objevovaly pochvalné články, známé osobnosti z nejvyšších sportovních a tělovýchovných institucí podávali pomocnou ruku. A proto na ty, na které s úctou vzpomínáme, si pojďme připomenout.

---

⁵⁹ Stejná trasa se jezdila už od roku 1976 s maďarskými pionýry, kteří v rámci družstevních styků mezi městy Týn – Gődöllő jezdili právě sem na prázdniny. Pro Maďary, kteří nikdy nic takového nezažili, to byla velmi atraktivní záležitost.

⁶⁰ Leopold Sekera.

Čestní předsedové: Josef Truhlář jako starosta ČOS, Josef Andrs, předseda Klubu vodních sportů (KVS) Sokola Podolí Praha, Leopold Sekera, předseda vltavotýnského oddílu.

Čestní členové: Václav Růžička, trenér národního mužstva vodáků, Jan Brzák-Felix, nejúspěšnější čl. vodák v dějinách, Bohumil Kudra⁶¹, Bohumil Karlík a Josef Holeček⁶², mistři světa a vítězové na OH, Emanuel Plaňanský a Ladislav Hodný, průkopníci vltavotýnské kanoistiky, Václav Srnec, zasloužilý organizátor tělovýchovy v Týně nad Vltavou.

Obrázek 22. Na obrázku je zachycena kaplička na soutoku Vltavy a Lužnice v Týně nad Vltavou. Obrázek převzat z webových stránek města Týna nad Vltavou.

Hlavním důvodem pro založení kanoistického oddílu v Sokole Týna nad Vltavou byla touha účastnit se kanoistických závodů. Velký podnět k tomu dal právě konaný maraton České Budějovice – Praha. V roce 1950 se ihned na start tohoto závodu postavili závodníci Sokola. Jejich první závod byl velmi úspěšný.

Ve II. třídě K1⁶³ zvítězil Karel Frýd, Franta Kobera se umístil na místě 3. Jako oddíl skončili na 8. místě. Další ročníky byly mnohem lepší. Bratři Plaňanští zvítězili v kategorii K2⁶⁴ III. třídy a v K1 opět zvítězil Karel Frýd, ale tentokrát v I. třídě. A tímto začala slavná éra vltavotýnské kanoistiky.

---

⁶¹ OH Londýn 1948 C2 1000 m – zlatá medaile a Helsinky 1952 C2 1000 m – stříbrná medaile, Zdroj: www.olympijskytym.cz

⁶² Dvě zlaté medaile C1 1000 m z OH Londýn 1948 a Helsinky 1952.

⁶³ K1 – kajak pro jednoho.

⁶⁴ K2 – kajak pro dva.

Jezdilo se na lodích vlastní výroby – dřevěné kajaky, kterým místní přezdívali dřeváky s plochým dnem – předčily skládací kajaky, a jelikož se mohlo jezdit na obou typech, tak v závodech byly vypisovány kategorie F1 pro skládací kajaky a K1 pro pevné.

Členská základna se, díky úspěchům, začínala pomalu rozrůstat. Trénovalo se poctivě a brzy se dostavily první úspěchy i na hladkých tratích. V roce 1950 K. Frýd zvítězil na mistrovství ČSR v Praze v K1 10 000 m. V roce 1952 slavila úspěch M. Bromová, která na MČSR skončila na 3. místě v K1 500 m. Úspěchy vyvrcholily následující rok, kdy získali vltavotýnští kanoisté opět na MČSR v Praze hned tři tituly: C1 500 m – J. Ďuriač, C2 500 m – Cinkl – Jílek, pramička P7 500 m – Sokol Jitex Týn.

V 50. letech se začal celosvětově rozmáhat vodní slalom a týnské peřeje byly ideálním prostředím pro výcvik slalomářů na divoké vodě. V Týně začal se slalomem K. Šíma, M. Bilicz a další. V roce 1953 bylo Týnu svěřeno uspořádání přeboru ČSR ve vodním slalomu. Oddíl a město se úkolu zhostilo na výbornou, proto zde bylo mistrovství uspořádáno znovu, konkrétně v roce 1955. Nejlépe se umístila dorostenka R. Křivánková (3. místo). Nicméně výstavbou vodního díla Orlík muselo být toto odvětví vodáckého sportu ukončeno.

Obrázek 23. Pohár mládeže, start K2 na 5 000 m v Týně nad Vltavou ve dnech 2. - 3.8. 1980. Převzato z městského muzea v Týně nad Vltavou, fotografii poskytl pan Ing. Hladeček

Tenis

V Týně nad Vltavou se tenis hrál na dvou místech, to znamená, že historii můžeme rozdělit do dvou částí – tenis prvorepublikový a tenis po roce 1960.

Jak už víme, po první světové válce se s rozvojem města rozvíjel i sportovní a kulturní život. První tenisový oddíl v Týně vznikl poměrně krátce po ukončení války. Tehdy byl zbudován provizorní kurt. Lepšímu místu pro takzvaný lawn tennis, se dostalo

až v roce 1925, kdy byla dokončena výstavba místní Sokolovny. Tento rok se považuje za vybudování plnohodnotných kurtů a důstojného tenisového areálu.

Další zmínka se datuje kolem roku 1950. Tenisový oddíl měl 25 členů, z toho 12 aktivních, kteří hráli přebory, ale i spousty další dobrých hráčů, jež stáli v čele Jihočeského kraje. V roce 1959, kdy začala výstavba nového fotbalového stadionu, došlo k přemístění tenisových kurtů a k vybudování nového sportovního areálu. Ten byl otevřen v roce 1962. Právě od tohoto roku je datována novodobá éra vltavotýnského tenisu. Byly postaveny čtyři antukové kurty, zprovozněna klubovna, která dodnes slouží místním tenistům. Tenisté se o ni dělili s volejbalisty.

Provozovat tento sport v ne příliš přející době nebylo moc snadné. Potíže byly zejména s tím, sehnat pořádné vybavení. Nedostatkovým zbožím byl tenisový míč značky Optimit⁶⁵. Rakety byly dřevěné od výrobce Artis ze šumavských Horažďovic. Ten, kdo chtěl kvalitnější rakety, musel sáhnout po zahraničních výrobcích. Tehdy se prodávaly v pražském podniku Pragoimpo, anebo se využíval ilegální dovoz z kapitalistické ciziny⁶⁶. Jelikož neexistoval žádný vyplétací stroj, každý si sám vyplétal raketu a výplet utahoval naběračkou.

Někdy docházelo i ke kuriózním situacím, a to díky tomu, že vybavení bylo nedostatkové. Například paní Vlastě Helemové někdo vykradl skříňku a odcizil tenisové míčky, které v ní měla uložené. Paní Helemová tuto skutečnost vzala s noblesou a na svoji skříň umístila nápis: „...*Vloupati se do cizí skříňky jest hanebnost...*“. Od té doby se nic neztratilo.

Další etapa v historii začala stavbou současného zázemí pro tenisty, která byla započata v souvislosti s Jadernou elektrárnou Temelín. Vodní Stavby začaly v roce 1985 stavět moderní budovu s šatnami, sprchami a klubovnou.

---

⁶⁵ Jeden míč od této značky stál tehdy 5,- Kčs, od firmy Dunlop dokonce 15,-.

⁶⁶ Jedna Dunlopka vyšla na 500,- Kčs, což byla v té době polovina výplaty.

Obrázek 27. Vlevo na obrázku je ukázka z prvorepublikového tenisu. Vpravo jsou čtyři nové tenisové kurty, jejichž výstavba začala v roce 1985 a slouží dodnes. Obrázek převzat z městského muzea v Týně nad Vltavou.

6.3. Historie turistiky a skautingu v Týně nad Vltavou

Turistika

V Československu existovalo více sdružení různých národností. Největší z nich byl Sudetoněmecký svaz horolezeckých a turistických spolků, na Slovensku působil Karpatský spolek, ve Slezsku pak Beskid Slazski. Ostatní turistické spolky byly propojené s politickými stranami, např. Česká obec turistická (národní socialisté) atd. Jednoznačně největší a nejvýznamnější turistickou organizaci představoval Klub československých turistů v čele s dr. Jiřím Stanislavem Guth-Jarskovským. Klub zajišťoval svým členům výrazně nižší platby v chatách, ubytovnách či restauracích.

V Československu, po první světové válce, vznikalo velké množství skautských organizací, které se v mnoha ohledech lišily. Ať už to bylo náboženství, politika nebo národnost. Skauting představoval systém mimoškolní výchovy, jež se ubíraly dvěma směry. Tím jedním byly woodcraftové korporace, jejichž hlavním představitelem byl Miloš Seifert a dále Svaz junáků skautů, jenž se stal pokračovatelem Junáka – českého skauta. U zrodu těchto dvou svazů stál Antonín B. Svojsík, který až do své smrti zůstal protagonistou. Účinnost skautské výchovy byla ověřována povinnými i nepovinnými zkouškami. Mezi povinné patřila první pomoc, znalost přírody nebo orientace v přírodě.

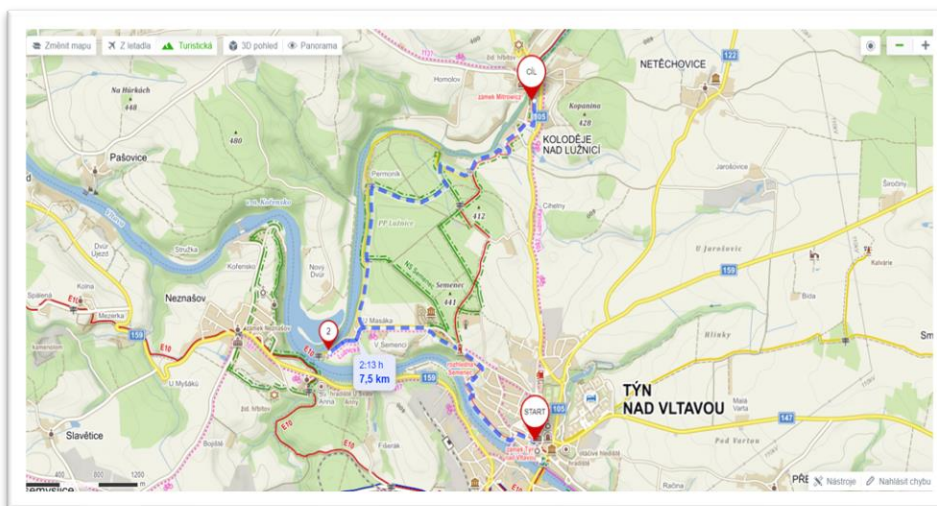

Zkoušky nepovinné byly různorodé. V čele oddílu stál vedoucí, jenž musel prokázat svoje znalosti a složit vůdcovskou zkoušku⁶⁷.

Historickým jevem, který nemá ve světě obdoby, je tramské hnutí. Základním kamenem byla tramská písnička, která se stala součástí osadního života. První průkopníky nalezneme v naší vlasti už za války. První osady se objevily v údolí tří řek – Vltavy, Sázavy a Kocáby.

Klub československých turistů, založen v roce 1888, dnes sdružuje přibližně na 40 tisíc turistů po celé České republice. Začátky české turistiky se prolínají s tělovýchovnou organizací Sokol, která se postarala o založení samostatné turistické organizace. Činovníci klubu vybudovali rozsáhlou síť chat a turistických ubytoven, označili tisíce kilometrů cest a přenesli naši zem do turistických map.

Kolem Týna nad Vltavou je velká rozmanitost turistických tras. Jednou z nich, která stojí za zmínku při návštěvě města a je velmi oblíbená, je trasa z Týna nad Vltavou do Koloděj nad Lužnicí. Cesta vede přes rozhlednu Semenec, ze které je vidět město jako na dlani, pokračuje přes záchranou stanici na Semenci, k soutoku Vltavy a Lužnice až do Koloděj nad Lužnicí k zámku Mitrowicz, který je proslulý krásnou zahradou. Z Týna nad Vltavou k zámku Mitrowicz se lze dostat i loděmi, které přes léto pravidelně vyrážejí z přístavu pod kostelem Sv. Jakuba.

Obrázek 24. Na obrázku je vyznačena trasa z náměstí Týna nad Vltavou až po Koloděje nad Lužnicí k zámku Mitrowicz. Obrázek převzat z mapy.cz

⁶⁷ Tato vůdcovská zkouška obsahovala historii skautingu, organizaci, psychologii, praktické činnosti a písemné zpracování daného tématu.

Další, velmi oblíbená trasa, tentokrát pro cyklisty, vede z Týna nad Vltavou přes přehradu Hněvkovice, Purkarec⁶⁸, Hlubokou nad Vltavou až do Českých Budějovic. Trasa má přibližně 37 kilometrů a trvá necelé dvě a půl hodiny.

Obrázek 25. Na fotografii je vyobrazen Karlův Hrádek v Purkarcí, jedno z míst, které lze navštívit při cestě na kole z Týna nad Vltavou do Českých Budějovic. Obrázek převzat z fotogalerie mapy.cz

Skauting v Týně nad Vltavou

V Týně nad Vltavou založil organizaci Skaut – Junák 7. června 1945 Leopold Sekera. Jeho spolupracovníky se stali členové trampské osady na Vltavotýnsku - Samotáři: František Frýd, Karel Hájek, František Kobera, Miroslav Bilicz a další.

První tábor skautů se konal na sokolském cvičišti u Sokolovny. Účastnilo se ho na 400 dětí různého věku. Všechny děti byly přijaty na půlroční čekací dobu. Odpadlo jich pouze 80, zbytek byl rozdělen do oddílů a družin. Pod společným názvem - Středisko Vltava - byla vytvořeno dvě střediska: chlapecké a dívčí. Za střediskové barvy byly vybrány modrá se žlutou, které symbolizují vodu a slunce. V těchto samých barvách se šily i skautské šátky.

---

⁶⁸ Cesta z Purkarce na Hlubokou vede kolem Staré obory, kterou mají ve správě Lesy České republiky. Na Staré oboře se chová převážně dančí a mufloní zvěř. Na druhé straně přes řeku, obora Poněšice, rovněž ve správě LČR, ta je zaměřena na chov zvěře jelení. Obě obory jsou hojně navštěvovány zahraničními lovci.

Chlapecké středisko:	vedoucí	Leopold Sekera
	zástupci	František Frýd, Miroslav Bilicz, Karel Hájek
	hospodář	František Vágner
	tajemník	Josef Bártík
	zdravotník	Stanislav Řimnáč
	knihovnik	Vladimír Sekera
1. odd. chlapecký	Racek	vedoucí Jiří Jirů
2. odd. chlapecký	Bobří	vedoucí Karel Šíma
3. odd. chlapecký	Stopaři	vedoucí Vladimír Lukš
4. odd. chlapecký	Vlčata	vedoucí Karel Fiala
5. odd. chlapecký	Vodáci	vedoucí František Kobera
Dívčí středisko:		
	vedoucí	Marie Pokorná
	zástupkyně	Milúše Schmidtová - Bečvářová, Blanka Radová
1. odd. dívčí	Laně	vedoucí Ladislava Hladečková
2. odd. dívčí	Jižní kříž	vedoucí Marie Čtvrtníková
3. odd. dívčí	Světlušky	vedoucí Anna Kučírková

Obrázek 26. Na obrázku jsou vypsány chlapecké a dívčí střediska s jejich vedoucími a s názvy jednotlivých oddílů. Obrázek převzat z kroniky skautingu v Týně nad Vltavou.

Ke skautskému oddílu v Týně nad Vltavou patřil i oddíl z Temelína, který spadl pod vedení Bohuslava Sypala a dva oddíly v Chrástanech pod vedením Josefa Komínka a Františka Marhouna. Co se týče stránky ekonomické, středisko bylo zcela samostatné. Vedoucí vykonávali funkci bez jakéhokoliv výtěžku, navíc ve svém volném času. Na tábory, které pořádali, věnovali svoji dovolenou. Peníze se získávaly především z členských příspěvků, darů od příznivců organizace. Hrávala se divadla, pořádaly se výstavy, chodilo se na brigády a sbíraly se suroviny, které se pak odvážely do výkupu. Veškeré akce pořádané skauty byly hojně navštěvovány. Úspěch měla zejména vystoupení *Pod junáckou vlajkou* nebo *Partyzánská stezka*.

Prázdninové tábory se konaly od roku 1946 do roku 1949. Tento rok se uskutečnil poslední tábor, jelikož oddíly Junáka byly postupně začleňovány do Československého svazu mládeže (ČMS) a ve skautské výchově docházelo ke stále častějšímu omezování. Až v roce 1950 byla skautská výchova zcela zakázaná jako nežádoucí. Všechny majetek, peníze i vybavení klubovny propadly do vlastnictví ČMS. Tímto se Junák v Týně nad Vltavou odmlčel na dlouhých dvacet let. Činnost byla zahájena znovu v květnu 1968, ale jen na tři roky. I přesto byla činnost obdobná jako v letech 1945–1950. Kromě středisek. Chlapecká a dívčí střediska byla společná. Vedoucím střediska byl i nadále Leopold Sekera, I. zástupcem Růžena Burešová, II. zástupcem Emil Marhoun, tajemníkem Jan

Humhej, zdravotníkem Jana Kulajtová, hospodářem František Kobera, instruktorem Jan Zeman a revizním komisařem Zbyněk Baron, Josef Novák a Miroslav Frýd.

V roce 1970 byl Junák podruhé rozpuštěn. Dle pokynů Junáka v Praze měl být veškerý majetek předán do Svazu socialistické mládeže. Nakonec byl majetek, jehož hodnota byla 16 000 Kč, předán zástupcům Okresní rady Pionýra. Nikdo z výše uvedených lidí nepokračoval v činnosti v Pionýru ani ve Svazu socialistické mládeže.

6.4. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů vybraných přilehlých obcí Týna nad Vltavou

Fotbal v Chrášťanech

„...Kronika malých venkovských fotbalových oddílů nejsou dějinami slavných vítězství, velkých pohárových bitev před bouřícím kotlem fanoušků, ani přehlídkou známých osobností, jejichž klíčky, trestnáky či robinsonády obdivoval celý svět.

Tyto kroniky jsou prostými záznamy osudů lidí, kteří zasvětili kus svého života fotbalu. Věnovali mu spoustu na vsi tak vzácného volného času, ničili si zdraví na nekvalitních trávnících, snášeli láteření manželek, nepřízeň rozhodčích i vlastních fanoušků, když se nedařilo. Naše kronika chce vypovědět o snažení celých generací hráčů, funkcionářů i skalních fanoušků. Někteří se chrášťanským fotbalem jen mihli, jiní zanechali trvalejší stopu, ovšem zapomenout bychom nechtěli nikoho. Přejeme fotbalu v Chrášťanech skvělou budoucnost, ať se stránky této kroniky plní hlavně optimistickými zápisy jak z pole sportovního, tak i z oblasti osobního života všech účastníků toho krásného divadla nazývaného FOTBAL...⁶⁹“

Tato nádherná slova jsou napsána na první stránce kroniky chrášťanského fotbalového klubu, který zahájil svou činnost v roce 1978. Kronika začala být psána až v roce 1995 na podnět tehdejšího předsedy oddílu, pana Jana Koutského st. a na základě statistických údajů pana M. Mikoláška⁷⁰.

---

⁶⁹ Fotbalová kronika – úvodní stránka.

⁷⁰ Pan Mikolášek v Chrášťanech nehrál několik sezón, a proto jsou údaje neúplné.

Obrázek 28. Rok 1978, úplně první fotka fotbalového mužstva v Chrášťanech. Obrázek převzat z kroniky chrášťanského fotbalu.

U zrodu chrášťanského fotbalu stáli místní nadšenci – Miroslav Beneš, Inženýr Trubač, Stanislav Písačka, František Zeman. A také blízká spolupráce s fotbalisty z Hostů, které přivedl Václav Vlažný, sehrála velkou roli.

První podzimní sezona nebyla nijak slavná. Mužstvo teprve hledalo svoji tvář a někteří hráči fotbal závodně nikdy nehráli. Ironií bylo, že Chrášťany v té době měly silnou generaci výborných fotbalistů, avšak většina z nich působila v sousedních oddílech. Někteří se vrátili ihned po založení chrášťanského fotbalového oddílu, jiní za několik let a někteří se nevrátili vůbec. Postupem času se začalo vytvářet perspektivní mužstvo, které se při postupném doplňování vlastními odchovanci⁷¹ a hráči, kteří přicházeli z různých důvodů z Jiskry Týn nad Vltavou, zařadilo, na dlouhá léta, mezi nejlepší mužstva III. třídy okresu České Budějovice.

Historicky první střelec Chrášťan byl Martin Šedivý⁷² a první, kdo si navlékl kapitánskou pásku, byl Míla Sadil⁷³, jenž už měl zkušenosti z většího fotbalu. Také stojí za zmínku trenér František Němec, který vytvořil základ mužstva. Vedl ho sice jen krátce, ale jak je psáno: „...*Jediný skutečný trenér, který kdy v Chrášťanech působil...*“. Za nejslavnějšího fotbalistu v té době, jenž si oblékl chrášťanský dres, je považován Josef Mikšovský. Hrál za Dynamo ČB, Milevsko a dlouhá léta působil v Týně nad Vltavou. Do Chrášťan se ovšem vrátil nejdříve jako hráč, později, v 90. letech, jako trenér⁷⁴.

---

⁷¹ V Chrášťanech byla založena i družstva žáků a dorostu, kteří potom doplnili hlavní kádr.

⁷² Syn ředitele školy ZŠ Chrášťany. Později se odstěhoval do Hodějovic, kde chvíli hrál a trénoval žáčky.

⁷³ Jeho vášní byla motorka, která se mu v roce 2018 stala osudnou.

⁷⁴ Josef Mikšovský, mimo jiné, oslavil v chrášťanském dresu 1000. utkání své kariéry.

Na konci první sezony 1978/1979 skončily Chrášťany na 7. místě. Do roku 1982, kdy skončila čtvrtá sezona, to šlo s mužstvem tzv. „nahoru dolu“. Ale v sezoně páté již získali patřičné sebevědomí, a začalo se mluvit o postupu do okresního přeboru. V čele stál trenér Karel Starý⁷⁵, který dokázal hráče vyburcovat k maximálnímu nasazení a bojovnosti⁷⁶. Bohužel ani to nestačilo k postupu do okresního přeboru. Ale víra nadále zůstala, i když někteří hráči odešli na vojnu. Přesto v roce 1983/84 dostali možnost hrát pohár Jihočeské pravdy, kde si v utkání proti silnějším soupeřům ověřili, že na to mají. Tím se touha, dostat se ze III. třídy, zvětšila. Přestože III. třídu konečně vyhrály, musela se sehrát kvalifikace o postup s vítězem druhé skupiny – s Boršovem. Výsledky: BORŠOV – CHRÁŠŤANY 3:1; CHRÁŠŤANY – BORŠOV 1:1. A tak se sen o okresním přeboru zase rozplynul.

Konečně to vyšlo! Rok 1986, kdy mužstvo postoupilo ze III. třídy. Tak se začala psát historicky první sezona 1986/87 chrášťanského mužstva v okresním přeboru. Začátek byl ovšem tragický. Po pěti porážkách za sebou následoval neuvěřitelný obrat. Nejenže se vrátil kouč Karel Starý, dokonce se i hráči semkli a následujících osm zápasů proběhlo bez porážky.

Fotbal v Temelíně

Fotbalová léta v Temelíně se začínají psát od roku 1932. Jako hřiště jim sloužila pronajatá louka jedno z členů Ing. Našince. Na tomto místě stojí fotbalové hřiště dodnes. První kabiny, které byly vybudovány, byly dřevěné. Temelín zahajoval činnost utkáním z Neznašovem, při kterém vyhrál 5:0. O křtěnovské pouti 9. července 1939 začíná tradice přátelských zápasů, jako první přátelský zápas sehráli temelínští s SK Olympie Týn nad Vltavou. Před válkou byli někteří členové odvezeni do koncentračních táborů, bohužel se odtud již nevrátili. Šlo především o hráče židovského původu. Jako nejlepší hráč se doposud jevil Radomír Našic, který odehrál nejvíce zápasů a na kontě má nejvíce vstřelených branek.

Po válce informoval jednatel klubu R. Našinec o potížích způsobených nasazením hráčů na práce mimo obec. Nejzajímavější zápas se sehrál 15. dubna 1945 v Temelíně

---

⁷⁵ Člověk, který bude navždy spojován s chrášťanským fotbalem, bohužel zahynul tragicky při autonehodě.

⁷⁶ Skladba mužstva se měnila, do sestavy se začali prosazovat odchovanci z dorostu, ale základní osa týmu zůstala stejná.

proti SK Olympie Týn, v němž za Týn hrál divizní hráč Jordán. Utkání sledovalo 285 diváků a skončilo vítězstvím Temelína.

Co se týká žáků, ti si vedli velmi dobře. Vyhráli s Bohunicemi 3:0, s Olympií 3:1 a s Písek 4:3. Do funkce klubu byli zvoleni František Našinec jako předseda, Václav Petřík místopředseda, Karel Hovorka pokladník, Radomír Našinec jednatel a Josef Honsa zapisovatel.

Když skončila válka, začalo se platit za přestupy hráčů. Potřeba peněz se projevila mimo jiné i na výši ročního příspěvku, který se zvedl na 20,- Kčs za rok. V květnu 1946 se zaplatilo za přestup J. Šedivého 500,- Kčs a Jaroslava Sýkory, rovněž 500,- Kčs. Složitá finanční situace se nesla i v následujících letech. Plynula především z malého zájmu o fotbalové zápasy v Temelíně. Mužstvo sehrálo pouze 12 zápasů, z nichž 5 vyhrálo, 5 prohrálo a 2 remizovalo. Nejlepším hráčem setrval stále R. Našinec s 222 odehranými zápasy od roku 1934 a 284 vstřelenými góly. Zápisy o činnosti žáků jsou neúplné.

Po válce odešla spousta lidí do pohraničí a také do měst za prací. To způsobilo úbytek hráčů. Jak uvádí Jan Bartuška ve své publikaci „...*S příchodem nového režimu nastaly i nové pořádky...*”⁷⁷. Činnost spolků si vzala pod patronát Národní fronta, která donutila dosavadní činovníky, pokud nebyli vhodní, ze svých míst odejít. Velkou roli sehrálo i rozeštvání vesnice. A tak se od 40. let 20. století přestal hrát v Temelíně fotbal. Hráči, kteří měli i nadále chuť hrát fotbal odešli do týnské Olympie. Jednalo se o Karla Petříka, Jindru Pirase, Mildu Chmelu, Františka Straky a Karla Pilečka.

Mužstvo se začalo znovu budovat až ke konci 50. let. Opět měli muže a dorost. Moc zápisů se ovšem z tohoto období nedochovalo. Kdo za Temelín v těchto letech hrál vyčteme z dochované fotografie.

---

⁷⁷ Jan Bartuška – 80 let SK Slavoj Temelín, str. 29

Obrázek 29. SK Slavoj Temelín pravděpodobně v roce 1963. Zleva stojí Ladislav Masák, Miroslav Havlátko, František Říha, Stanislav Hájek, Jaroslav Škrna, Josef Hovorka. Zleva sedí František Škrna, Václav Burda, František Osvald, Vladimír Kropáček a Ladislav Koušík. Obrázek převzat z publikace 80 let SK Slavoj Temelín.

Obrázek 30. Žáci Slavoje Temelín v letech 1968 – 1969. Zleva stojí Václav Bartuška, Pavel Hrdina, Vráťa Veverka, Míra Buneš, Václav Pitra, Luboš Bartuška. Dole zleva Stáňa Pošvec, Miloslav Nový, Míra Hrdina, Láďa Bartuška, Jarda Profant. Obrázek převzat z publikace 80 let SK Slavoj Temelín.

Obrázek 31. Dorostenci SK Temelín pravděpodobně v roce 1966. Horní řada zleva Josef Kouba, Milan Hejpetr, Josef Peterka, Jan Slepíčka, Jaroslav Parýzek, Jaroslav Chán, Stanislav Matoušek; dolní řada zleva Václav Parýzek, Miloslav Hájek, Josef Tůma, Václav Soulek a Pavel Novotný jako vedoucí mužstva. Obrázek převzat z publikace 80 let SK Slavoj Temelín

Od počátku 70. let měli muži 33 členů, trenérem byl Vladimír Kropáček. Dorostenců bylo 18, trenérem byl Václav Hasil. Žactvo mělo 30 členů a jejich družstvo vedl Pavel Novotný. Sportovci pořádali každých čtrnáct dní muziky a díky tomu si vydělali na autobus, kterým mohli jezdit na zápasy. Hřiště se v té době ručně sekalo. Každý, kdo měl zájem o trávu musel zaplatit 40,- Kčs.

Na výroční schůzi 16. února 1975 vyzdvihl předseda klubu Václav Hasil postup mužů do II. třídy. Rok 1975 se nesl ve znamení spartakiády. Kdy se družstvo žáků zúčastnilo Spartakiádního turnaje. Trenérem mužstva se stal František Škrna.

V roce 1977 sestoupilo družstvo žáků zpátky do III. třídy. Naopak skvěle si vedlo družstvo dorostu, kteří se probjovali, pod vedením Františka Svobody, do okresního přeboru. Nejnavštěvovanější utkání r. 1977 bylo s TJ Sparta Praha s počtem 550 diváků.

Počátky 80. let byly pro Temelín jak obec i jeho tělovýchovu těžkou dobou. V obci byla vyhlášena stavební uzávěra z důvodu výstavy jaderné elektrárny. Zdejší zemědělské družstvo se sloučilo již se sloučeným družstvem Všemyslice-Březí. V souvislosti s tím se také přejmenoval SK Temelín. Zprvu byla myšlenka taková, že Temelín jako obec zanikne spolu se sousedním Temelíncem, Březí, Podhájí, Křtěnovem a Knínem. V polovině 80. let přišlo rozhodnutí. Obec Temelín bude zachována.

Na výroční schůzi r. 1981 byl zvolen nový výbor ve složení František Maňhal, Václav Hebík, Pavel Novotný, Miroslav Hájek a František Svoboda. Na konci fotbalové

sezóny byli muži ve III. skupině na 9.místě. Postup se vydařil žactvu, kteří postoupili do krajské I. A třídy.

Před sloučením TJ Temelín s TJ Březí ve skupině D 1.ligy dorostu, dosáhl Temelín bronzové pozice. Ligy se mimo zmíněného Temelína zúčastnila družstva Chrástán, Týna B, Neplachova, Drahotěšic, Vitína, Březí, Bukovska, Hluboké B a Dřítně. Po roce 1988 se dorost na delší dobu odmlčel.

7. Historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných přilehlých obcí od roku 1990 do současnosti

7.1. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů v Týně nad Vltavou

Fotbal v Týně

Činnost klubu byla zahájena 22. června 1921. V nově zvoleném výboru se do čela postavil Antonín Plaňanský. Klubové barvy byly zprvu modrá a bílá, to se ovšem změnilo s volbou nového předsedy v roce 1930. Zvolily se barvy rudá a bílá⁷⁸, které hráči mají dodnes. Svůj historicky první dres si musel každý obstarat sám, neboť nebyly peníze. Klub neměl ani vlastní hřiště. Pro zápasy byla využívána *Panská zahrada*, která mimo jiné sloužila jako tržiště. Při příležitosti desátého výročí uspořádali fotbalisté *Všesportovní den*. Chtěli lidem ukázat, že sport není jenom o kopané, ale i o dalších sportech, jež se později staly nedílnou součástí SK Olympia.

Nástupem nacistů k moci fotbalový klub strádal. Někteří členové byli odvezeni do koncentračních táborů, jiní museli na nucené práce do Německa. Do konce války klub jen živořil, ale po osvobození velmi rychle zahájil svoji činnost. V roce 1948 došlo ke sloučení československé tělovýchovy. Důsledkem toho došlo v klubu několikrát ke změně názvu. Nakonec byl zvolen název Jiskra Týn nad Vltavou. O dvacet let později byl vybudován stadion s travnatou plochou a tribunou, hráči tak konečně nemuseli hrát na tržišti. Oddíl měl ke konci roku 1988 celkem 163 členů. Odehrálo se 152 zápasů. Vstřeleno bylo 390 branek.

Po zimě skončilo období příprav, přátelských utkání, turnajů a přišel čas na tvrdou realitu v podobě mistrovských utkání s jednoduchým cílem – postupit do krajského přeboru. Většina týnské sportovní veřejnosti vkládala do hráčů značné naděje. Stalo se. V Týně nad Vltavou se bude po dlouhých desítkách let hrát krajský přebor, což přilákalo mnohem více fanoušků, kteří jezdili i na venkovní utkání. Takový byl začátek. Postoupili do kraje, ale Jiskra jako jediná neměla žádného nového hráče. Členové výboru se mylně domnívali, že hrát krajský přebor lze hrát jen s hráči, kteří se o tento postup zasloužili. Nicméně nákup nových posil do týmu byl velice nákladný a klub neměl peníze. Existovala

---

⁷⁸ Rudá a bílá byly zvoleny, protože většina hráčů fandila AC Sparta. Dneska mají za klubové barvy červenou a bílou, neboť většina hráčů fandí SK Slavia Praha.

ještě jedna možnost, jak získat nové hráče, a tím byli vojáci. Jejich hostování, se souhlasem mateřského oddílu, jim umožňovalo hrát v civilních celích a zadarmo. Vojáci dlouhá léta v civilních klubech hrát nemohli, ale to se ve fotbalové sezoně 1988/1989 změnilo. Příležitost, která se nabízela, byla klubem promarněna.

K o n e č n á T A B U L K A I.A. třídy, sk. B.						
1.	Jiskra Týn "A"	14	4	4	29:13	32
2.	Pelhřimov "B"	12	6	4	42:24	30
3.	Lišov	11	4	7	41:28	26
4.	S.Ústí	9	5	8	40:32	23
5.	VS "B" Tábor	8	7	7	28:29	23
6.	CHýnov	9	4	9	27:35	22
7.	Humpolec	8	5	9	25:29	21
8.	Žirovnice	8	4	10	38:35	20
9.	J. Hradec	7	5	10	34:32	19
10.	Lomnice	7	5	10	30:34	19
11.	Veselí	5	6	11	32:42	16
12.	Halámky	4	5	13	25:58	13

.....

S E Z O N A 1 9 8 9 - 1 9 9 0						
K o n e č n á T A B U L K A III. třídy, sk. A.						
1.	Jiskra Týn "B"	19	1	2	82:19	39
2.	Bukovsko	18	2	2	64:22	38
3.	Olešník "B"	13	2	7	52:37	28
4.	Hluboká "B"	11	5	6	42:40	26
5.	Temelín	6	9	7	35:40	21
6.	Sedlec	6	9	7	39:51	21
7.	CHrástky	7	5	10	50:49	19
8.	Drahotěšice	7	4	11	38:57	18
9.	Pištín	6	4	12	41:60	16
10.	Dívčice "B"	5	6	11	33:56	16
11.	Dřítěn "B"	5	3	14	37:47	13
12.	Neplachov	3	3	16	31:76	9

Obrázek 32. Výsledková listina "A" týmu nahoře, "B" týmu dole. Oběma se podařilo postoupit v sezoně 1989/1990 do vyšší třídy. Obrázek převzat z kroniky týnského fotbalu.

Psal se rok 1991 – 70. výročí založení SK Olympie Týn nad Vltavou. Došlo ke změně názvu na FK Olympie Týn nad Vltavou. Oslavy, které se konaly, můžeme rozdělit na dvě části – společenskou a sportovní. Dopoledne se odehraje utkání *třiatřicítky* s Platanem Neznašov, odpoledne je na programu sraz heligonkářů, který si v uplynulých letech získal značnou popularitu. Přátelsky si stiskli ruce mnozí z těch, kteří vážili cestu i přes půl republiky, aby se mohli setkat se svými bývalými spoluhráči a kamarády. Proběhlo pár povzbuzujících slov od týnského starosty Aloise Svobody i odevzdání čestného členství v FK Olympii dlouholetým členům a funkcionářům⁷⁹.

⁷⁹ časopis Vltavín č. 13/91.

Po radostných oslavách přišla studená sprcha. Po ukončení podzimní části soutěží, zrak upřený na tabulky, přiděloval nejednu chmuru na tváři. Obě mužstva A i B byly na předposledních místech v tabulce a dorost na pokraji sestupu z 1.A třídy do okresního přeboru. Nebyl to vůbec radostný pohled. Jaro však přineslo změnu k lepšímu. Nakonec se obě mužstva vzchopila a udržela. První mužstvo celkové 12. místo, mužstvo B konečné 10. místo. Radost udělali i starší žáci, kteří se umístili na 3. místě a vítězné tažení přípravy.

Následující rok označil František Němec za nejhorší v historii. Tři mužstva sestoupila do nižších soutěží a ani zbývající se příliš navytáhla. Valná hromada, která se jako vždy uskutečnila v lednu, se musela upořádat znovu. Důvodem byly volby, díky konfrontačnímu způsobu diskuze nezůstal na kandidátce jediný kandidát. Ani na druhém zasedání to nevypadlo příliš dobře. Kandidátka opět zela prázdnotou, bylo nutné svolat starý výbor a uvědomit si závažnost situace vltavotýnského fotbalu.

Duben 1993. Na Českomoravském fotbalovém svazu v Praze byli poprvé v historii pro Olympii zaregistrováni tři zahraniční hráči ze Slovenské republiky – Roland Husárik, Miloš Hudák a Vojtěch Csontos. Ke změně došlo i na pozici trenéra. Miroslava Švece vystřídal Zdeněk Moravec st. jako hlavní trenér a Karel Bezouška na pozici asistenta. V květnu uběhlo 25 roků od slavnostního otevření nového stadionu u Sokolovny. *Olympijská 33* se také účastnila soutěže na českobudějovicku, po sehrání dvanácti zápasů se jim nepodařilo postoupit do finálové skupiny, a tak si zahráli o 7. - 14. místo. Během soutěže se vystřídalo 21 hráčů, ale díky špatnému přístupu některých jedinců se jezdilo na venkovní utkání pouze v jedenácti. Sehráli také dva mezinárodní zápasy. Jeden u dlouholetých přátel z německého Geigantu a na závěr sezony hostili na domácí půdě dánské seniory z Hyllige. Byť hosté byli věkově starší, za to fotbalově opravdu na výši⁸⁰.

V říjnu 1993 vyšel v Temelínských novinách rozhovor s duší týnského fotbalu, Františkem Němcem, rodákem z Vimperka, který žije v Týně od roku 1957, tedy od jeho osmi let. Po návratu z vojny začal při hraní za *běčko* funkcionářit a následně převzal štafetu od pana Novotného, který ho všemu naučil. Týnský fotbal, to je sedm družstev, a jak říká František Němec „...*Jsem strašně rád, že se nám podařilo získat ke všem družstvům vedoucí i trenéry. Je to dnes moc složité, podmínky se změnily, spousta lidí*

---

⁸⁰ M. Neruda - Historická fakta činnosti fotbalového oddílu – TJ JISKRA T. N. VLT., str. 189.

začala podnikat, volného času je méně a před tím, kdo ho prakticky věnuje sportu, je třeba smeknout...⁸¹

Tak jako každý rok, i v lednu 1994 se sešla valná hromada, aby se zhodnotil předchozí rok. Avšak ke zdárné sportovní činnosti a výchově mládeže jsou zapotřebí peníze. V roce 1993 potřebovala FK Olympie na chod klubu 343 tisíc korun. Finance se získávaly od sponzorů, i když ne vždy to bylo jednoduché. I přesto se podařilo získat 365 tisíc korun. Nemalé byly i výdaje. Doprava 68 000 Kč, nájem tělocvičny 7 000 Kč, náklady na energie 69 000 Kč, vybavení 31 000 Kč, nákupy nových hráčů 70 000 Kč, rozhodčí 15 000 Kč a další náklady. Do následujícího roku jde Olympie s malým přebytkem, který pokryje jarní část sezóny, ale obavy jsou namístě, neboť největší sponzor, Jaderná elektrárna Temelín ČEZ-JETE, finální částku zatím nepřislíbila. Kopaná se hraje na každé vesnici, není to jen zájmová činnost dobrovolníků, ale účast v soutěži je určitou vizitkou města či vesnice. Je zatím spousta funkcionářů a práce, nákupy dresů, míčů. Dříve financování probíhalo přes Československý svaz tělesné výchovy a sportu (ČSTV), která v současné době přispívá "jen" 28 000 Kč, zbytek si musí zajistit klub sám⁸². Na závěr schůze byli vyhlášeni nejlepší hráči, trenéři, někteří další členové FK Olympie a byly stanoveny plány na nadcházející sezonu. Po dlouhých tahanicích s městským úřadem dostal klub povolení k odběru povrchové vody z nádrže Hlinky za účelem závlahy hřiště⁸³.

Netrvalo dlouho a poslední minutu v dresu číslo jedna za Olympii Týn odehrál František Korbek, který si mezi tři tyče stoupl už jako dorostenec, a to v roce 1967. S týnským fotbalem prožil téměř čtvrtstoletí. František nezaujímal místo pouze v bráně, jeho druhou, nezastupitelnou úlohou, byla jeho harmonika, při které se zapomínalo i na případné neúspěchy. Třetího dubna oblékl František Korbek dres naposledy.

Poslední zmínka z kroniky týnského fotbalu směřuje k oslavám pětasedmdesátin Olympie. V současné době *A tým* hraje krajský přebor, do kterého se po velkém úsilí zpátky probíjalo. *B tým* hraje III. třídu okresní soutěže.

---

⁸¹ F. Němec - Historická fakta činnosti fotbalového oddílu – TJ JISKRA T. N. VLT., str. 191.

⁸² Vladimír Brom, místopředseda FK Olympie Týn - Vltavín č.7/95.

⁸³ Vltavín č.6/1994.

Obrázek 33. A tým v sezóně 2020/2021. Vyfotografováno před covidovou pauzou. Obrázek převzat z facebookových stránek FK Olympie Týn nad Vltavou.

Tělovýchovná jednota Jiskra, oddíl kopané, pořádá od roku 1974 memoriál Ladislava Světela, npor. SNBim memoriam, který byl zákeřně zavražděn při výkonu služby dne 1. června 1972 v Praze. V roce 1988 se konal XIV. ročník za účasti TJ Dynamo České Budějovice, JZD Olešník, Šumavan Vimperk a domácích TJ Jiskra Týn nad Vltavou. Vzhledem k příznivému počasí se memoriál vydařil a první místo obsadilo TJ Dynamo. Jubilejního XV. ročníku se zúčastnilo mužstvo II. národní ligy Baník Příbram.

Dvacátý, jubilejní ročník za účasti VTJ Škoda České Budějovice, šestinásobného vítěze SK Dynamo České Budějovice a nováčků z FK Chmel Blšany, konaný za tropického vedra, přišlo navštívit přes 400 diváků. Fanoušci moc šancí domácímu týmu nedávali, přesto nakonec překvapili a probojovali se až do finále, které sehráli s FK Chmel Blšany. Po skončení Memoriálu byli oceněni nejlepší hráči z každého mužstva. Díky sponzorům, kterých bylo opravdu hodně, si každý mohl něco na památku odnést.

XLVIII. ročník, 25. června 2022. Poprvé v historii v novém formátu. Již se nebude hrát na fotbalovém hřišti za účasti čtyř týmu, ale dle futsalových pravidel na malém hřišti, sestava 4 +1. Počet týmů je omezen na dvacet. Startovné činí 2 000 Kč.

Obrázek 34. Upoutávka na 18. ročník memoriálu Ladislava Světelá. Obrázek převzat z kroniky týnského fotbalu.

Tenis

Jak už víme, po první světové válce se s rozvojem města rozvíjel i sportovní a kulturní život. První tenisový oddíl v Týně vznikl poměrně chvíli po ukončení války. Tehdy byl zbudován provizorní kurt, lepší místo pro takzvaný lawn tennis. V roce 1925 došlo k vybudování plnohodnotných kurtů a důstojného tenisového areálu.

Výstavbou nového fotbalového stadionu v roce 1959 došlo k přemístění tenisových kurtů a vybudování nového sportovního areálu, jenž byl otevřen v roce 1962. Od tohoto roku se datuje novodobá éra vltavotýnského tenisu.

Další etapa v historii začala stavbou současného zázemí pro tenisty, která byla započata v souvislosti s Jadernou elektrárnou Temelín. Vodní Stavby začaly v roce 1985 stavět moderní budovu s šatnami, sprchami a klubovnou. V současné době má oddíl více jak 66 členů a 6 kurtů. Tenisový areál je v majetku města a tenisté jej mají pronajatý. Od roku 2004 se každý rok koná tenisový turnaj *Hráč – Nehráč*. Jak vyplývá z názvu, účastnit se turnaje může každý. I ten, který nikdy nedržel raketu v ruce.

Obrázek 35. Na obrázku jsou vyfotografování účastní posledního 18. ročníku tenisového turnaje *Hráč – Nehráč v roce 2022*. Obrázek převzat od provozovatelky tenisového klubu, Květoslavy Mikuličkové.

Stolní tenis

Začátek se datuje kolem roku 1921, kdy v místní Sokolovně byl umístěn stůl na stolní tenis, jenž byl volně přístupný veřejnosti. Mohl ho využívat kdokoli, zejména mládež. Další stůl byl později umístěn pod starým mostem. Ten byl využíván převážně v letním období, protože zde byla plovárna.

Až do roku 1955 byly pořádány jen místní turnaje. V té době jim kraloval pan Ing. Schneider a JUDr. Karel Hájek. V roce 1977 byla svépomocí postavena herna na Malé Straně v prostou hokejového hřiště. A právě od této doby je oddíl stolního tenisu v činnosti pod TJ Jiskra. Velká pozornost se věnovala hlavně činnosti s mládeží. Pravidelných okresních kol se účastnili zejména muži a mládež v sestavě: Miroslav Vejda, František Žák st., František Žák ml. a Martin Žák.

Další událostí, která se stala v roce 1977, je vznik jednoho z nejstarších turnajů v kraji, tzv. *Vánoční turnaj*, pořádaný vždy na Boží hod. Původně byl určen jen pro členy místního oddílu, ale postupně se z něj stával jeden z nejvyhledávanějších turnajů v kraji, kterého se dnes účastní ti nejlepší hráči v čele s Michalem Vávrou a paralympijským vítězem, Ivanem Karabcem⁸⁴.

---

⁸⁴ V roce 2007 se konal jubilejní 30. ročník.

Obrázek 36. Na obrázku je zachycen poslední Vánoční turnaj v roce 2019 pořádaný ve sportovní hale před pandemií Covid – 19, díky níž se omezila veškerá sportovní činnost. Obrázek převzat z webových stránek sksttyn.estranky.cz.

Velkým přínosem byl příchod Jana Beneše a Antonína Marcína. Tito hráči tvořili společně s Františkem Žákem ml. a Martinem Bezpalcem páteř týmu. V roce 1991 se jim podařilo postoupit z okresního přeboru Českobudějovicka do krajské soutěže, která se hraje do dnešní doby. Další velkou pomocí a doplněním byl příchod Karla Kučery a odchovance Martina Žáka. Mužstvu se v tomto složení velice dařilo. Do roku 2002 stáli na předních příčkách krajských soutěží.

V roce 2000 opustil oddíl na nátlak města své dosavadní zázemí⁸⁵. Nová základna stolního tenisu vznikla ve sportovní hale u fotbalového hřiště. V činnosti věnování se mládeži vystřídali pana Františka Žáka: Martin Bezpalec a Josef Skalák. Netrvalo dlouho a začaly se dostavovat první výsledky pod novým vedením. Oddíl stolního tenisu se tak začíná dostávat do povědomí veřejnosti. Díky obrovskému zájmu se mohla základna rozšířit.

V září roku 2007, po neshodách TJ Jiskry Týn nad Vltavou s městem, se oddíl stolního tenisu osamostatňuje a vzniká SKST Týn nad Vltavou o.s. pod vedením: předsedy Josefa Skaláka, místopředsedy Martina Bezpalice, pokladníka Pavla Pučégla a členů výboru Radka Syrovátky a Stanislava Moravce. A tím začíná nová kapitola stolního tenisu v Týně nad Vltavou. V tomto roce má oddíl dvě mužstva mužů v kraji, tři mužstva v regionálních přeborech a jedno družstvo žen, které hraje divizi. V okresních přeborech

---

⁸⁵ Prostory měly být znovu využívány pro nový hokejový klub.

mládeže hrají družstva starších žáků, starších a mladších žákyň. Na krajských turnajích patří mladí tenisté z Týna nad Vltavou k těm lepším.

V sezoně 2010/2011 se mužstvo A probojovalo do jihočeské divize⁸⁶. Základ mužstva tvoří hráči: Libor Dunovský, Jan Soucha, Josef Rychlík a Petr Procházka. Mužstvo B hraje v krajské soutěži ve složení: Karel Kučera, Martin Bezpalec, Josef Skalák ml. a Josef Skalák st.

Basketbal

Vše začalo v roce 1988, kdy začal pravidelně fungovat sportovní kroužek basketbalu pod vedením trenéra Jaroslava Holuba. O tři roky později se konalo soustředění v Hojné Vodě, kterého se účastnila pouze děvčata. Tento tým děvčat v sezoně 1991–1992 vstoupil do soutěže krajského přeboru, kde se na konec umístily na 6. místě. Jako nováček se tak neměl za co stydět a děvčata předvedla famózní výkon. Nejen ženy, ale i muži měli zájem o basketbal, a tak o rok později vzniklo družstvo mužů. Ti hned v první sezoně 1992–1993 skončili na 3. místě v okresním přeboru. Basketbal se stal v Týně oblíbeným sportem. Dokazuje to i věc, že v roce 1993 nastoupila nová generace děvčat a byl stálý příliv nových členů. Tak se mohla soustředění v Klatovech roku 1995 účastnit družstva dorostenek i mladších dorostenců.

Na začátku prosince 1995 byl oficiálně založen Basketbalový klub Týn nad Vltavou. V čele výkonného výboru, a zároveň zakládajícími členy, se stali – Ing. Dušan Hlavnička, Mgr. Milan Šnorek a Jaroslav Holub. Od té doby procházejí klubem desítky členů. Vznikla nová družstva rozdělená do kategorií žákyň, dorostenek, dorostenců, mužů a žen⁸⁷. A jelikož byl klub čím dál tím rozrostlejší, přišla fáze, kdy jim bylo znemožněno hrát mistrovská utkání v tělocvičně kasárenského komplexu. Zůstávali odkázáni na malá hřiště v základních školách. Nakonec se naskytla možnost dojíždět do vyhovující tělocvičny, která byla součástí Integrované střední školy v Hněvkovicích.

V roce 1999 slaví klub jeden z největších úspěchů od založení. Mladší žákyně se postaraly o třetí místo v přeboru Jižních Čech v sezoně 2000–2001. A je to právě duben 2001, kdy už basketbalisté nemusejí nikam dojíždět, protože byla otevřena

---

⁸⁶ A mužstvo sezónu 2010/ 2011 vyhrálo a následující sezónu 2011/2012 si zahráli v lize.

⁸⁷ V roce 2007 vzniklo první chlapecké žákovské družstvo a rok 2012 zahájil první tréninkovou sezonu tým přípravy.

víceúčelová sportovní hala v Týně, a tím klub získává nové moderní zázemí pro nadcházející sezony.

Judo

První nácvik juda v Týně započal pan Miroslav Petřík 4. března 1987. V Městském domě dětí a mládeže v Týně nad Vltavou uspořádal kurz sebeobrany, kde nacvičoval chvaty judo, kam se přihlásilo dvacet zájemců. Na podzim roku 1987 chodilo na judo již na třicet chlapců a děvčat. V prosinci téhož roku se nejlepší zúčastnili prvních závodů v Českých Budějovicích.

Šestnáctého února 1988 se konala ustavující schůze a vznikl oddíl judo, který byl jako tělovýchovná jednota pod Jiskrou Týn nad Vltavou. Zakoupily se první díly tatami⁸⁸.

První úspěchy se dostavily po ročním tréninku. Krajskými přeborníky v judo se stali v roce 1988 Stejskal, Klíma a Chytráček. Květen 1990 byl pro vltavotýnské judo přelomový. Oddíl se zaregistroval jako samostatný klub SKJ Týn nad Vltavou. Aleš Kabelka a Igor Dolejší složili zkoušky rozhodčího třetí třídy a závodníci se účastnili prvního mistrovství České republiky a České a Slovenské federativní republiky (ČSFR). Uspořádal se také první přátelský turnaj s oddílem Jiskra Bechyně a jelo se na první prázdninové soustředění. Další úspěch je z Mistrovství ČR, kde vybojoval Václav Porod 3. místo a Tomáš Nekola místo první. Jediná žena, o které je zmínka, je Jana Kotková - považována za nejúspěšnější judistku, která v klubu působila. Přestoupila do sportovního gymnázia Nad Štolou v Praze, a tím musela činnost v týnském oddíle ukončit. V roce 1992 se na Sokolovně uspořádal 1. ročník TÝNCUP. V současné době má sportovní klub judo přes 100 členů, kteří jsou rozděleni podle věku na jednotlivé oddíly, o které se stará šest trenérů. Klub velmi úzce spolupracuje se západočeskými a pražskými kluby, co se týče republiky. V regionu je to pak oddíl v Kaplici, se kterým organizuje veškerou tréninkovou, závodní i běžnou klubovou činnost. Mistry České republiky se v následujících letech stali: 1991 - Tomáš Nekola (ml. ž.) a Jana Kotková (dor.), 1992 - Jana Kotková (za dorostenky i ženy), 1993 - Michal Meškán a Michal Nartowski (ml.ž.), 1996 - Jitka Valentová (ml.ž.), 2002 - družstvo strašických žáků a Tomáš Uličný (ml.ž.), 2003 - Nikola Procházková (st.ž.), 2004 - Veronika Pudilová (ml.ž.).

---

⁸⁸ Tatami jsou měkké puzzle ve tvaru čtverce, které mají za úkol chránit klouby před nárazy. Ideální jsou pro výuku bojových sportů.

Do roku 2004 vybojovali judisté 62 medailí na Mistrovstvích ČR. V roce 2004–2005 měli možnosti o cenný kov bojovat i v dorostenecké lize ČR.

21. dubna 2007 se v rámci projektu Vltavotýnský Oranžový rok konala v kavárně Zlatá loď slavnostní výroční porada k založení juda v Týně nad Vltavou. Při tomto výročí dostal zakladatel klubu, pan Miroslav Petřík, ocenění za dlouhodobou a významnou práci pro rozvoj juda v České republice. Ocenění předal zástupce Českého svazu juda, Jan Kolda⁸⁹.

Za zmínku stojí ještě jeden úspěch vltavotýnského juda, jehož zásluhu má na starosti Markéta Paulusová, jež vybojovala první zlatou medaili na evropském poháru žáků. Závodnice bojovala v maďarském Györu ve váze + 63 kg. Ač se jedná o méně oblíbenou kategorii, i tak měla Markéta jedenáct soupeřek, kterým nedala žádnou šanci.

Obrázek 37. Markéta Paulusová, zlatá medailistka v judu z Evropského poháru v maďarského Györu. Obrázek převzat z webové stránky judotyn.org.

Kanoistika a vodní sporty

Kanoistika byla v Týně nad Vltavou velice oblíbená. Vyráběla se zde celá řada lodí a k oblíbenosti tohoto sportu přispěl také závod České Budějovice – Praha.

Uběhlo několik desetiletí a místní kanoistický oddíl si, díky výrazným sportovním úspěchům a pravidelnému pořádání závodů, vybudoval velmi dobré renomé v celostátním, dokonce i v mezinárodním kontextu. V září 1997 se v Týně nad Vltavou konalo Mistrovství ČR v rychlostní kanoistice. V červenci 1998 se zde konal Světový pohár v kanoistickém maratonu⁹⁰. Díky velkému úspěchu hostilo následující rok město Týn tento závod opětovně. Další velká akce, která se zde měla konat, bylo Mistrovství

⁸⁹ Martina Nociárová – Slavnostní večer 20. výročí k založení juda.

⁹⁰ Světového maratonu v kanoistice se zúčastnili závodníci ze 17 států.

světa v kanoistickém maratonu v srpnu 2002. Nicméně velkou část území, včetně Vltavotýnska, zasáhly katastrofální povodně, jež tento sportovní zážitek překazily. Uspořádání velkolepé akce se městu a oddílu podařilo o několik let později, konkrétně v září 2008, za účasti stovek závodníků z pětatřiceti států, a tím se kanoistický klub Jiskra Týn nad Vltavou definitivně zařadil mezi známá světová jména kanoistiky.

Mimo kanoistiky v Týně nad Vltavou působí i raftingový klub, který vznikl v roce 1994 spojením party nadšenců, kteří měli stejný zájem, a tím byly vodní sporty. V počátcích se převážně závodilo v raftingu a pořádaly se mládežnické soutěže na divoké vodě. V dnešní době raftingový klub každoročně pořádá podzimní splutí Malše a závod na mořských kajacích *O Kremroli*.

7.2. Historie turistiky a skauting v Týně nad Vltavou

Skauting

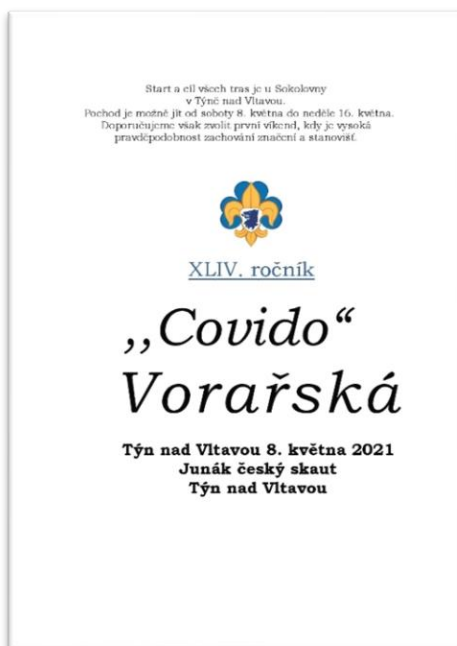
V Týně nad Vltavou založil organizaci Skaut – Junák 7. června 1945 Leopold Sekera společně se spolupracovníky Františkem Frýdem, Karlem Hájkem, Františkem Koberou, Miroslavem Biliczem a dalšími. První tábor skautů se konal na sokolském cvičišti u Sokolovny. Účastnilo se ho na 400 dětí různého věku. Za střediskové barvy byla vybrána modrá se žlutou, které symbolizují vodu a slunce. V těchto samých barvách se šily i skautské šátky. Peníze na chod organizace se získávaly především z členských příspěvků, darů od příznivců organizace. V roce 1950 byla skautská výchova zcela zakázaná jako nežádoucí. Všechny majetek, peníze i vybavení klubovny propadly do vlastnictví ČMS. V roce 1970 byl Junák podruhé rozpuštěn.

Na popud Leopolda Sekery byla činnost obnovena v roce 1990. Svolal schůzi, které se účastnili všichni, kdo už ve skautu dříve pracovali nebo měli k němu blízko. Všichni zúčastnění prošli školením. Na jaře 1990 se konala první společná akce, pěší výlet z Koloděj nad Lužnicí do Bechyně. K roku 1995 středisko čítá na 75 členů.

Obrázek 38. Na obrázku je vyfotografován nynější vedoucí skautského oddílu, pan Ondřej Bouška, který je mimo jiné velitelem hasičské zásahové jednotky v Týně nad Vltavou. Obrázek převzat z internetového fotoalba skaut <https://budacek.rajce.idnes.cz/>

Oddíl skautů v Týně nad Vltavou pořádá od roku 1977 v měsíci květnu *Vorařskou 50*. Pochod je možné jít od soboty do druhé neděle, avšak kvůli zachování značení a stanovišť se doporučuje vyrazit ihned první víkend. Jedná se o pěší turistiku či cyklovýlet. Je rozdělen podle náročnosti do tří úseků. První pro pěší - je pochod na 10 km, na němž jsou připravena stanoviště s různými úkoly, kde se dá ověřit znalost přírody. Druhý okruh - je na 23-25 km a třetí - na 30 km. Všechny trasy mají stejný start i cíl, a tím je Sokolovna. Cyklotrasy jsou rovněž rozděleny na tři úseky. První 35 km, druhý 55 km a třetí 105 km. Start i cíl je u sportovní haly.

Obrázek 39. Pozvánka na *Vorařskou 50* v době pandemie covid, kvůli které byly omezeny veškeré společné akce. Obrázek převzat z internetového fotoalba skaut <https://budacek.rajce.idnes.cz/>

Turistika

Míst, která stojí v Týně nad Vltavou navštívit, je opravdu dost. Nejznámější jsou uvedena v následujících řádcích. Velký Depot je oblast u Týna nad Vltavou, kde v dobách vlády Marie Terezie a Josefa II. stával výcvikový tábor rakouského dělostřeleckého vojska. V rámci Evropy se svým rozsahem jedná o jedinečnou památku vojenské historie. Trasa, která tudy vede, je tvořená informačními panely. Začíná z kraje hlineckého sídliště v Týně po žluté turistické trase kolem sousoší Kalvárie⁹¹ až k objektu Epolement⁹². Délka trasy je 8 kilometrů.

Obrázek 40. Na fotografii je mlze zachyceno barokní sousoší Kalvárie u Velkého Depotu v Týně nad Vltavou. Obrázek převzat z internetové stránky mistopis.eu/mistopiscr/jiznicechy/vltavotynsko/velky_depot

Další pěší stezkou údolím řeky Lužnice Toulavou je trasa o délce 55 kilometrů, rozdělena na 4denní etapy. První etapa o délce 13 kilometrů z Plané do Tábora vede kolem vily II. prezidenta ČSR, Edvarda Beneše. Druhá etapa o délce 12 kilometrů z Tábora do Lužničanky je nejstarší část stezky, jež byla stavěná hrabětem Harrachem v roce 1899. Víne se hlubokým údolím, kolem strmých skal a starých mlýnů. Třetí etapa o délce 15 kilometrů z Lužničanky do Bechyně vede mezi dvěma historickými mosty – empírovým Stádleckým a prvorepublikovou Bechyňskou Duhou. Poslední etapa

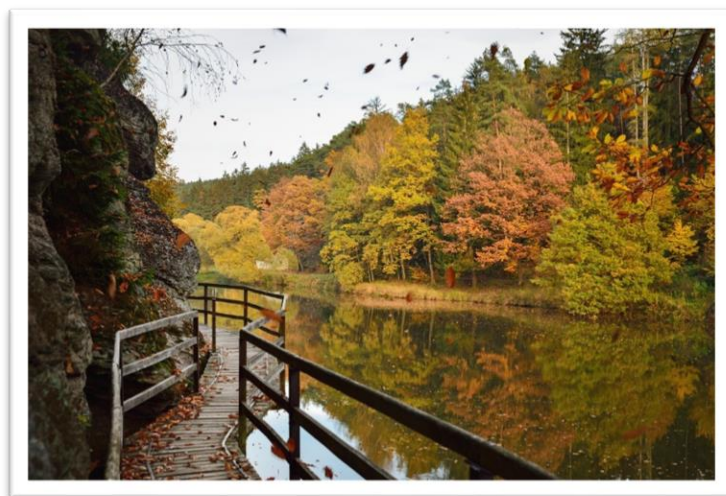
---

⁹¹ Sousoší údajně připomíná katastrofu, která se v těchto místech 20. června 1753 udála. Při přípravě ohňostroje, chystaného na uvítání císařovny Marie Terezie, vybuchly dvě dělostřelecké laboratoře. Usmrceno či raněno bylo na devět desítek lidí. Pravdivost tohoto příběhu ovšem nelze ověřit.

⁹² Epolement je hliněný val chráněný z jedné strany umělým vodním příkopem. Jde o velmi vzácný pozůstatek barokní vojenské architektury.

z Bechyně do Týna nad Vltavou o délce rovněž 15 kilometrů. Úsek kolem vysokých skal vede až k soutoku Vltavy a Lužnice.

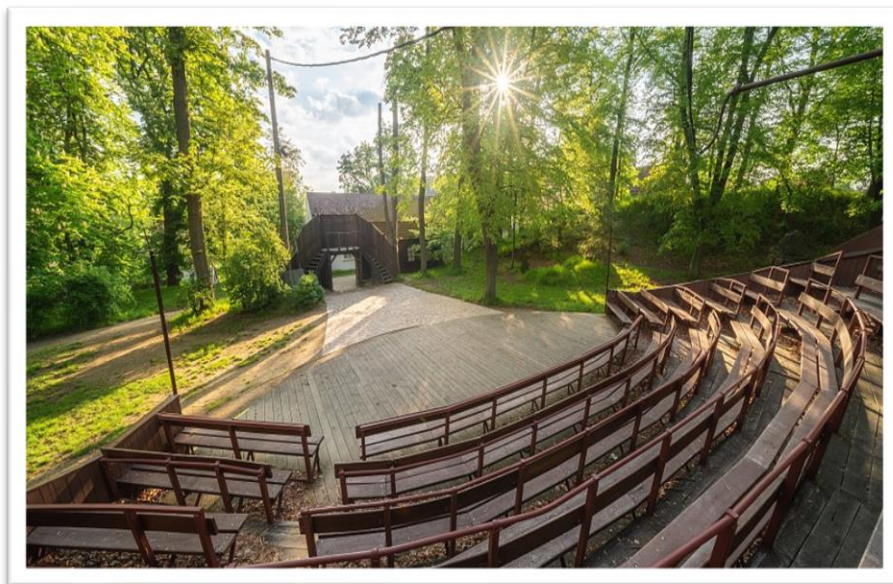
Obrázek 41. Na fotografii je zachycena skalní vysutá lávka na trase z Bechyně do Týna nad Vltavou. Obrázek převzat z toulava.cz

Pro všechny, kteří se chtějí něco dozvědět o týnské voroplavbě, loděnici Šílených nebo kanoistice, je v Týně nad Vltavou určena Potahová stezka. Stezka o délce 3,8 kilometrů vede podél řeky Vltavy po obnoveném, kameny dlážděném povrchu, kudy se dříve za pomoci koní vlekly lodě proti proudu řeky zpět k místu vyplutí. Takováto stezka vede od Českých Budějovic až do Prahy. V Týně se začíná z místa *Na Valše* až k jezu v Hněvkovicích. O historii této stezky a životě kolem vody se můžeme dozvědět na stanovištích, která jsou na stezce připravena. V letech 2019-2020 byl povrch stezky, za pomoci financování města Týna nad Vltavou, obnoven. Následující rok byl opatřen onou zmíněnou naučnou stezkou pro uchování vzpomínky na řemesla, která souvisela s řekou a života kolem ní.

Turistické cíle, které směřujeme přímo do města a jež stojí za zhlédnutí při samotné návštěvě města, jsou podzemní chodby, které se nacházejí pod budovou městského muzea a okolí. Trasa je dlouhá 320 metrů. Podzemí je ručně ražené ve skalním podloží. Podzemní chodby vznikaly v době zástavního vlastnictví rodu Čabelických ze Soutic. Důvod vzniku labyrintu v Týně nad Vltavou není do dneška objasněn. Dalším turistickým cílem je Městské muzeum v Týně nad Vltavou, v němž se nachází i *Svět loutek*. Nejstarší část expozice tvoří vzácné historické loutky z rodu Dubských. V roce 1912 odkoupila loutky Tomáše Dubského TJ Sokol pro své loutkařské divadlo, které později věnovala jednota právě městskému muzeu. V expozici

vltavotýnského muzea se nachází i *jihocheské Vltavíny*⁹³. Vystaveno jich je přibližně tisíc kusů. Tím se řadí k jedné z největších sbírek v Čechách.

Mimo muzea se v Týně nachází galerie a otáčivé hlediště. Otáčivé hlediště slouží jako jediné na světě k amatérským vystoupením. Nachází se v místě bývalého středověkého týnského hradu.

Obrázek 42. Na fotografii je zachyceno otáčivé hlediště v Týně nad Vltavou. V letní sezóně provádí pravidelná vystoupení divadelní spolek *Vltavan*. Obrázek převzat z tynnadvltavou.cz

V Týně nad Vltavou, zejména na Břehách, vznikla začátkem roku 2022 nová turistická stezka *Čumenda Járy Cimrmana*. Výjimečnost této čumendy je dána jejím vybavením a překvapivými řešeními, neb to byla doména Járy Cimrmana. K této rozhledně vede cesta od autobusové zastávky na Břehách, po níž cestou do Třitimi. Jedná se o zajímavé a vtipné pojetí čumendy, která rozhodně stojí za návštěvu.

7.3. Historie jednotlivých sportů, sportovních klubů vybraných přilehlých obcí Týna nad Vltavou

Fotbal v Chrášťanech

Činnost fotbalového klubu TJ Sokol Chrášťany začala v roce 1978. Kronika začala být psána až roku 1995 na podnět tehdejšího předsedy oddílu Jana Koutského st. a na základě statistických údajů vedených panem Mikoláškem. Začátky nebyly nijak slavné. Mužstvo teprve hledalo svoji tvář. Až postupem času se začalo vytvářet perspektivní

---

⁹³ Vltavín, nebo také moldavit, je drahý kámen, přírodní zeleně zbarvený. Vltavíny jsou jediné evropské horniny vzniklé v důsledku dopadu meteoritu. Nejbohatší naleziště se nacházejí právě v jižních Čechách kolem řeky Vltavy. Kopání vltavínů je v České republice ilegální.

mužstvo, které se tak mohlo zařadit mezi nejlepší ve III. třídě. Za nejslavnějšího fotbalistu je považován Josef Mikšovský. Hrál za Dynamo a dlouhá léta působil v Týně nad Vltavou. Do Chrášťan se ale vrátil. Nejdříve jako hráč, později jako trenér. Touha dostat se ze III. třídy do okresního přeboru byla veliká. Po neúspěšných pokusech se to týmu konečně podařilo v roce 1886. Začala se psát historicky první sezona chrášťanského mužstva v okresním přeboru. Začátek byl tragický, ale díky tomu, že se vrátil kouč Karel Starý, se hráči semkli a následujících osm zápasů proběhlo bez porážky.

Sezona 1991/1992⁹⁴. Chrášťanský tým začal koučovat Mikolášek, neboť se nedařilo sehnat trenéra. Kádr se tak změnil v mnoha směrech. Velký problém byl s brankáři. Dosavadní brankář J. Skala nechodil pravidelně a nikdo jiný jeho funkci neuměl zastat. Na brankáře se musel přeorientovat Jirka Klička. Dá se říci, že se svou pozicí naučil velmi rychle a v určitých momentech mužstvo skvěle podržel. Někteří fanoušci chodili na zápasy jen kvůli němu, neboť měl neustálé konfrontace s rozhodčími, což vedlo často k jedinému oživení na hřišti.

Obrázek 43. Fotbalové mužstvo 1991/92. Zleva stojí: Vlažný, Zeman, Záveský, Mach V., Míchalec, Mach P., Mikolášek, „v civilu“ Zeman L., Koutský st., Neruda M., Zeman F. Zleva sedí: Landa, Blažek, Vondra, Klička, Svatoš, Skala, Koutský ml., Dlouhý. Obrázek převzat z kroniky chrášťanského fotbalu.

Rok 1992/1993, neboli sezona sestupu z okresního přeboru do III. třídy. Chrášťanský tým sice sestoupil do nižší třídy, ale hlavu si s tím rozhodně nelámал.

---

⁹⁴Do roku 1991 nejsou v kronice zapsány patřičné údaje.

Až do roku 1998, kdy hrozilo, že fotbal v Chrášťanech skončí. Důvodem byl nefunkční výbor – hráči chtěli nový, především funkční výbor. Po velkých debatách se nakonec dohodli. Předsedou se stal Pavel Soukup, pokladníkem Zdeněk Zeman, správcem hřiště Václav Mach⁹⁵, trenérem mužů Rudolf Skala a trenérem žáků Vladimír Zeman.

Obrázek 44. Na obrázku můžete vidět ikonu chrášťanského fotbalu, legendárního Václava Macha, který je dodnes duší týmu. V náruči ho drží Zdeněk Svoboda, který z důvodu nedostatku času pověsil kopačky na hřebík. Obrázek převzat z kroniky TJ Sokol Chrášťany.

Chrášťanský fotbal byl tímto na nějakou dobu zachráněn, i když mužstvo sestoupilo do IV. třídy a několik dobrých hráčů odešlo. Přesto se i několik vhodných hráčů opět vrátilo. Do brány se například postavila brankářská jednička, Jiří Cihla.

---

⁹⁵ Václav Mach zůstal správcem hřiště dodnes. Přes 20 let se stará o hřiště a jeho okolí tak, aby vše bylo před zápasem vždy dokonale připraveno. Nyní mu v jeho ideje pomáhají i jeho synové. Starší syn jde v jeho šlépějích, mladší syn hraje za FK Olympii Týn nad Vltavou, s brzkým přestupem do Chrášťan.

Obrázek 45. Brankářská jednička Jirka Cihla. Obrázek převzat z kroniky fotbalu TJ Sokol Chrášťany.

Dlouhé tři roky trvalo týmu postoupit zpátky do III. třídy. Na úkor tomu se tak poprvé v historii zahájila letní příprava. Tým 3 x týdně absolvoval fyzicky zaměřené tréninky, bez ohledu na počasí a manželky. Tvrdá dřina se vyplatila a mužstvo se drželo v popředí tabulky. Na další postup to sice nestačilo, i přesto byli spokojeni. Zájem o fotbal v Chrášťanech byl natolik velký, že v roce 2003 se šlo druhé družstvo, avšak bez dlouhého trvání. O tři roky později se *běčko* rozpadlo. Důvod byl prostý – nebyli hráči!

Obrázek 46. Poslední fotka z roku 2006 fotbalového „B“ týmu v Chrášťanech. Obrázek převzat z kroniky chrášťanského fotbalu.

V roce 2010 Okresní fotbalový svaz (OFS) rozhodl, že ve III. třídě bude hrát pouze 12 družstev. Do následující sezony mužstvo vstoupilo s jasným cílem - postoupit do OP. Do kádru přišly nové mladé posily. Odešli či skončili nadějní hráči. Bohužel se chrášťanskému týmu přes veškerou snahu nepodařilo postoupit a na konci sezony obsadil 4. místo. Naděje svítla až v roce 2013, kdy se naskytla možnost postoupit do OP z 2. místa. Vedení souhlasilo a TJ Sokol Chrášťany si naposledy zahrálo OP na jaře 2015⁹⁶. Při jednom ze zápasů v Nových Hradech došlo k politováníhodné situaci. Za jasného stavu pro domácí byl po neodpískaném faulu napaden Míra Boháč a strhla se hromadná bitka. Rozhodčí situaci nezvládl ukočírovat, ani správně vyhodnotit. Dal Chrášťanům tři červené karty (Míra Boháč, Karel Jirásek, Radek Pastor). Míra důsledkem napadení skončil se zlomenou klíční kostí a na rok se musel vzdát fotbalu.

Obrázek 47. Na týmové fotografii je zachyceno mužstvo v roce 2015, kdy naposledy hrálo okresní přebor. **Nahoře zleva:** Míra Boháč, Vojta Krátký, Míra Jedlička, Petr Mach, Petr Suchan, Petr Svatoš, Martin Machálek, Václav Mach, Míra Boháč st., Ondřej Landa, Petr Kremsa. **Prostřední řada zleva:** Martin Zeman, Ondřej Bahleda, Pavel Koňářík, Jakub Král, Jirka Cihla, Jindra Kremsa, Pepa Vomáčka, Kája Jirásek. **Dole zleva:** Radek Pastor a Víťa Lhotka. Obrázek převzat z fotbalové kroniky TJ Sokol Chrášťany.

V roce 2018 k příležitosti oslav 40. výročí od založení klubu byla Josefem Vomáčkou, který dnes trénuje manšaft a je zároveň i kapitánem, sestavena přehledná informační brožura o tom, co se za posledních čtyřicet let událo. Výtěžek z prodeje byl věnován na dobročinné účely. Zajímavost, která je zmíněna, je určitě celkový počet

⁹⁶ 13. června 2015 si tým zahrál úplně poslední zápas v Okresním přeboru. Od té doby se jim nepodařilo postoupit a hrají III. třídu.

vstřelených branek, kdy počet branek přesáhl číslo 1900⁹⁷. Nedostižným kanonýrem, kterého dosud nikdo nepřekonal, je Milan Mikolášek s počtem 285 vstřelených gólů. Druhé místo obsadil již zmíněný Pepa Vomáčka se 167 góly a na třetím místě se umístil Karel Jirásek se 134 góly, jenž ukončil fotbalovou kariéru. Vlastních gólů padlo „pouze“ 24. Střelcům se ale ne vždy vedlo a na kontě mají 14 neproměněných penalt. Na druhou stranu nejslavnější gól, který kdy v historii padl, byl v roce 2005, konkrétně v Roudném, a to vstřelením z půlky hřiště. Na kontě jej měl Petr Suchan, který od roku 2020 trénuje pražské FC Tempo. Zůstaneme-li u gólů, nejpovedenější sezonou, co do počtu vstřelených branek, byla 1985/86, kdy se povedlo hráčům TJ Sokol Chrášťany vstřelit úctyhodných 90 gólů proti sezóně 2016/17, kdy jich bylo vstřeleno pouze 22.

Co se týče brankářů, těch se vystřídalo v bráně několik. Ať už to byli opravdový gólmani nebo hráči, kteří jen zaskakovali, kdy bylo potřeba, vždy předvedli skvělý výkon. Někteří hráči pak v bráně zůstali, jmenovitě Miloš Michalec a současný brankář Jakub Vomáčka, který hrával v obraně. Jediným úspěšným střelcem mezi brankáři je doposud Jirka Cihla, kterému se povedlo vstřelit branku přímo z výkopu, a proměnil dva pokutové kopy.

V roce 2009 byl díky obecnímu příspěvku položen základní kámen příjemnějšího zázemí. Byla postavena pergola a o dva roky později k ní přibyl ze dvou starých buněk bufet. Zrekonstruovány byly i šatny a byla přidána dvě velká halogenová světla, která umožňují tréninky za tmy. Od roku 2013 jsou členové klubu povinně registrováni jako členové fotbalové asociace, část příspěvků, které se vybírají, jdou právě na platby Fotbalové asociace České republiky (FAČR).

V roce 2016 se musel povinně, dle občanského zákoníku, změnit název klubu. Název spolku musí povinně obsahovat odkaz na právní formu, součástí tedy musí být slova *spolek* nebo *zapsaný spolek*, dostačující je i zkratka z.s.. Oficiální název je nově Tělovýchovná jednota SOKOL Chrášťany, z.s.. Každý takovýto spolek se musí řídit stanovami. Nástin, co se v těchto stanovách píše, je popsán v následujících řádkách. Základním účel tělovýchovné jednoty je provozovat sport a obdobnou činnost v rámci zapojení do sportovních a jiných aktivit. Budovat a provozovat zařízení, která jsou využívána. Hájit zájmy svých členů a zajistit jim patřičná vzdělání, školení. Vést je,

---

⁹⁷ Vzhledem k nedostatku kompletních statistik není číslo konkrétní, ale pouze orientační.

aby dodržovali základní sportovní, etická a mravní pravidla. Napomáhat rozvoji veřejného života v místě působnosti. Orgány TJ jsou valná hromada, jakožto nejvyšší orgán, výkonný výbor, předseda a kontrolní komise. Členové výkonného výboru Tělovýchovné jednoty v Chrášťanech jsou: Václav Mach, Josef Vomáčka, Miroslav Boháč st. a Milan Mikolášek. Jejich posláním je organizovat a řídit činnost jednoty. Předsedou spolku je Petr Svatoš, který vystřídal legendárního Václava Macha, jenž nadále hraje, když je potřeba, ale raději přenechá pole mladším generacím. Na jeho postu a se stejným číslem na dresu ho vystřídal syn Václav Mach ml. Hospůdce šéfuje Martin Zeman, manažerem týmu je současný starosta Pepa Vomáčka. Klub, jakožto nezisková organizace, nemá vlastní příjmy. Chod tělovýchovné jednoty je udržován za pomoci finančních prostředků Obce Chrášťany, Skupiny ČEZ, I&C Energo a Davida Spěváka, v menší míře pomáhají i jiní partneři.

Po koronavirové pauze, kdy se pomalu dva roky nehrálo, se momentálně dohrává sezona 2021/2022. Jaro 2022 není zrovna pro chrášťanské fotbalisty šťastným obdobím, neboť se v tabulce nacházejí mezi posledními. Nezačnou-li dávat góly a vyhrávat, hrozí jim sestup do IV., pro některé chrášťanské fotbalisty pralesní, třídy.

Fotbal v Dolním Bukovsku

Začátky tělovýchovy sahají na počátek 20. století, kdy se začaly prosazovat myšlenky sokolského hnutí. Tělovýchovná jednota Sokol byla v Bukovsku založena v roce 1909. K činnosti přispěli téměř všichni občané města, a TJ tak mohla od samého počátku vyvíjet bohatou činnost jak sportovní, tak i kulturní a osvětovou.

Obrázek 48. Na obrázku je logo fotbalového klubu z Dolního Bukovsko. Obrázek převzat z webové stránky fotbalunas.cz

Před 1. světovou válkou dokonce místní občané založili sokolskou kapelu, která účinkovala řadu let nejen v rodném městě, ale i v širokém okolí. Členové se hojně účastnili veřejných okrskových cvičení a župních sletů, pořádali veřejná sokolská cvičení a akademie, světové přednášky, výstavy, plesy a mnoho dalších aktivit.

Ve 30. letech, po založení Sportovního klubu Bukovsko, se začala hrát kopaná v rámci Jihočeské fotbalové župy. Činnost Sokola už značně nefungovala, proto se mohli nadšení mládenci sportovně vyžívat v novém klubu. Hřiště, na kterém se hrálo, si postavili svépomocí za pouhé tři měsíce a začala se hrát mistrovská utkání III. třídy Třeboňska. V roce 1948 postoupili do II. třídy jindřichohradecka, kde se hrálo s velice těžkými soupeři.

V Bukovsku, ještě za války, byl založen i hokejový oddíl, který sehrál několik mistrovských utkání. Značnou aktivitu vyvíjel cyklistický odbor. Po tři roky uspořádal cyklistické závody na Blatském okruhu, jichž se po válce zúčastnili i přední českoslovenští závodníci.

Na přelomu let 1948—1949 byly velké tendence ke sloučení Sokola a Sportovního klubu v rámci sjednocení tělovýchovy⁹⁸. Sestavil se spolčený výbor jednotné organizace, ale nikdy se nesešel. Funkcionáři se spíše věnovali rozvoji fotbalu, který byl nyní pod záštitou DSO Sokol. Toto období skončilo v roce 1951, kdy Dolní Bukovsko bylo přiřazeno k Týnu nad Vltavou, a museli se tak hrát soutěže v rámci českobudějovického okresu. Největší historický úspěch klubu nastal v roce 1955, kdy si bukovští fotbalisté vynutili zařazení do soutěže sousedního okresu Soběslav, kde s naprostou dominancí vyhráli a postoupili do krajské soutěže. V týnském okrese totiž neexistovala pro takto silný kádr řádná soutěž, proto chtěli být zařazeni do sousedního okresu.

Po návratu členů z vojenské služby došlo k výraznému zlepšení činnosti tělovýchovné jednoty. Muži i ženy začali pravidelně cvičit v tělocvičně. Dámy se společně s muži i s dorostem zúčastnily I. Celostátní Spartakiády v Praze. Také začala výstava nového hřiště, kam se sportovní činnost přesunula v roce 1965. Kabiný a volejbalové

---

⁹⁸ 31. března 1948 – k moci se dostalo KSČ a bylo vyhlášeno sjednocení československé tělesné výchovy do dobrovolné tělovýchovné organizace SOKOL. Zrušily se tak sportovní organizace a všechnen majetek, co měli, byl převeden do Sokola. Zdroj: Sbirka zákonů republiky Československé §9.

hřiště s dvěma tenisovými kurty byly otevřeny při příležitosti 90. výročí tělovýchovy v Dolním Bukovsku až v roce 2000.

Kopaná i nadále zůstala středem zájmu mládeže. Úroveň byla kolísavá. Příznivým obdobím byla až 70. a 80. léta, kdy mužstvo vedlo čelo tabulky v českobudějovickém okrese, schopné bylo i vedení tělovýchovné jednoty a dostalo se i materiální podpory od místního zemědělského družstva Rozkvět. Založen byl i oddíl ledního hokeje, který v řádech desítek let odehrál několik soutěží rovněž v českobudějovickém okrese. Následující léta byla pro bukovskou kopanou devastující. Bohatou činností rozvíjel i oddíl rekreační tělesné výchovy, v němž působily ženy a mládež. Cvičilo se v tělocvičně, anebo venku v přírodě, hrály se různé míčové hry – nohejbal, odbíjená, košíková.

V roce 1999 bylo zrušeno dorostenecké mužstvo, ale ne tak docela. Udělalo se z něj rezervní mužstvo mužů. V roce 2003 se podařilo postoupit do III. třídy a novou předsedkyní tělovýchovné jednoty se stala žena - Anna Šubrtová. K mužům B týmu se po dohodě přidalo mužstvo z SK Drahotěšic a společnými silami se jim podařilo postoupit do okresního přeboru v sezoně 2008/2009.

Fotbal v Kolodějích nad Lužnicí

Fotbal se zde hrál ale už daleko dříve, ještě před rokem 1975. O založení fotbalového klubu v Kolodějích začali až polemizovat Jan Kubíček a Lukáš Hartman v místním hostinci po několika pivech dne 1. duben 2006. Tato fantastická myšlenka se stala skutečností až v roce 2008, a to po velkých i menších potížích. Od té doby Koloděje každý rok pořádaly různé akce, ať už to byl Velikonoční turnaj ve stolním tenise, Dětský den, který byl pořádán společně s hasičským sborem nebo různé přípravné zápasy. Jeden z nich, takzvaný KOLODĚJE CUP, se hraje dodnes od roku 2008. Většinou se ho účastní fotbalová mužstva z okolních vesnic, jako jsou TJ Sokol Chrášťany, FK Týn nad Vltavou, TJ Březnice, Slavoj Temelín⁹⁹, Bechyně Dorost.

---

⁹⁹ Slavoj Temelín v dubnu 2022 oficiálně ukončil své působení na fotbalovém hřišti.

Obrázek 49. Na fotografii je zachyceno kolodějské fotbalové mužstvo před rokem 1975. Obrázek převzat z kroniky fotbalu Koloděje nad Lužnicí.

K prvnímu mistrovskému utkání v nové sezoně 2009/2010 vyjelo mužstvo do Pištína, minulou sezonu to byl pro Koloděje debakl, když prohráli 5:1 a tuto situaci si rozhodně nechtěli zopakovat. Zápas se hrál ve svižném tempu od samého začátku, s vyloženými šancemi na obou stranách. Utkání skončilo 0:0. V letní přípravě došlo k menším změnám v kádru. Hostování ukončil Michal Rada, který se vrátil zpět do Horní Plané a na nějaký čas přerušil fotbalovou činnost Petr Vaněrek. Naopak z Týna se zpět vrátil Jan Deák ml., na hostování se podařilo sehnat Luboše Červenku. Oba se ihned zapojili do činnosti mužstva a fanoušci byli nadmíru spokojeni.

Ve třetím podzimním kole v roce 2010 jely Koloděje do Neplachova vrátit jim nešťastnou porážku z minulé sezony. První gól vstřelil M. Barták díky hostujícímu Červenkovi. To v hráčích Neplachova vyvolalo velkou euforii a zbytek zápasu se odehrál v duchu tvrdých zákroků. Rozhodčí tomu očividně napomáhal. Místo fair-play z jeho strany se jednalo spíše o frašku s jasnými signály pomoci neplachovským hráčům k vítězství. To se mu také podařilo po odpískání dvou nesmyslných pokutových kopů. Neplachov tak za výrazné podpory rozhodčího zvítězil 2:1.

Mega derby, i tak by se dalo nazvat fotbalové utkání mezi Kolodějemi a sousedními Chráštanami. I přes nepříznivé počasí v sobotu 25. září 2010 se přijela podívat spousta fanoušků. Derby začalo velkým náporem hostujícího týmu. První poločas byl vyhrocený, jelikož chráštanští se snažili jakoukoli šanci Koloděj zmařit tím, že šli okamžitě do faulu, což vyústilo v to, že rozhodčí rozdál několik žlutých karet pro domácí tým. Poločas, i přes všechny výše popsané skutečnosti, skončil 0:0. V začátku

druhé půle se kolodějští pozapomněli a začátek si nechali doslova utéct. To mělo za následek první vstřelenou branku a TJ Sokol Chrášťany tak byl blíže k vítězství. I přestože rozhodčí rozdával karty, hlavně pro domácí mužstvo, jak na běžícím pásu, ani tak se Kolodějům nepodařila vstřelit jediná branka. Kolodějští se u rozhodčího dožadovali pokutového kopu za nedovolený faul, ale marně. Utkání skončilo výhrou domácích 1:2, kdy jeden z gólů si dali vlastní. Tato derby bývají většinou vyhocená, ať se hraje rok, co rok. Velká touha po vítězství, emoční vypětí, a především snaha nezklamat fanoušky, to je úkol obou sousedních týmů. V následující odvetě kolodějští předvedli famózní výkon. Chrášťany, ač se v tabulce nacházely mezi nejlepšími třemi týmy, tak jejich výkon byl pro mnohé zklamáním. To se také projevilo na konečném skóre 2:0.

Obrázek 50. Na fotografii je kolodějský tým nastoupený na předposlední derby s Chrášťany na domácí půdě. Utkání skončilo výhrou domácích. Obrázek převzat z alba <https://skkolodeje.rajce.idnes.cz/>

Dá se říct, že derby mezi Chrášťany a Kolodějemi není jediné derby, které kolodějští fotbalisté sehrávají. Mezi další patří rozhodně s *B* týmem FK Olympie Týn.

Fotbalová sezona 2019/2020 skončila v březnu z důvodu pandemie covid – 19. Koloděje nad Lužnicí skončily na třetím místě. Jelikož se sezóna nedohrála, nikdo nepostoupil, nikdo nesestoupil. Mužstvo ale nezhálelo. I přes pandemii odehrálo čtyři přípravné zápasy. V rámci letní přípravy uspořádali nohejbalový turnaj, kterého se zúčastnilo sedm týmů. Velkým faux-pas byl pro kolodějské připravovaný 14. ročník Koloděje CUP. Týmy, které měly přijet, svou účast den před konáním zrušily z důvodu

nedostatku hráčů. Dostavily se pouze Albrechtice. Utkání trvalo 4 x 25 minut, aby bylo divákům vynahrazeno, že ostatní týmy nepřijely. Zápas skončil jednoznačnou výhrou 6:0 pro Koloděje. Po skončení pandemie, a vrácení sportovního života k normálu, jsou Koloděje v tabulce na prvním místě. Pokud se jim bude dařit i nadále, mají jasný postup zpět do III. třídy.

Kolodějský fotbal byl výjimečný tím, že jako první ve vltavotýnském kraji měl i fotbalové družstvo žen. Ženský tým odehrál několik sezon. Nakonec se rozpadl. Od té doby kolem Týna nad Vltavou žádné ženské družstvo, které má slabost a um pro fotbal, nevzniklo. Jedna žena ovšem zůstala kolodějskému fotbalu i nadále věrná a zasedá coby hospodářka ve výkonném výboru, spolu s jednatelem Tajčem Ivošem, který je, mimo jiné, i jedním z mnoha sponzorů Koloděj, tj. předsedou Karlem Kohoutem a dvěma členy: Janem Deákem a Lukášem Hartmanem.

Obrázek 51. Fotografie ženského fotbalového družstva v Kolodějích nad Vltavou. Obrázek převzat z internetové stránky www.skkolodejenl.cz

Fotbal v Temelíně

První zmínka o fotbale se v temelínské obecní kronice datuje již od roku 1932. Tehdy hráli mladí kluci na návsi. Až v r. 1934 si mládež pronajala část rybníční louky, která souložila jako fotbalové hřiště. Od r. 1939 započala éra přátelských utkání a začalo se platit za přestupy hráčů. Nejlepším hráčem a střelcem klubu byl Radomír Našinec. Po válce spousta lidí odešlo za prací do pohraničí nebo měst. Tím nastal úpadek fotbalu. To samé bylo i v případě výstavby jaderné elektrárny, kdy dobře placená práce zlákala nejednoho hráče. Roku 1985 se TJ Slavoj Temelín sloučil s TJ Březnicí. A dorost se na delší dobu odmlčel. Mužstvo mužů obsadilo na závěr sezóny 1987/88 v B skupině III. třídy 11. místo.

Na konci sezóny r. 1990 se umístili Temelínští v B skupině III. třídy na 5. místě. Vyhráli 6 zápasů, 9 remíz a 7 proher. Následující léta se nesla ve znamení propadu výkonnosti. Roku 1991 byl Temelín na 11. místě z celkového počtu 14 zúčastněných. Při výstavbě jaderné elektrárny tam našlo mnoho lidí slušně placené zaměstnaní. Což některé hráče odvedlo od fotbalu a důsledkem toho došlo k útlumu činnosti TJ Slavoj Temelín. Z funkce odstoupili předseda Antonín Nedbal. Místo něj nastoupil František Maňhal. Naštěstí zápal straších inspiroval ty mladší a přivedli je k fotbalu. Tím mohla být činnost zase obnovena. Do klubu přišel tehdy nejenom hráč, ale také hlavní sponzor Miloslav Beránek, majitel firmy Auto-Moto-Beránek na týnském Brašově.

Devadesátá léta přinesla nedostatek hráčů. Odrazilo se to i na celkovém umístění. Slavoj Temelín také podnikl zájezd do rakouského Kremsu, kde sehráli přátelské utkání.

Obrázek 52. Slavoj Temelín v sezóně 1995/96. Zleva nahoře František Parýzek, Josef Kazík, Rostislav Prokeš, Miloslav Panoch, Pavel Novotný a Miloslav Beránek. Dole zleva Pavel Hasil, Karel Koudelka, Petr Škrna, Milan Tůma, Jan Vanda a trenér František Maňhal. Obrázek převzat z publikace 80 let SK Slavoj Temelín.

Od roku 2001 se Temelínu ve fotbale prakticky nedařilo. Jejich umístění na konci sezóny končili převážně mezi posledními. Zlom přišel až v letech 2005/06. Kdy se mužstvo umístilo z celkového počtu 13 soutěžících na 5. místě. Velmi dobře si vedli i mládež pod vedením Pavla Novotného. Hráli okresní přebor Českobudějovicka.

V rámci oslav 70 let fotbalu v Temelíně sehrála stará garda utkání proti TJ Podhájí. Oslav se zúčastnil i fotbalový velikán a člen československé reprezentace Antonín Panenka¹⁰⁰.

Temelínští fotbalisté se parádně zadařilo až v letech 2010/11. Kdy si z prvního místa zajistili postup ze skupiny A III. třídy do okresního přeboru. Byl to doposud největší úspěch klubu, kterého dosáhli pod vedením Miloslava Beránka.

Rekonstrukce hřiště proběhla v letech 2011-2012 za finanční pomoci obce Temelín. Součástí nově zrekonstruovaného objektu byly fotbalová hřiště, vedlejší fotbalové hřiště, dětské hřiště, tenisový kurt, oplocení, chodníky, kanalizace, vrt na vodu, vodovod, závlahy fotbalového hřiště, rozvod plynu, kabelové rozvody, parkoviště, šatny, sklady, technická místnost a zázemí pro rozhodčího. Celková oprava vyšla v přepočtu na dvacet miliónů.

Sezóna 2012/13 se nesla v duchu dalšího postupu. Umístění na 2. místě v tabulce znamenalo postup do 1.B třídy krajské soutěže. Tam se také následující sezónu udrželi, byť konkurence byla opravdu silná.

Obrázek 53. TJ Slavoj Temelín na jaře 2014. Nahoře zleva Zděnek Hrdina, František Maňhal, Tomáš Volf, Petr Vornay, Michal Jaroš, Lukáš Říha, Ondřej Cihla, Miloš Pojer, Vladimír Lisner, Pavel Hasil. Dole zleva Jaroslav Pešek, Sergii Melnykovsyki, Luboš Tvrzický, Jan Jaroš, Leoš Valenta, Jaroslav Vojík a Miloslav Beránek. Obrázek převzat z publikace 80 let SK Slavoj Temelín.

---

¹⁰⁰ A. Panenka se zapsal do historie českého fotbalu proměněnou penaltou při vítězném utkání na ME v Bělehradě r. 1976. Ve finálovém zápase Českoslovenko vs. Německo.

V letech 2014/15 sestoupilo mužstvo po nevydařené sezóně zpět do okresního přeboru. V červnu r. 2015 dokonce TJ Temelín podepsal smlouvu o spolupráci s Olešníkem. Řešil tak tím problémy s nedostatkem hráčů.

Od r. 1994 se Slavoj Temelín zúčastňuje ve Všeteči fotbalového memoriálu Pavla Macharta. Tato tradice, která za nedlouho oslaví 30 let, navazuje na prvorepublikové počátky přátelských utkání v Temelíně a jeho okolí.

Hasičský sport – hra Plamen

Hra Plamen představuje výchovně-vzdělávací program a systém fyzické přípravy pro kolektivy mladých hasičů Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS). Cílem této hry je rozvíjet všeobecné dětské znalosti, vědomosti a dovednosti s přihlédnutím k odborné technické oblasti požární ochrany. Cílem hry je aktivně a celoplošně podporovat organizovanou mimoškolní činnost dětí a mládeže se zájmem o požární ochranu a za účelem podpory zdravého životního stylu rozvíjet soutěžní formou jejich fyzickou kondici. Organizátorem hry Plamen v České republice je Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.

Hry Plamen se mohou zúčastnit všechny děti od 6 let věku do 15 let. Kolektiv by měl být složen nejméně z 9 členů, kteří musí být zapsaní v Registračním listu kolektivu mladých hasičů, aby se mohli účastnit všech činností bez omezení.

Mladí hasiči soutěží, bez rozlišení pohlaví, v kategoriích (rozhoduje věk v roce ukončení ročníku hry):

- *mladší hasiči: do 11 let,*
- *starší hasiči: od 11 do 15 let.*

Hlavními strategickými cíli práce s dětmi a mládeží v SH ČMS jsou všeobecná organizovaná mimoškolní práce s dětmi a mládeží a všestranný, harmonický rozvoj osobnosti dítěte a mladého člověka s důrazem na zvyšování fyzické zdatnosti, a to za účelem výchovy k budoucí dobrovolné práci v jednotkách sborů.

Hra Plamen je postupová soutěž, nejdříve soutěží všichni v okrskové soutěži, z které se postupuje do okresního kola. Starší hasiči dále postupují do krajského kola a z krajského do republikového.

Nedílnou součástí hry Plamen je plnění a vyhodnocování celoroční činnosti. Celoroční činnost má 4 okruhy, ke každému okruhu jsou doporučeny aktivity,

které se mohou s kolektivem plnit. Tyto aktivity musí být zaznamenány v kronice, která je nedílnou součástí a je podrobována k pravidelným kontrolám. Všechny okruhy musí být splněny, zaznamenány v kronice a podepsány OSH.

I. okruh

- *Uskutečnit nejméně 3 jednodenní nebo 1 vícedenní výlet do přírody, za kulturou, rekreační a odpočinkové pobyty (nad 2 dny),*
- *uskutečnit nejméně 2 besedy,*
- *uskutečnit o zimních, jarních, letních či jiných prázdninách tábor,*
- *navštívit výstavy či muzea,*
- *uskutečnit minimálně 3 kulturní, vzdělávací nebo společné akce mimo den pravidelných schůzek (výstava, beseda, kino, divadlo, ...).*

II. okruh

- *Kolektiv uspořádá min. 1 brigádu na zlepšení životního prostředí, úklidu obce,*
- *uspořádá min. 1 brigádu při údržbě výstroje, výzbroje nebo prostor, které kolektiv využívá ke své činnosti (hasičárna, hřiště, ...),*
- *zorganizuje min. 1 akci nebo provede sběr druhotných surovin, bylin či jiných výkupních materiálů (papíru, léčivých bylin, ...),*
- *zapojí se do akce Recyklujte s hasiči!, Den proti rakovině, 72 hodin nebo jiné aktuální veřejné akce organizované SH ČMS s partnery,*
- *uspořádá libovolnou volnočasovou akci pro ostatní kolektivy mladých hasičů nebo dětskou veřejnost.*

III. okruh

- *Kolektiv získá nejméně 5 odznaků odbornosti MH nebo specializací¹⁰¹.*

IV. okruh

- *Uskutečnit nejméně 3 jednodenní nebo 1 vícedenní sportovní soustředění (2–3 dny),*
- *kolektiv uskuteční alespoň 2 kulturní programy (valná hromada, základní škola, mateřská škola, jiné),*
- *zhotoví alespoň 3 nástěnky s tematikou PO, které umístí na veřejné místo,*
- *zašle kresbu, povídku nebo jinou alternativu tvorby do soutěže „PO očima dětí“*
- *zúčastní se min. 2 sportovních soutěží nad rámec postupových kol hry Plamen*

---

¹⁰¹ *Odznaky odbornosti:* kronikář, strojník, strojník junior, preventista, preventista junior, cvičitel, instruktor, velitel. *Specializace:* ajťák, průzkumník, kuchař, zdravotník, ekolog, ekonom, spojka, společník, střelec, kutil, táborník.

- *uspořádá libovolnou sportovní akci pro ostatní kolektivy mladých hasičů nebo dětskou veřejností*

Program okrskových a okresních kol je zahájení celoroční činnosti – přihlášení, zveřejnění organizačního zabezpečení a závody: požárnické všestrannosti (ZPV): střelba ze vzduchovky, základy topografie, uzlování, základy první pomoci, požární ochrana, překonání překážky po vodorovném laně; požární útok; štafeta 4 × 60 m; štafetový běh s překážkami CTIF; štafeta CTIF; štafeta požárních dvojic a na závěr vyhodnocení celoroční činnosti.

Specifickou soutěží je Českobudějovický dvojboj, který se pořádá od roku 2010 v několika kolech, od kterých se odvíjí bodování. Při této soutěži se vždy soutěží ve dvou disciplínách, pokaždé v požárním útoku + disciplína ze hry plamen (štafeta CTIF, ZPV, štafeta požárních dvojic, štafeta 4 x 60 m)¹⁰².

Činnost Mladých hasičů SDH Chrášťany

Činnost mladých hasičů (MH), sbor dobrovolných hasičů (SDH) v Chrášťanech, má kořeny v roce 2004, kdy kolektiv mladých hasičů založili vedoucí Martin Babouček a Lukáš Hartman. 21. 5. 2004 se uskutečnila úplně první schůzka mladých hasičů SDH Chrášťany pod vedením Lukáše Hartmana a Martina Baboučka. Začátky nebyly lehké, postupem let a nasbíraných zkušeností se kolektiv MH Soptíků dostal mezi nejlepší kolektivy mladých hasičů v českobudějovickém okrese. V nejlepších časech čítal kolektiv cca 30 členů a měl družstvo přípravky, mladších i starších žáků. Změnili se i vedoucí, místo hochů přebraly mladé hasiče ženy, a to Miroslava Machová, Stanislava Kalinová a Monika Vaníčková. Za jejich éry dosahovaly mladí hasiči spousty úspěchů. Za každým takovým úspěchem stojí hodně úsilí, a hlavně spousta volného času, které zmíněné ženy věnovaly dětem a jejich rozvoji. A jak už to v každém sportu bývá, přišly i neúspěchy. V hasičském sportu rozhodují doslova setiny a trestné body.

Veškeré úspěchy i neúspěchy chrášťanských mladých hasičů jsou vyobrazeny v následujících datech.

---

¹⁰² Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka - Směrnice hry Plamen, Praha 2016.

Tabulka č. 1 - Českobudějovický dvojboj:

rok	kategorie	Ledenice PÚ + CTIF	Týn nad Vltavou PÚ + CTIF	Zliv PÚ + 4 x 60	Malešice PÚ + ŠPD	Srubec PÚ + ŠPD	Dolní Bukovsko PÚ + CTIF	Chrástřany PÚ + ZPV	Olešník PÚ + ŠPD	Ohrazeníčko PÚ + 60 m jednotlivci	CELKOVÉ HODNOCENÍ	celkový počet družstev v dvojboji	
2009/2010	starší	7.	7.	6.	x			x	x	x	x	x	
	mladší	5.	2.	4.	x			4	x	x	x	x	
2010/2011	starší	7.	x	x	x			x	x	x	x	x	x
	mladší	1.	x	x	x			x	x	x	x	x	x
2011/2012	starší	3.	3.	2.	3.			1.	x	x	x	x	x
	mladší	4.	1.	1.	2.			1.	x	x	x	x	x
2012/2013	starší	x	x	x				3.	1.	7.	5.	x	x
	mladší	x	x	x				2.	3.	3.	2.	x	x
2013/2014	starší	3.	2.	6.				x	2.	4.	2.	4.	x
	mladší	11.	2.	3.				x	3.	6.	4.	4.	
2014/2015	starší	3.	2.	2.				4.	1.	2.	1.	2.	ze 16 družstev
	mladší	12.	2.	2.				7.	7.	7.	11.	8.	ze 16 družstev

rok	kategorie	Ledenice PÚ + CTIF	Týn nad Vltavou PÚ + CTIF	Zliv PÚ + 4 x 60	Malšice	Srubec PÚ + ŠPD	Dolní Bukovsko PÚ + CTIF	Chrástany PÚ + ZPV	Olešník PÚ + ŠPD	Ohrazeníčko PÚ + 60 m jednotlivci	CELKOVÉ HODNOCENÍ	celkový počet družstev v dvojboji
2015/2016	starší	2.	1.	5.	/	x	/	2.	10.	1.	4.	ze 14 družstev
	mladší	1.	1.	1.		x		1.	3.	1.	1.	z 9. družstev
2016/2017	starší	4.	5.	2.		x	1.	7.	3.	2.	3.	z 16 družstev
	mladší	4.	3.	2.		x	1.	1.	3.	1.	3.	z 18 družstev
2017/2018	starší	2.	3.	2.		x	6.	1.	8.	5.	4.	z 18 družstev
	mladší	9.	6.	10.		x	2.	4.	4.	2.	4.	z 19 družstev
2018/2019	starší	5.	2.	4.		x	7.	7.	4.	2.	5.	z 18 družstev
	mladší	3.	4.	2.		x	2.	1.	4.	3.	3.	z 17 družstev

Tabulka č. 2 - Výsledky obvodových a okresních soutěží:

Období/kategorie	2006/2007 Nové Homole	2007/2008 Roudné	2008/2009 Hosín	2009/2010 Chrástany	2010/2011 Žabovřesky	2011/2012 Roudné	2012/2013 Dolní Bukovsko	2013/2014 Srubec
podzim starší žáci	2.	1.	2.	2.	1.	2.	4.	3.
podzim mladší	1.	1.	1.	1.	1.	1.	4.	2.
jaro starší	1.	3.	2.	1.	2.	2.	2.	3.
jaro mladší	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.
	České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice	Zliv	Zliv	Zliv	Zliv
okres starší	4.	9.	7.	9.	5.	5.	5.	nepostoupili
okres mladší	2.	4.	5.	3.	3.	1.	1.	2.

Období/kategorie	2014/2015 Dubné	2015/2016 Olešník	2016/2017 Týn nad Vltavou	2017/2018 Strážkovice	2018/2019 Chrástany	2019/2020 Jaronice	2020/2021 Chrástany
podzim starší	1.	1.	3.	2.	3.	2.	5.
podzim mladší	1.	1.	1.	2.	2.	1.	1.
jaro starší	2.	1.	4.	2.	1.	Covid - 19	ukončení činnosti
jaro mladší	2.	1.	1.	2.	1.		
	Zliv	Zliv	Zliv	Zliv	Zliv		
okres st.	3.	2.	9.	4.	10.		
okres ml.	2.	3.	1.	8.	10.		

Soutěže jednotlivců:

Ohrazeníčko „60“

2012/2013 – 1. místo E. Čapková
1. místo F. Vaníček
2. místo V. Král
1. místo V. Kalinová
3. místo M. Machová
5. místo K. Vomáčková

2013/2014 – 3. místo V. Kalinová
1. místo O. Bouška
3. místo T. Kalina

2015/2016 – 3. místo O. Bouška
1. místo A. Kalinová

2016/2017 – 2. místo A. Kalinová
3. místo S. Hubáčková
3. místo O. Bouška
5. místo E. Čapková

2017/2018 – 3. místo O. Bouška
3. místo S. Bauer

2018/2019 – 3. místo T. Dědič
9. místo F. Masák
2. místo T. Kalina
3. místo A. Kalinová
13. místo Z. Boušková
12. místo S. Bauerová

Borovanská „60“

2006/2007 – 3. místo P. Červenka

2007/2008 – 1. místo M. Machová
1. místo V. Mach

2008/2009 – 3. místo M. Machová
6. místo K. Vomáčková
8. místo V. Kalinová
6. místo J. Vomáčka
8. místo V. Mach
9. místo B. Jakubcová

Ledenická „60“

2011/2012 – 3. místo F. Vaníček
2. místo E. Čapková

2012/2013 – 1. místo F. Vaníček
3. místo V. Král
2. místo V. Kalinová

1. místo E. Čapková

2013/2014 – 1. místo V. Kalinová
5. místo E. Čapková
16. místo V. Vrbová
8. místo J. Vomáčka
10. místo A. Kalinová

2014/2015 – 1. místo V. Kalinová
2. místo A. Kalinová
2. místo E. Čapková
2. místo J. Vomáčka
3. místo O. Bouška
11. místo V. Vrbová
6. místo F. Vaníček

2015/2016 – 2. místo Čapková

1. místo A. Kalinová

1. místo O. Bouška

5. místo V. Vrbová

11. místo H. Pešlová

2016/2017 – 1. místo A. Kalinová

1. místo O. Bouška

2. místo E. Čapková

5. místo H. Pešlová

6. místo V. Vrbová

Obrázek 54. Na fotografii je zachyceno překonávání první překážky ve štafetové soutěži CTIF. Obrázek převzat z kroniky mladých hasičů z Chráštan.

Obrázek 55. Na obrázku můžete vidět přípravu mladých hasičů na startovní čáře při plnění požárního útoku. Obrázek převzat z kroniky mladých hasičů z Chráštan.

Obrázek 56. Na obrázku je zachyceno plnění poslední disciplíny štafetové soutěže CTIF. Obrázek převzat z kroniky mladých hasičů z Chráštan.

V létě, aby si děti od soutěžení odpočinuly, jezdily na letní tábory. Tábor se vždy nesl v duchu tématu. První tábor byl uspořádán dva roky po založení oddílu mladých hasičů, tedy v roce 2006. Jelo se do Hvoždán k řece, do kempu Instaláček. Spalo se ve stanech. Pro některé děti to byl první takovýto zážitek a pro několik jedinců i poslední, neboť spolu s dospělými vedoucími jezdili i ti nedospělí. A byli to právě oni, kdo po nocích dětem vyprávěli různé strašidelné příběhy a pořádali pro ně noční stezky odvahy, které nebyly zrovna všem příjemné.

První tři roky se neslo téma v duchu názvu Hasiči. Nastolen byl i celodenní program. Ráno rozcvička, snídaně, dopolední aktivita ve formě různých soutěží, kde jednoznačně nejoblíbenější hra byla šipkovaná a nejméně oblíbenou byla hra čísla¹⁰³, jelikož vedoucí, paní Machová, která měla tuto hru na povel, vybírala neúprosný, strmitý terén. Po obědě následoval odpočinek, po kterém přišly na řadu další aktivity, např. v plavání a jiné týmové soutěže. Večer byly rozděleny dvojice, které se po dvou hodinách, až do samotného rána, musely střídat v hlídání hasičské vlajky, tedy takzvaná noční hlídka. Komu byla vlajka odcizena, musel ji získat nazpět. Většinou se jednalo o splnění nějakého úkolu, buďto samotné dvojice, která si nechala vlajku ukrást nebo celého tábora.

První den při příjezdu byly děti rozděleny do skupin. Každá skupina si vybrala svoji týmovou barvu a název, kterým po celou dobu tábora byla nazývána. Jednotlivá družstva sbírala body v každodenních aktivitách a těsně před odjezdem z tábora se provedlo vyhlášení nejlepšího týmu, rozdání medailí a diplomů. Následující tábory se konaly s těmito tématy na uvedených místech:

- 2009 - *Hvoždany Instaláček, celotáborová hra Pravěk*
- 2010 - *Hvoždany Instaláček, celotáborová hra Indiáni*
- 2011 - *Hvoždany Instaláček, celotáborová hra Dinosauři*
- 2012 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Cesta kolem světa*
- 2013 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Doba ledová*
- 2014 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Šmoulové*
- 2015 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Madagaskar*
- 2016 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Piráti*
- 2017 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Mimoni*
- 2018 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Mrázík*
- 2019 - *RZ Cihelna Radětice, celotáborová hra Indiáni*

---

¹⁰³ Čísla je hra, při které se v určité oblasti v lese rozmístí na strom náhodně čísla od 1 do 20. Hraje se po družstvech. Úkolem je najít všechna čísla tak, jak jdou za sebou. Příslušného čísla se musejí dotknout všichni členové týmu a poté hledat další.

Od roku 2020 se kvůli pandemii tábor neuskutečnil. Ukončena byla i činnost mladých hasičů, jelikož děti ztratily po pandemii covid -19 zájem o tuto volnočasovou aktivitu.

8 Závěr

Volba zpracování historie tělesné výchovy a sportu v Týně nad Vltavou a přilehlých obcích se, z mého hlediska, stala tou správnou volbou. Správnou volbou z hlediska nosnosti tématu, neboť se jedná o téma opravdu rozsáhlé, i co se týče pramenů, dostupných informací a zdrojů, kterých je velká škála. Troufám si říci, že i z těchto důvodů se podařil cíl a úkol práce naplnit, jak bylo vytyčeno na začátku samotné práce. Práce tudíž byla postavena tak, aby splňovala normy klasické historické práce s využitím maxima dostupných knižních a elektronických zdrojů.

Bakalářská práce vycházela ze stanovených úkolů, tedy vytvořit detailní obsahovou analýzu všech dostupných literárních, elektronických a jiných pramenů či zdrojů týkajících se historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou a vybraných obcí. Dále pak vypracovat historii tělesné výchovy, sportu a turistiky v Týně nad Vltavou, zpracovat fotografickou dokumentaci, obrázky a jiné obrazové prameny, a to tak, aby došlo k ucelenému historickému přehledu.

Velký důraz a prostor byl kladen na samotný Sokol, jeho vznik, působení a činnost v souvislosti s tělesnou výchovou v Týně nad Vltavou a přidružených obcích. Patrný byl i jeho vliv na každodenní život lidí. Vzhledem k tomu, že práce nastiňovala celou éru Sokola, tj. od jeho vzniku až po současnost, je patrné, že historické období vždy významně zasáhlo do činnosti spolku a jeho vývoje, na což práce též odkazuje.

Práce zohledňuje historii města či vesnice a následně historii klubů, tělovýchovných spolků až do novodobé historie. Většina kronik nebyla datována do roku, ve kterém je psána tato bakalářská práce, tudíž je u některých sportovních spolků vycházeno z poznatků místních lidí, funkcionářů či hráčů, kteří buď aktivně stále v daném klubu hrají, nebo už jen vzpomínají na hezká léta, kdy si mohli kopnout do míče a proběhnout se po zeleném pažitě.

Vzhledem k obsáhlosti tématu se nemohlo dostat na historii některých přidružených obcí a vesnic. U většiny z nich byly zakládány pouze fotbalové kluby. Některé se současnosti ani nedožily. Osudy zmíněných obcí v této bakalářské práci se některými sporty navzájem prolínají. Ať se jedná o fotbal, hasičský sport nebo zájem o přírodu, o kterou se, společně se skauty, starají i myslivecká sdružení.

Jak bylo naznačeno v obsahu práce, v Týně nad Vltavou jednoznačně pomohl rozvoji sportu fotbalový klub a tělovýchovná jednota Sokol. Díky těmto dvěma

organizacím a pořádáním všesportovních dnů a všesokolských sletů, později i spartakiád, se sport dostával do povědomí ostatních lidí a vzrostl o něj zájem. Mimo fotbalu, který byl a stále je oblíbeným nejen v Týně nad Vltavou, ale i v okolních obcích, patří jednoznačně k dalším vyhledávaným sportům i kanoistika a vodní sporty, které v Týně figurují už od počátku 20. století.

Tyto sporty jsou i nadále velmi oblíbené mezi lidmi a dodnes se těší velkému zájmu ze strany dětí a mládeže. Sportovním klubům lze jen přát, aby byl zájem nadále tak velký, aby ze strany společnosti docházelo k aktivnímu životnímu stylu, a mohla se tak tvořit novodobá historie tělesné výchovy, a to nejen v Týně nad Vltavou.

Použité zkratky:

ČSTV – Československý svaz tělesné výchovy a sportu (1957–1990)

ČOS – Česká obec sokolská

ČYK – Český yacht klub

FAČR – Fotbalová asociace České republiky

FK – Fotbalový klub

JETE – Jaderná elektrárna Temelín

KVS – Klub vodních sportů

MH – Mladí hasiči

SH ČMS – Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

OFS – Okresní fotbalový svaz

OP – Okresní přebor

TJ – Tělovýchovná jednota

Prameny a literatura

Literatura

- Bartuška, J. (2016). 80 let SK Slavoj Temelín. Týn nad Vltavou: Nová Forma.
- Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2018). *Kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha: Nakladatelství Karolium .
- Krausová, M. (1999). *Malý zábavný průvodce Týnem nad Vltavou a okolím*. Týn nad Vltavou.
- Krausová, M. (2000). *Týn nad Vltavou* . České Budějovice.
- Mikulička , D. (26. 7 2017). Historie Vltavotýnského tenisu.
- Němec, F. (1988). JISKRA TÝN NAD VLTAVOU.
- Nociárová , M. (2007). *Slavnostní večer 20. výročí k založení juda* . Týn nad Vltavou .
- Novotný, F.; Němec, F. (1986). *65 let kopané v Týně nad Vltavou* . Týn nad Vltavou .
- Pletzer, K. (nedatováno). *Týn nad Vltavou. Stručný přehled historie města*. Týn nad Vltavou s.d.
- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka. (2016). *Směrnice hry Plamen* . Praha .
- Sekera, L. (1989). *Historie vltavotýnské kanoistiky*. Týn nad Vltavou: TJ Jiskra a Městské muzeum v Týně nad Vltavou.
- Sochor, J. (2020). Toulava. *Pěší stezka údolím Lužnice Toulavou* .
- Sudová , M. (2001). *Historie města*.
- Sudová, M., & Kovář, D. (2006). *Tvrze, hrady a zámky Jižních Čech*. Olomouc : Nakladatelství Fontána.
- Šílený , V., Kostelecký , R., & Hubert , M. (2013). *Stavba dřevěných nákladních lodí v loděnici Jan Šílený v Týně nad Vltavou*. Týn nad Vltavou.
- Štumbauer , J., & Štumbauer, P. (2015). *Historie kanoistického závodu České Budějovice - Praha*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- Švejcarová, R. (2007). *Sokol v Týně nad Vltavou 1886 - 1852*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- VLTAVA, MAS (2014). Rozvojová strategie Vltavotýnska 2014-2022. MAS VLTAVA

Prameny

- Historická fakta činnosti fotbalového oddílu TJ Jiskra Týn nad Vltavou
- Kronika chráštánského fotbalu
- Kronika fotbalu Koloděje nad Lužnicí
- Kroniky mladých hasičů "SOPTÍKŮ" Chrástany

Periodika

- Časopisy Vltavín
- Časopis Sokol, 1891
- Lidové noviny
- Na kole Vltavotýnskem
- Potahová stezka v Týně nad Vltavou
- SOKA České Budějovice, Sokol – tělovýchovná jednota Týna nad Vltavou
- SOA Třeboň, Sokolská župa Husova

Zákonné normy

Sbírka zákonů republiky Československé §9

Elektronické a internetové zdroje

Historie názvu města, znak města, pečeť. (3. 1. 2018) <https://www.tnv.cz/historie-nazvu-mesta-znak-mesta-pecet/d-12847>

Místopisy.cz. <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7914/tyn-nad-vltavou/historie/>

Sudová , M. (2001). *Historie města.* <https://www.tnv.cz/historie-mesta/ds-1049>

<http://www.skkolodejenl.cz/>

<https://skkolodeje.rajce.idnes.cz/>

<https://www.chrastany.eu/obec/o-obci/>

mapy.cz

toulava.cz

dolnibukovsko.cz

tynnadvltavou.cz.budacek.rajce.idnes.cz

tynnadvltavou.cz

sksttyn.estranky.cz

z.budejovice.rozhlas.cz

obectemelin.cz

